

เปิดบ้านศิลปิน
นครินทร์ ชาทอง



“ทองแท้ของแผ่นดิน”

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๐





เปิดบ้านศิลปิน

นครินทร์ ขาทอง

‘ทองแท้ของแผ่นดิน’

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๐

บ้านศิลปินแห่งชาติ

House of the National Artist

ถวัลย์ ภาสกรวิทย์ ผู้เขียนและผู้เรียบเรียง

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

เปิดบ้านศิลปินนครินทร์ ชาทอง

กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, ๒๕๕๖
๑๑๒ หน้า.

ISBN 978-616-548-191-0

ผู้จัดพิมพ์ กองกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม กรมส่งเสริมวัฒนธรรม

ชั้น ๔ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม

เลขที่ ๑๔ ถนนเทียมร่วมมิตร

เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๑๐

โทร. ๐ ๒๒๔๗ ๐๐๑๓ โทรสาร ๐ ๒๒๔๘ ๕๘๕๒

<http://www.culture.go.th>

พิมพ์ครั้งที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๖

จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

๗๙ ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐

โทร. ๐-๒๕๖๑-๔๕๖๗ โทรสาร ๐-๒๕๗๙-๕๑๐๑

นายโชคดี ออสุวรรณ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา พ.ศ. ๒๕๕๕

❀ คำนำ ❀



/-

(นายชาย นครชัย)

อธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม

กระทรวงวัฒนธรรม

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม ในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมและขับเคลื่อน การดำเนินงานวัฒนธรรม ได้เล็งเห็นคุณค่าของศิลปินแห่งชาติ ผู้สร้างสรรค์ผลงานอันเป็นภูมิปัญญาฝากไว้ในแผ่นดิน โดยเฉพาะบ้านศิลปินแห่งชาติถือเป็นแหล่งส่งสมองค์ความรู้ ภูมิปัญญาและสถานที่สร้างผลงานอันล้ำค่า ซึ่งเป็นทุนทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าในเชิงสร้างสรรค์ต่อสังคม สมควรที่จะเผยแพร่ให้เป็นแหล่งศึกษา สร้างเสริมทักษะและถ่ายทอดประสบการณ์จากศิลปินแห่งชาติ รวมทั้งเป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่ชาวไทยและชาวต่างประเทศได้รู้จักอย่างกว้างขวาง ดังนั้น นับจากปี พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นต้นมา กรมส่งเสริมวัฒนธรรม จึงได้ดำเนินโครงการเปิดบ้านศิลปินแห่งชาติไปแล้ว จำนวน ๑๔ แห่ง ซึ่งพบว่า ศิลปินแห่งชาติ แต่ละแห่งล้วนเป็นแหล่งส่งสมองค์ความรู้ มีกิจกรรมแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และพัฒนาสืบทอดมาอย่างต่อเนื่อง

และในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ นี้ กรมส่งเสริมวัฒนธรรมได้กำหนดเปิดบ้าน นายนครินทร์ ขาทอง ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (การแสดงพื้นบ้าน - หนังตะลุง) พุทธศักราช ๒๕๕๐ ขึ้นอีกแห่งหนึ่ง นับเป็นบ้านหลังที่ ๑๕ ในโครงการเปิดบ้านศิลปินแห่งชาติ ดังกล่าว ทั้งนี้ด้วยเล็งเห็นว่า บ้านศิลปินแห่งชาติแห่งนี้ นายนครินทร์ ขาทอง ได้ใช้เป็นสถานที่อนุรักษ์และถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับหนังตะลุง อันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นภาคใต้ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จึงนับเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษา ศิลปะและวัฒนธรรมของศิลปินพื้นบ้าน ครู นักเรียน นักศึกษา และผู้ที่สนใจ ซึ่งเชื่อว่าสถานที่แห่งนี้จะเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันน่าภาคภูมิใจของชาวสงขลาและของประเทศต่อไป

ในโอกาสนี้ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม ขอขอบคุณคณะกรรมการกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรมที่ได้ให้การสนับสนุนโครงการเปิดบ้านศิลปินแห่งชาติ และขอขอบพระคุณครุฑนครินทร์ ขาทอง เป็นอย่างสูงที่ได้ถ่ายทอดและสร้างสรรค์ผลงานอันทรงคุณค่าอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังเปิดบ้านให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม เพื่อสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมให้คงอยู่เป็นสมบัติของชาติสืบไป

❀ สารบัญ ❀

	หน้า
คำนำ	
๑. ปฐมภาค เปิดบ้านศิลปิน นครินทร์ ชาทอง	๑
๑.๑ เปิดชีวิต “กำเนิดศิลปินแผ่นดินได้”	๓
◆ ณ บ้านเลขที่ ๔ หมู่ ๔ บ้านสะพานท่อม	๓
◆ สายโลหิตศิลปินพื้นบ้าน	๔
◆ คล้ายๆ เป็นเด็กบ้านแตก แต่สาแหรก “ศิลปะ” มิเคยจางหายไปจากสายโลหิต	๖
๑.๒ การส่งผ่านความเป็นศิลปิน	๙
◆ เพราะฉันทกินของเก่าเข้าไป แล้วกลั่นออกมาเป็นเหงื่อของตนเอง	๙
◆ จากบ้าน สู่ โรงเรียน “พากเพียร เขียนอ่าน”	๑๐
◆ ฉายแววจักรยยะ ศิลปินผู้เยาว์วัย	๑๑
◆ ประภาคารส่องแสงแห่งปัญญา	๑๑
◆ หนึ่งทะเลลงใบไม้	๑๒
◆ วรรณกรรมของชาติ ฐานความเป็นปราชญ์และศิลปิน	๑๓
๑.๓ รอยต่อของชีวิต	๑๕
◆ การจากไปของหนึ่งว่อน กับการศึกษาเพื่ออนาคต	๑๕
◆ นครินทร์ ชาทอง “นักร้องเสียงเสน่ห์”	๑๕
◆ คืบสู่หาคัดใหญ่ “ใส่ใจด้านการศึกษา วิชาการ และ ศิลปะบันเทิง”	๑๗
◆ ศิลปินนักร้อง และ คนแบกกลองของวงดนตรีทหาร	๑๘
◆ สองอัจฉริยภาพผู้สร้างสรรค์ ตำนานชีวิตสำคัญของนครินทร์ ชาทอง	๒๐

สารบัญ

(ต่อ)

	หน้า
๒. ทุตียภาค เปิดความคิดสร้างสรรค์ “พรสวรรค์ของศิลปิน”	๒๓
๒.๑ วิธีแห่งศิลปิน	๒๕
◆ ก้าวแรกที่เติบโตกล้า มรรคาของศิลปิน	๒๕
◆ โรงหนังตะลุงวัดโคกสมาณคุณ “เวทีการแสดงของนายหนังรุ่นเยาว์”	๒๕
◆ การพบกันครั้งสำคัญ กับ “นายสุนันท์ นามรัตน์”	๒๖
◆ ก้าวสู่อาชีพหนังตะลุง ด้วยเครื่องดนตรีที่บิดาซื้อให้	๒๘
๒.๒ พุทธศักราช ๒๕๐๙ “ก้าวสู่ความเป็นศิษย์หนังกัน ทองหล่อ	๒๙
◆ คือศิษย์ที่มีครู	๒๙
◆ พุทธศักราช ๒๕๑๗ “ณ พื้นที่ภาคใต้ตอนบน”	๓๒
◆ บนเส้นทางแห่งความรู้โรจน์ของชีวิต	๓๓
๓. ตติยภาค เปิดผลงาน และ พันธกิจ วิธีชีวิตศิลปินแห่งชาติ	๓๕
๓.๑ พันธกิจสำคัญ ของ ศิลปินแห่งชาติ	๓๗
◆ หลักเกณฑ์การคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ “กับพันธกิจสำคัญของศิลปินแห่งชาติ”	๓๗
◆ พันธกิจสำคัญ ของ ศิลปินแห่งชาติ	๓๘
◆ จากหนังสือ ธรรมโฆษณ์ ถึง นครินทร์ ขาทอง	๓๙
๓.๒ พันธกิจ ผลิตผลจากภูมิปัญญาสร้างสรรค์	๔๐
◆ พันธกิจ : ผลงานสร้างสรรค์ “สุขเกิดปวงประชา เริงพระราชยามคำคืน”	๔๐
◆ ทรรศนะศิษย์รุ่นใหม่ “การผสมผสานระหว่างรอยอดีต กับ อนาคต” : รณกร รักษ์วงศ์	๕๒
๓.๓ คำคืนแห่งความสุข และ ความรื่นเริงบันเทิงใจ	๕๕
◆ นครินทร์ ขาทอง ต้นแบบของศิลปินนักรับการศึกษา	๕๗

สารบัญ

(ต่อ)

	หน้า
๔. จตุรภาค ความคิดสร้างสรรค์จากภูมิปัญญา “น้อมเทิดบูชา แต่ ธรณี”	๕๙
๔.๑ พันธกิจ จิตวิญญาณ ของศิลปิน สู่ ศิษย์	๖๑
◆ เป็นครู”เพราะมีศิษย์”	๖๑
๔.๒ น้อมเทิดบูชา แต่ ธรณี	๖๖
◆ เป็นศิษย์ “เพราะมีครู”	๖๖
◆ มรดกภูมิปัญญา จาก อาจารย์ปกรณ์ ไชยรัตน์	๗๑
◆ สรรพความรู้ จากครูนครินทร์ ชาทอง	๗๒
๕. ปัญจภาค เปิดบ้านศิลปิน “บ้านของชีวิต บ้านของมหาชน บ้านคนของแผ่นดิน” บ้านศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๐	๗๕
บ้านของชีวิต	๗๗
◆ “หน้าที่ ตำแหน่ง และ การงาน”	๗๗
◆ ด้านศิลปะ วัฒนธรรม	๗๗
◆ ด้านชีวิตราชการ	๗๘
บ้านของชีวิต	๗๙
◆ “ห้องแห่งความรัก ความผูกพัน และความเอื้ออาทร”	๗๙
◆ เพลงรักที่แบ่งบานในดวงใจ : นางณัฐนิช ชาทอง	๘๐
บ้านของชีวิต	๘๑
◆ “คือพยานแห่งรัก ; ธิดา และบุตร”	๘๑
◆ นางสุภาพิษฐ์ พัทธโน	๘๑
◆ นางนันทยา ชาทอง	๘๒
◆ นายปรัชญา ชาทอง “แรงบันดาลใจจากพ่อให้ผมเป็นศิลปิน”	๘๓

 สารบัญ
(ต่อ)

	หน้า
บ้านของมหาชน	๘๖
บ้านคนของแผ่นดิน	๘๗
◆ “ภูมิปัญญาสร้างสรรค์ เพื่อความสุข ความเบิกบานของสังคม”	๘๗
◆ ครุณครินทร์ ชาทอง ในมุมมองของข้าพเจ้า : ชัย เหล่าสิงห์	๙๑
◆ ครุณครินทร์ ชาทอง เป็นทั้งครูและศิลปิน : ครุรักษ์ หนูประดิษฐ์	๙๔
◆ ครุณครินทร์ ชาทอง จากมุมมองของศิษย์ : หนึ่งประเสริฐ รักษ์วงศ์	๙๖
นิต์ศน์ลิขิต : ถวัลย์ มาศจรัส	๙๘
 ภาคผนวก	
ผู้เขียน และ ผู้เรียบเรียง : ถวัลย์ มาศจรัส	๑๐๐



ปฐมภาค เปิดบ้านศิลปิน

นครินทร์ ชาทอง

“ ทอแงท้งแงน่ทน ”

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๐



นครินทร์ ชาทอง

‘กำเนิดศิลป์แผ่นดินใต้’

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๐



๑.๑ เปิดชีวิต “กำเนิดศิลปินแผ่นดินได้”

ณ บ้านเลขที่ ๔ หมู่ ๔ บ้านสะพานท่อม

เมื่อพระนารายณ์แบ่งภาคมาเกิด ในโลก
เราเรียกว่า อวตาร อาทิ พระนารายณ์อวตารเป็นปลา
ซึ่งนับเป็นความมหัศจรรย์ยิ่งสำหรับมนุษย์ ที่ได้สะท้อน
ให้เป็นที่ประจักษ์ถึงความพิเศษของพระนารายณ์ที่มี
สิ่งพิเศษเหนือกว่ามนุษย์ธรรมดาทั่ว ๆ ไป

ย้อนกาลคืนสู่อดีต ณ กาลปัจจุบัน จากวันที่ ๑๕
กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๖ กลับ ไปวันที่ ๑๕ กันยายน
วันที่ และ เดือนเดียวกัน หากแต่เป็นปีพุทธศักราช ๒๔๘๘
ณ บ้านเลขที่ ๔ หมู่ ๔ บ้านสะพานท่อม ตำบลคลอง
หอยโข่ง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ณ บ้านของ
นายแนม นางเคลื่อน ชาทอง

วันนั้น วันที่ ๑๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๘๘ ครอบครัว ชาทอง ได้ให้
กำเนิดลูกชาย ซึ่งเป็นสักขีพยานแห่งความรักของคนทั้งสองให้ พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย
และญาติพี่น้องได้ปลื้มปิติยินดีกับหลานชายผู้มีบุญได้เกิดมาผูกพัน เป็นญาติวงศ์พงศา
เดียวกัน

เด็กชายนครินทร์ ชาทอง เกิดหลังจากพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
รัชกาลที่ ๑ แห่งราชวงศ์จักรี สถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ พุทธศักราช ๒๓๒๕ เป็น
เวลา ๑๖๓ ปี และหลังวันพระราชสมภพ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
รัชกาลที่ ๒ องค์ปฐมบรมศิลปินแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ๑๗๘ ปี จากพุทธศักราช ๒๔๘๘
ถึง พุทธศักราช ๒๕๕๖ เด็กชายนครินทร์ ชาทอง ในอดีต ปัจจุบันคือ นายนครินทร์
ชาทอง ในวัย ๖๘ ปี ศิลปินที่ได้รับรางวัลระดับชาติถึง ๔ รางวัลสำคัญ ซึ่งน้อยคนนัก
จะมีโอกาสได้รับรางวัลและการเชิดชูเกียรติอันเป็นมงคลสูงสุดของแผ่นดินเช่นนี้

นับเป็นปรากฏการณ์พิเศษ ที่สำแดงออกมาให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ถึงความ
เป็นศิลปินที่เป็นเลิศคนหนึ่งแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ในปัจจุบัน



อาจารย์แนม ชาทอง
บิดา นครินทร์ ชาทอง



นางเคลื่อน ชาทอง
มารดา นครินทร์ ชาทอง



เด็กชาย นครินทร์ ชาทอง



ในอดีตบ้านเลขที่ ๔ หมู่ ๔ บ้านสะพานท่อม ตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอบาเจาะใหญ่ (ปัจจุบัน : อำเภอกลองหอยโข่ง) จังหวัดสงขลา ในปี พ.ศ. ๒๔๘๘ เป็นบ้านธรรมดาหลังหนึ่งในจำนวนหลายสิบหลายร้อยหลังคาเรือนของประชาชนในชุมชนที่มีได้มีอะไรพิเศษไปกว่าบ้านสำหรับเป็นที่อยู่อาศัยของครอบครัวชาทอง หากแต่เมื่อกาลเวลาผ่านไป ตัวบ้านหลังเดิมอาจจะผุพังไปตามกาลเวลาที่ผ่านเลยและผ่านการปรับปรุงต่อเติมใหม่ให้เหมาะสมกับยุคสมัยก็ตามที แต่ที่ดินซึ่งเป็นที่ตั้งบ้านหลังนี้ บ้านเลขที่ ๔ หมู่ ๔ ในทะเบียนราษฎรของอำเภอ ได้กลายเป็นประวัติศาสตร์สำคัญของท้องถิ่นที่เด็กชายธรรมดาสามัญคนหนึ่ง ได้ถือกำเนิด ณ บ้านหลังนี้

เป็นบ้าน เป็นแผ่นดิน เป็นถิ่นอยู่อุ่นนอน และเป็นประวัติศาสตร์สำคัญของท้องถิ่นที่ต้องจารจารึกไว้ในประวัติศาสตร์ของชุมชนว่า ณ ผืนดินถิ่นนี้ คือบ้านเกิดของนายนครินทร์ ชาทอง ศิลปินยุคกรุงรัตนโกสินทร์ แห่งแผ่นดินสยาม

ต้องไม่ลืมว่าประเทศไทยของเรานั้นมีหมู่บ้านจำนวนมากกว่า ๗๔,๙๔๔ หมู่บ้าน แต่เชื่อว่าทุกหมู่บ้านจะมีศิลปินที่ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติและได้รับการจารึกเป็นศิลปินในระดับสูงสุดของชาติเหมือนกันหรือไม่

นี่คือเกียรติยศของวงศ์ตระกูลชาทอง และ เกียรติภูมิของท้องถิ่น แห่งบ้านสะพานท่อม ตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอบาเจาะใหญ่ จังหวัดสงขลา

สายโลหิต “ศิลปินพื้นบ้าน”



หนังว่อน รัตนศรี

ถ้าพูดถึงโชควาสนาในชีวิตมนุษย์แต่ละคนต้องนับว่า นครินทร์ ชาทอง เป็นผู้มีโชควาสนาดีมาตั้งแต่กำเนิดที่โชคชะตาฟ้าลิขิตให้เกิดมาในครอบครัวชาทอง และเป็นหลานตาของ **หนังว่อน รัตนศรี** ที่มีความรัก ชื่นชอบ และมีความเป็นศิลปินอยู่เต็มตัว

กำเนิดที่โชคชะตาฟ้าลิขิตให้เกิดมาในครอบครัวชาทอง และเป็นหลานตาของ **หนังว่อน รัตนศรี** ที่มีความรัก ชื่นชอบ และมีความเป็นศิลปินอยู่เต็มตัว หนังว่อน เป็นนายหนังตะลุงที่มีชื่อเสียงคนหนึ่งของหมู่บ้าน มีการแสดงหนังตะลุงที่ไหนไม่ว่าจะไกลแสนไกลเพียงใด หนังว่อนไม่เคยพลาด ที่จะต้องไปชมการแสดงหนังตะลุงที่ตนเองชื่นชอบเป็นชีวิตจิตใจ

ชีวิตวัยเด็กของนครินทร์ มิได้อยู่พร้อมหน้าพร้อมตากับบิดา มารดา ทั้งนี้เพราะผู้ให้กำเนิดทั้งสอง ถูกพรหมลิขิตกำหนดให้ชีวิตร่วมนเปลี่ยนไปตามโชควาสนาบาร์มีจากวิถีชีวิตคู่ ให้ต้องแยกทางไปตามพรหมลิขิต ต่างคนต่างมีครอบครัวใหม่



เมื่อเด็กชายนครินทร์ อายุ ๘ ขวบ เรียนหนังสืออยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ที่โรงเรียนวัดโพธิ์ อำเภอบางใหญ่ จังหวัดสงขลานั้น หนึ่งว่อน นับเป็นบุคคลสำคัญและมีส่วนเป็นอย่างยิ่งในการปลูกฝังความรักความผูกพันในศิลปะการแสดงหนังตะลุงให้หลานชาย ค่อย ๆ ซึมซับรับรู้ถึงสุนทรีรสของศิลปะการแสดงพื้นบ้าน หนังตะลุงซึ่งเป็นศิลปะบ้านเทียงอดนิยามของยุคสมัยดังกล่าว

ในยุคนั้น มีการแสดงหนังตะลุงที่ไหน ณ ที่นั่นต้องมีหนึ่งว่อน และ หลานชายวัยประถมศึกษา นั่งเคียงคู่อยู่ด้วยกันเสมอ

เสน่ห์ของหนังตะลุงอยู่ที่การรวมศิลปะหลากหลายแขนงไว้ในที่เดียวกัน ทั้งบทพากย์ที่มีสำนวนภาษาคมคาย ตัวหนังในรูปลักษณ์ต่าง ๆ ตามบุคลิกของตัวละครที่หลากหลาย เสียงพากย์ เสียงดนตรีประกอบ และลีลาการเชิดหนัง รวมไปถึงมุขตลกที่สร้างความสุขให้ผู้ชมได้ซึมซับเข้าไปอยู่ในจิตวิญญาณของเด็กชายนครินทร์ทีละน้อย ๆ จนกลายเป็นความรัก ความชื่นชมในศิลปะการแสดงหนังตะลุงมาแต่เยาว์วัย

ความเป็นศิลปินของหนึ่งว่อน รับรู้ด้วยประสบการณ์ที่ผ่านโลกผ่านการแสดงหนังตะลุงมาก่อน ด้วยญาณสัมผัสของตนเอง รอยยิ้มสุขและนัยน์ตาที่จับจ้องการแสดงหนังตะลุงแบบไม่หลับไม่นอนของหลานชายนั้น นั่นคือการนำพาหลานชายวัย ๘ ขวบ เดินเข้าไปสู่โลกของความเป็นศิลปินที่ละก้าว ทีละก้าว และก้าวเข้าสู่ความเป็นศิลปินใกล้เข้าไปทุกที ทุกที

ในขณะที่นายหนังเชิดหนังดำเนินเรื่องราวเร้าใจตรงผู้ชมให้ติดตามตาไม่กะพริบนั้น นัยน์ตาของหลานชายวัย ๘ ขวบของหนึ่งว่อนจับจ้องลีลาการเคลื่อนไหวของตัวละคร ราวกับตนเองเป็นหนึ่งในตัวละครที่เคลื่อนไหวไปกับตัวละครที่ปรากฏบนจอเหล่านั้นอย่างใกล้ชิด

หนึ่งว่อนชำเลื่องดูหลานชายแล้วก็รู้ว่าในอนาคตหลานชายคนนี้จะถ้าเอาดีในการเป็นนายหนังตะลุงแล้วจะเป็นนายหนังที่มีอนาคตไกลเกินกว่าผู้เป็นตามากนัก

ส่วนจะมากเพียงใดนั้น เป็นเรื่องของอนาคต ที่หนึ่งว่อนผู้เป็นตาจะทันได้เห็นหรือไม่ก็มิอาจที่จะหยั่งรู้ได้ รู้แต่ว่าหลานชายคนนี้จะเกิดมาเพื่อเป็นศิลปินของแผ่นดิน

สัมผัสเช่นนี้ ศิลปินเท่านั้น ที่จะเข้าใจศิลปินด้วยกันเป็นอย่างดี

เพราะนี่ คือ สายโลหิตอันเข้มข้นของศิลปิน

เป็นสายโลหิตที่ไม่มีวันจางและสามารถที่จะถ่ายทอดส่งผ่านถึงกันและกันได้





คล้าย ๆ เป็นเด็กบ้านแตก

แต่สาแหรก “คิลปะ” มิเคยจางหาย ไปจากสายโลหิต

โชคชะตาของชีวิตนั้น อยู่นอกเหนือการควบคุมของมนุษย์ หลายสิ่งหลายอย่างที่มีได้คาดคิดและ ไม่เคยคิดว่าจะเกิด ก็เกิดขึ้นได้เสมอในทุกชีวิตของมวลมนุษยชาติ

เป็นความจำยอมอย่างหนึ่งที่เรียกกันว่า โชคชะตา ฟ้าลิขิต ที่มีอาจขัดขึ้น หรือมีอาจหลีกเลี่ยงได้

ชีวิตของนครินทร์ ชาทอง ก็เป็นเช่นนั้น พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ของนครินทร์ ก็ไม่มีใครคาดคิดมาก่อนว่าชีวิตที่สมบูรณ์มาแต่แรกของ พ่อ แม่ นครินทร์ นั้น จะมาถึงวาระที่เดินไปถึงทางแยกสำคัญของชีวิตที่จะต้องหักเหไปคนละเส้นทาง

นครินทร์ ย้อนเล่าเรื่องราวแต่หนหลังให้ฟังถึงทางแยกสำคัญของชีวิต ที่ผ่านไประหว่างทางของอดีต แต่หนหลังให้ฟัง ดังนี้

“...เกิดมาจากคุณตานี้แหละ เพราะผมไม่ได้อยู่กับคุณพ่อคุณแม่ คุณพ่อมีครอบครัวใหม่ คุณแม่ก็มีครอบครัวใหม่ คุณตาห่วงผมมากเลย เพราะท่านได้หลานชายเพียงคนเดียว ไม่ว่าผมจะตัดสินใจไปอยู่กับใคร คุณพ่อ หรือคุณแม่ก็ต้องอยู่ในฐานะของลูกเลี้ยง คุณตาเกรงว่าพ่อเลี้ยง แม่เลี้ยงอาจเกิดอคติ ดูดว่ากล่าว ในความรู้สึกแล้วท่านรับสิ่งเหล่านี้ไม่ได้ ท่านเลยไปปลุกกระท่อมอยู่ริมนา เพื่อเลี้ยงหลานชายอย่างผมนี้แหละ คุณตาก็เลยหล่อหลอมเรื่องคิลปะ วัฒนธรรมพื้นบ้าน โดยเฉพาะเรื่องหนังตะลุง ซึ่งเป็นสิ่งที่ท่านรักท่านชอบเท่า ๆ กับรักชีวิตของท่าน”

เมื่อถามถึงวิถีชีวิตของคุณตา นครินทร์พูดถึงคุณตาอย่างมีความสุข และเบิกบาน ราวกับว่าเรื่องราวดังกล่าวเพิ่งเกิดขึ้นเมื่อวานที่เพิ่งจะผ่านพ้นไปเพียงชั่วข้ามคืน

“ท่านเป็นปราชญ์ชาวบ้าน เก่งในเรื่องบทกลอน เขียนกลอนเก่ง เล่นหนังตะลุง เป็นผู้ประกอบพิธีกรรมในท้องถิ่น วางเสาเอก ตั้งชื่อลูกหลาน ดูตำราฤกษ์ยามหญิงชายสู่ขอกัน ทำขวัญนา ทำขวัญบ่าวสาว เป็นพิธีกรรมของวัด เป็นที่ไว้วางใจของเจ้าอธิการ คุณตาเก่งมาก เวลาท่านไปทำขวัญที่ไหน ก็จะพาผมไปด้วยเสมอ ไปถึงให้ไปนั่งหัดหมอน เวลาเขาป้อนข้าวขวัญใส่ขนมปลาจิ้ม น้ำมะพร้าวแล้ววนรอบเทียน ป้อนบ่าวสาวเสร็จ ท่าน ก็จะป้อนผมด้วย คุณตาสอนให้ผมซึมซับรับรู้ในเรื่องเหล่านี้” น้ำเสียงที่เล่าเรื่องราวแต่หนหลังให้ฟังสัมผัสได้ในทันทีว่า นครินทร์ ชาทอง มีความรักความผูกพันกับคุณตาลึกซึ้งมากมายเพียงใด น้ำเสียงที่เล่าถึงด้วยความเคารพรัก



เจ้าอธิการยก
เจ้าอาวาสวัดโคกกอ



สะท้อนความรู้สึกที่ยากบรรยาย ในน้ำเสียงนั้น บ่งบอกถึงความคิดถึงระลึกถึงอย่างสุดหัวใจ โดยเฉพาะประโยคที่ว่า “คุณตาสอนให้ผมซึมซับรับรู้ในเรื่องเหล่านี้” ก่อนที่จะเล่าเรื่องราวแต่หนหลังที่ผ่านมา กว่าครึ่งศตวรรษให้ฟังด้วยความทรงจำที่แจ่มกระจ่างอยู่ในความทรงจำ

“กระหม่อมคุณตาคุณยายอยู่ใกล้วัดโคกกอ ซึ่งมีเจ้าอธิการยก เป็นเจ้าอาวาส ท่านมีบ้าน เขาเรียก พ่อท่านลั่นคำ หนึ่งตะลุงคณะใดถ้าไม่เข้าไปแสดงเพื่อปฏิบัติบูชาพ่อท่านอธิการแล้ว ถือว่ายังไม่ถึงคลองหอยโข่ง เพราะฉะนั้นหนึ่งตะลุงที่มีชื่อเสียงดี ๆ เป็นที่นิยมของประชาชนต้องไปที่นั่น” นครินทร์ เปิดหน้าบันทึกความทรงจำ บอกเล่าเรื่องราวแต่หนหลังให้ฟัง

“พอตกตอนเย็นผมจะคอยเงี่ยหูฟังว่าวันนี้มีเสียงกลองดังมาจากวัดโคกกอหรือไม่ พอกลองดัง...ดัง...ดัง จากการตีตะโพน คุณตาก็จะบอกว่า เตรียมตัวลูก ไปอาบน้ำไป คืนนี้เราได้ดูหนังกันอีกแล้ว...” น้ำเสียงของนครินทร์ เล่าถึงบรรยากาศยามนั้นด้วยความสุขสดชื่น

นั่งไปสักครู่ ก็ฉายภาพให้ฟังอย่างมีความสุข

“ด้วยความดีใจผมก็จะรีบไปอาบน้ำแต่งตัวรอด้วยความรวดเร็ว ทั้ง ๆ ที่เวลาก็ผ่านไปตามปกติ แต่ในความรู้สึก จะรู้สึกเวลาที่วันนั้นผ่านไปอย่างเชื่องช้าเสียเหลือเกิน” นครินทร์หัวเราะกับวันเวลา ที่เป็นรอยอดีตเมื่อนานมาแล้ว

“เมื่อถึงเวลาก็นั่งขึ้นชื่อ บางทีก็นั่งบนปากคุณตา พร้อมกับทำหน้าที่ในการถือคบไฟส่องทางให้คุณตาเดินได้สะดวกยิ่งขึ้น”

การเดินทางของสองตาหลาน ฟังดูคล้ายเหมือนดั่งนิทานหรือนิยายปรัมปราเสียเหลือเกิน แต่นั่นมิใช่ นิทานหรือนิยายที่แสนประทับใจ หากแต่เป็นเรื่องจริงของสองชีวิตที่มีความรักความผูกพันต่อกันอย่างลึกซึ้ง เป็นความรักของคนสองวัย ต่างรุ่น ต่างอายุ แต่มีจุดหมายและหัวใจดวงเดียวกัน นั่นคือการมีความรักความผูกพันอยู่กับศิลปะการแสดงพื้นบ้านหนึ่งตะลุงที่ทำให้ความสุขแก่ผู้คนในท้องถิ่นต่อเนื่องมาอย่างยาวนาน



วัดโคกกอ : ลานวัด ลานเวที การแสดงของหนึ่งตะลุง ศิลปะการแสดงพื้นบ้าน เป็นส่วนหนึ่งของแรงบันดาลใจ ให้เด็กชาวนครินทร์ ในอดีต กลายเป็นศิลปินแห่งชาติ ในวันที่



“กลับจากดูหนังแล้ว วันรุ่งขึ้นคุณตาเห็นผมชอบและสนใจดูหนังตะลุงและทำท่าหัดขีดหนังตะลุงตามแบบอย่างที่ดีจำมาจากนายหนังมากเป็นพิเศษท่านจึงปลูกโรงหนังตะลุงเล็ก ๆ ให้ ส่วนรูปหนังสำหรับให้หลานชายตัวเล็ก ๆ หัดขีดหัดเล่นยังไม่มีแต่ไม่ใช่ว่ามีปัญหาสำหรับคุณตา คุณตาใช้ภูมิปัญญาของท่านเด็ดใบไม้ที่เขาเรียกว่า ใบทัง ซึ่งเป็นใบไม้กลม ๆ มีขนาดใหญ่มาจักด้วยเล็บให้เป็นรูปหนังตะลุง พวกตัวยักษ์ และรูปหนังตะลุงต่าง ๆ อย่างมีความสุขที่ได้ทำของรักให้เป็นของเล่นของหลานสำหรับหัดขีดหนังตะลุง จากนั้น หาผ้าขาวมาชิงเป็นจอบ จุดตะเกียงสามพวยเพื่อให้แสงสว่างสำหรับให้หลานชายเล่นหนังตะลุงเป็นประจำทุกค่ำคืน”

หัดเล่น หัดขีดหนังโดยมีคุณตาเป็นผู้ชมจนถึงเวลาพอสมควรแล้ว คุณตา ก็จะชวนขึ้นนอน

“ก่อนหลับคุณตาก็จะเล่านิทานไทยเสริมธรรมะ เล่าเรื่องหนังตะลุงที่มีชื่อเสียงให้ฟังในทุกค่ำคืน” นครินทร์รำลึกเรื่องราวแต่หนหลังให้ฟัง

“คุณตาจำบทหนังตะลุงได้ทุกตัว แล้วท่านก็ค่อย ๆ สอนศิลปะการพูดของหนังแต่ละตัวให้กินรูป อาทิ หนู้ย ต้องพูดอย่างไร เท่ง ศรีแก้ว ยอดทอง ต้องพูดอย่างไร ถ้าเป็นสมัยนี้ ก็เรียกว่า คุณตาทั้งสองทั้งสามให้ผมให้ฟังเป็นตัวอย่างอย่างใกล้ชิด ทำให้ผมมีความสุขอย่างบอกไม่ถูก ได้ซึมซับรับรู้และตีความประทับใจโดยไม่รู้ตัว เป็นความสุขที่สุดของชีวิตวัยเด็ก”

น้ำเสียงของครูนครินทร์บอกให้รู้ว่า นอกจากรำลึกนึกถึงคุณตาอย่างถึงที่สุดแล้ว หากทำให้คุณตามีชีวิตอมตะได้ เขาคงอยากทดแทนคุณของคุณตาด้วยการแสดงหนังตะลุงให้คุณตาได้ชื่นชมอย่างมีความสุขในทุกค่ำคืน

หากฝันของเขาเป็นจริงได้ คุณตาของเขาคงจะมีความสุขอย่างล้นเหลือที่ได้นั่งชมการขีดหนังของหลานชายที่เคยให้ขี่คอ นั่งบนบ่าพาไปดูหนังตะลุงด้วยกันมาอย่างยาวนาน

และคงจะสุขอย่างที่สุด เพราะหนังว่อนก็คงไม่คาดคิดมาก่อนเช่นกันว่า รูปหนังที่ตัดจากกระดาษ ภูเขาปูนซีเมนต์และจากการจิกรูปหนังจากใบทัง ให้สองมือเล็ก ๆ ของหลานชายหัดขีดหนังตะลุงมาตั้งแต่ครั้ง ยังเป็นเด็กได้ขีดตัวหนังโลดแล่นในจินตนาการอย่างมีความสุขนั้น บัดนี้นายหนังตัวน้อยที่ยากไร้อุปกรณ์ แต่รำรวยความคิด ความฝันและจินตนาการ ได้กลายเป็มนายหนังที่ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติสูงส่งถึง ศิลปินแห่งชาติ ผู้มีชื่อเสียงในปัจจุบัน ซึ่งเป็นตำนานและประวัติศาสตร์สำคัญของชาติของแผ่นดินไทยของเรา

เป็นความสำเร็จสูงสุดในชีวิตของเด็กชายคนหนึ่งที่กำลังวัย ๆ จะเป็นเด็กบ้านแตก แต่สาแหรก “ศิลปะ” มิเคยจางหายไปจากสายโลหิตอันเข้มข้นแต่อย่างใด



๑.๒

การส่งผ่านความเป็นศิลปิน

เพราะฉันกินของเก่าเข้าไป

แล้วกลั่นออกมาเป็นเหงื่อของตัวเอง

สมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึกฯ เขียนสาส์นไปถึงสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ศิลปินเอกแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ หรือ **สมเด็จพระคุณาธิบายแห่งกรุงรัตนโกสินทร์** ว่า ใคร ๆ เขาชมว่าท่านออกแบบพระที่นั่งอนันตสมาคม และ วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม ได้งามนัก

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ มีสาส์นตอบว่า ที่ฉันทำอะไรได้ เพราะฉันกินแบบที่ทำแล้วเข้าไปจนแตกออกมาเป็นเหงื่อ

โดยความหมายของสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ก็คือ ท่านหมายถึงว่าท่านได้ศึกษาเรียนรู้สถาปัตยกรรมที่ช่างโบราณสร้างสรรค์ไว้แต่เดิมเป็นจำนวนมาก แล้วจึงคิดสร้างสรรค์ผลงานใหม่ที่มีความงดงามเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของท่านนั่นเอง

ท่านศึกษาผลงานชั้นครูให้เป็นครูของท่าน ก่อนที่ท่านจะสร้างสรรค์ผลงานใหม่ออกมาในรูปแบบที่เป็นตัวของท่านเองออกมาในภายหลัง

การที่หนังวอน พาหลานชายวัย ๘ ขวบ ไปชมการแสดงหนังตะลุงต่อเนื่องมาแต่เล็ก เป็นเสมือนการบ่มเพาะเมล็ดพันธุ์แห่งปัญญา ด้านการแสดงหนังตะลุงให้หลานชายค่อย ๆ เติบโตอย่างช้า ๆ แต่มั่นคง

เป็นการบ่มเพาะเมล็ดพันธุ์แห่งปัญญาศิลปะการแสดงหนังตะลุงจากนายหนังจำนวนมากที่เป็นหนึ่งของนายหนังภาคใต้ในยุคนั้น อาทิ หนังกัน ทองหล่อ หนังกิมเส้ง หนังแสงโณ หนังเอี้ย เลื้อเมือง หนังประทีน บัวทอง หนังช่วงดึก หนังอ้อมเท่ง หนังแซม แม่เตย หนังทิม อนุชาญ หนังคลั่ง ยานยาว หนังพร้อม อัครวิน หนังชม น้ำกระจ่าย หนังแคล้ว เสียงทอง หนังฉั่น ธรรมโฆษณ์ หนังจุลล์ หนังเซย เชี่ยวชาญ หนังเตี้ยม หนังนำ และหนังที่มีชื่อเสียง อีกเป็นจำนวนมาก

นายหนังดังกล่าว ล้วนเป็นนายหนังระดับครูผู้มีฝีมือเป็นเลิศแล้วทั้งสิ้น

การที่เด็กชายนครินทร์ ได้ชมการแสดงของนายหนังชั้นครู คือการเรียนรู้ศิลปะการแสดงหนังตะลุงในระดับสุดยอดของแผ่นดินใต้ในรูปแบบและลีลาที่เป็นเอกลักษณ์ส่วนตัวอันโดดเด่น

สิ่งเหล่านี้คือการเรียนรู้ขนบการแสดงหนังตะลุงที่หลากหลายก่อนจะซึมซับสิ่งที่ประทับใจดังกล่าว สัมผัสไว้ทีละน้อย ๆ จากวัยเริ่มต้นชมการแสดงตั้งแต่อายุ ๘ ขวบ



สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ
กรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์





จากบ้านสู่โรงเรียน “พากเพียร เขียนอ่าน”

เมื่ออายุครบ ๘ ขวบ ครุณครินทร์ ก็เข้าเรียนที่โรงเรียนวัดโพธิ์ ตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อโรงเรียนมีกิจกรรมสำคัญก็จะเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถของนักเรียนแต่ละคน แต่ละกลุ่มของแต่ละชั้นเรียน

สำหรับ เด็กชายนครินทร์นั้น เป็นที่รับรู้กันเป็นอย่างดีว่ามีความสามารถในการแสดงหนังตะลุง ก็ได้รับมอบหมายให้แสดงหนังตะลุงตามที่ตนเองถนัด นครินทร์ พูดถึงชีวิตช่วงประณวณด้วยรอยยิ้มสุข



โรงเรียนวัดโพธิ์ ที่ นครินทร์ ชาทอง
เข้าศึกษาในระดับประถมศึกษา

“เวลาโรงเรียนมีกิจกรรมมอบหมายให้แสดงหนังตะลุง ผมจะขออนุญาตครูขึ้นไปยืนบนโต๊ะครู ครูถามว่าทำไมต้องขึ้นไปยืนบนโต๊ะครูด้วย ผมก็จะอธิบายให้ครูฟังว่า ผมจะแสดงหนังตะลุงตอนออกเทวดา ครูก็ยังไม่เข้าใจว่าจะแสดงหนังตะลุงตอนออกเทวดา แล้วทำไมต้องขึ้นไปยืนบนโต๊ะครู?”

“เทวดาจะต้องเหาะลงมาจากข้างบน เราต้องเตรียมที่ประทับที่เหมาะสมสำหรับท่านเทวดา ครับ” คำตอบของศิษย์ตัวน้อยทำให้ครูเข้าใจความคิดและจินตนาการของศิษย์ ก็ได้แต่หัวเราะ แล้วก็อนุญาตให้เทวดาสามารถประทับยืนบนโต๊ะครูได้

เมื่อถามย้ำว่า ตอนนั้นอายุเท่าไร นครินทร์ตอบในทันที

“๘ ขวบครับ” คราวนั้นนครินทร์หัวเราะอย่างมีความสุขให้กับชีวิตแต่หนหลังของตนเอง พร้อมทั้งพูดถึงคุณครูด้วยความรักและเคารพคุณครูที่เข้าใจนายหนังประณวณศึกษาผู้กล้าหาญยืนบนโต๊ะครูที่ไม่เคยมีนักเรียนคนใดกล้าหาญชาญชัยปฏิบัติเช่นนั้นมาก่อน

เว้นแต่เด็กชายนครินทร์ ชาทอง ในฐานะที่สวมบทบาทการแสดงเป็นเทวดา

เมื่อเป็นเทวดาใคร ๆ ก็ต้องให้ความเคารพยำเกรงมากเป็นพิเศษ

แม้แต่ครูเองก็ต้องให้ความเคารพท่านเทวดานครินทร์ วัย ๘ ขวบ ด้วยความนอบน้อมถ่อมตนด้วยเช่นกัน



ฉายแววอัจฉริยะ

ศิลปินผู้เยาว์วัย

การศึกษาผ่านขึ้นไปถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ซึ่งในช่วงเวลานั้น อาจารย์แนม ขาทอง ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ที่โรงเรียนวัดเลียบ

“ในช่วงเวลานั้นนักเรียนพอขึ้นชั้น ป. ๔ จะต้องไปเรียนพิเศษกันที่โรงเรียนเพื่อเตรียมตัวสอบเข้าเรียนต่อในระดับมัธยม เมื่อถึงเวลาสอบแข่งขันทุกคนต้องไปสอบเพื่อเข้าเรียนต่อ ณ สนามสอบส่วนกลาง เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์” นครินทร์ รำลึกถึงความหลังในช่วงสุดท้ายของการศึกษาในระดับประถมศึกษา “วันหนึ่งแทนที่เพื่อน ๆ จะไปเรียนพิเศษ แต่วันนั้นผมอุทริขึ้นไปแสดงหนังตะลุงทำให้นักเรียนคนอื่น ๆ ที่เตรียมตัว ไปเรียนพิเศษพากันหนีเรียน มานั่งดูผมแสดงหนังตะลุงกันหมด พ่อซึ่งเป็นครูใหญ่มาพบก็เลยทำโทษ ไปหลายที่เหมือนกัน” นครินทร์หัวเราะให้กับเรื่องราวแต่หนหลัง

แม้ลูกชายจะถูกทำโทษด้วยมือของพ่อ แต่อย่างน้อย ๆ พ่อก็มองเห็นแววอัจฉริยะความเป็นศิลปินของลูกชายอย่างเด่นชัดเช่นกัน

อัจฉริยะศิลปินทั้งหลายของโลกย่อมฉายแววความวิเศษน่าอัศจรรย์ สะท้อนถึงความรู้ความสามารถเกินกว่าระดับปกติกว่าผู้อื่นออกมาในรูปแบบที่แปลกแตกต่างกันไป

ลูกชายของตนเองก็เป็นเช่นนั้น

เป็นเช่นอัจฉริยะของโลกทั้งหลาย

ประกาศาร ส่องแสงแห่งปัญญา

นายหนังที่เป็นเสมือนประกาศารส่องสว่างทางปัญญาให้หลานชายหนังอ่อนเกิดแรงบันดาลใจและประทับใจในศิลปะการแสดงมากเป็นพิเศษ จนถึงขั้นต้องการเป็นนายหนังตะลุงก็คือ **หนังกิมเส็ง** และ **หนังกั้น ทองหล่อ**

“เพราะอะไร จึงสนใจหนังกิมเส็ง และ หนังกั้น ทองหล่อ” เป็นคำถามที่ถามนครินทร์ ขาทอง ในวันสัมภาษณ์

คำตอบที่ได้ก็คือ

“ประทับใจในศิลปะและลีลาการแสดงที่ไม่หยาบโลน ทำให้เกิดแรงบันดาลใจอยากเล่นหนังตะลุงเก่ง ๆ อย่างนั้นบ้าง”



หนังกั้น ทองหล่อ
ศิลปินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๙



หนังตะลุงใบไม้

เมื่อเห็นหลานชายมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะเป็นนายหนังตะลุง หนังว่อนได้นำวัสดุที่อยู่รายรอบตัวมาแกะเป็นหนังตะลุงให้หลานชายได้ขีดเล่น

หนังตะลุงที่ตาแกะให้ เป็นหนังตะลุงพิเศษที่ไม่มีที่ใดเหมือน ทั้งนี้เพราะหนังว่อนนำใบไม้ กระดาษ กุ้งปูนซิเมนต์มาบรรจงประดิษฐ์เป็นตัวหนังตะลุงต่าง ๆ สำหรับหัดขีด

การแสดงหนังตะลุงต้องมีจอ หลานชายก็นำผ้าขาวม้าของคุณตามาซึ่งเป็นจอสำหรับการแสดงเหมือนที่ตนเองได้ไปดูมา วันไหนไม่มีผ้าขาวม้าให้ขีด ก็ไปขอยืมผ้าห้อยคอคุณยายมาซึ่งแทน ซึ่งในเวลาต่อมาคุณตา ก็ตัดจอหนังให้ ๑ จอ เพื่อช่วยเติมจินตนาการที่ขาดวันให้ครบถ้วนสมบูรณ์ตามความคิด ความฝัน และ จินตนาการของหลานชาย

เพื่อให้การเล่นแสดงหนังตะลุงสมจริงสมจัง นครินทร์ ในวัย ๘ ขวบ ได้นำตะเกียงคางคกมาจุดให้แสงสว่างในการแสดงหนังตะลุงของตนเองอย่างมีความสุข

ในวัยเด็กของเด็กคนอื่น ๆ อาจจะมีของเล่นต่าง ๆ มากมาย แต่สำหรับ เด็กชายนครินทร์ ชาทอง มีเพียงหนังตะลุงใบไม้ หนังตะลุงกระดาษจากกุ้งปูนซิเมนต์ ด้วยฝีมือของคุณตาเพียงอย่างเดียวเท่านั้นที่โปรดปราน และใช้ฝึกฝนในการขีดหนังตะลุงมาจนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

สปีของการเล่นหนังตะลุง เป็นสปีของการแสดงออกถึงความรักความผูกพันอย่างลึกซึ้งของเด็กชายนครินทร์ ที่มีต่อหนังตะลุงโดยไม่มีอะไรอื่นมาเปลี่ยนแปลงความรักความชอบของเขาไปได้หนังตะลุงอยู่ในวิถีชีวิตและจิตวิญญาณเขามาแต่เล็กจวบจนถึงปัจจุบัน



วรรณกรรมของชาติ

ฐานความเป็นปราชญ์และศิลปิน

เล่นเชิดหนังตะลุงใบไม้ และหนังตะลุงกระดาดจากถุงปูนซีเมนต์ มานานพอสมควร จำได้ว่าในช่วงที่เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ คุณตาได้เฝ้าชมบทเรียนและประสบการณ์เกี่ยวกับหนังตะลุงบทเรียนบทใหม่ให้

บทเรียนบทใหม่ ก็คือ คุณตานำบทกลอนจากเรื่องพระอภัยมณี ของสุนทรภู่ มาถ่ายทอดให้ได้เรียนรู้ในรูปแบบของกลอนสำหรับแสดงหนังตะลุงอย่างมีอรรถรสด้วยท่วงทำนองอันไพเราะ ทำให้การเล่นเชิดหนังตะลุงของเด็กชายนครินทร์มีสีสันและความสนุกสนานเพิ่มมากขึ้น จากการเชิดหนังตะลุงใบไม้แต่เพียงอย่างเดียวเมื่อคราวนี้มีบทกลอนมาประกอบเพิ่มเติม ส่วนดนตรีก็ใช้ปากทำเสียงดนตรีแทน กลอง ปี่ ทับ โหม่ง ฉิ่ง ปี่ ซอ ซึ่งเป็นดนตรีประกอบการแสดงหนังตะลุงให้ครึกครื้น สนุกสนาน โศกกรันทด ไปตามท้องเรื่องที่นำมาแสดง

การอ่านออกเสียงกลอนพระอภัยมณีในท่วงทำนองของหนังตะลุงเป็นบทฝึกที่พิเศษยิ่งสำหรับการเรียนรู้คำ เนื้อหา สาระ ลีลา สำนวน ท่วงทำนองสัมผัส และอรรถรสของถ้อยคำจากฝีมือการประพันธ์ของกวีไทย ที่ได้รับการยกย่องให้เป็นกวีเอกของโลก ศิลปินแต่ละท่าน จะมีปรากฏการณ์ ที่ส่งให้ความเป็นศิลปินโดดเด่นขึ้นในหลากหลายลักษณะ อย่างในกรณีของเด็กชายนครินทร์ ขาทอง ในช่วงฝึกหัดเรียนรู้ศิลปะการแสดงหนังตะลุง จากคุณตาที่เป็นช่วงจังหวะเดียวกับที่ หนังสือซึ่งมาเรียนรู้ฝึกฝนการแสดงหนังตะลุงในช่วงวัยที่มากแล้ว ได้มาปลูกโรงหนังตะลุงเพื่อฝึกหัดอยู่ที่บริเวณบ้านของหนังว่อน ด้วยเวลาที่นานพอสมควร

ในช่วงที่หนังนำฝึกฝนการแสดงหนังตะลุง เด็กชายนครินทร์ ก็ได้เรียนรู้ศิลปะวิทยาการแสดงหนังตะลุงไปด้วย จนสนิทสนมกับหนังนำเป็นอย่างดี



สุนทรภู่ บุคคลสำคัญ
ทางวัฒนธรรมระดับโลกของไทย



พระอภัยมณี ตัวละครเอกในจินตนิพนธ์ของ สุนทรภู่



หนังกา ศิษย์หนังวอน รัตนศรี
ซึ่งมาปลูกโรงเพื่อเรียนรู้วิธีฝึก
และแสดงหนังตะลุงจาก
หนังวอน รักและเมตตา
นครินทร์ ดังลูกหลานของตน

ความรัก ความผูกพันที่หนังกามีต่อเด็กชาวนครินทร์ กลายเป็นความผูกพันของคนสองวัย ด้วยเหตุนี้ เมื่อหนังกาได้รับการถ่ายทอดความรู้การแสดงหนังตะลุงจากหนังวอนจนครบถ้วนกระบวนการ สามารถแสดงหนังตะลุงเป็นอาชีพได้แล้ว เวลาไปเดินโรงแสดงหนังตะลุงก็ได้พาเด็กชาวนครินทร์ไปฝึกเล่นดนตรีประกอบการแสดงหนังตะลุงด้วยทุกครั้ง ทำให้เด็กชาวนครินทร์ซึ่งมีพรสวรรค์ในการเรียนรู้ศิลปะวิทยาต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วสามารถเล่นเครื่องดนตรีประกอบการแสดงหนังตะลุงได้แทบทุกชิ้น เว้นก็แต่เพียงปีและซอเท่านั้นที่ยังยากเกินไปสำหรับเด็กชาวนครินทร์ที่ยังเด็กและเล็กเกินไป

ความเป็นหลานชายคนโปรดของหนังวอน เมื่อนายหนังคนอื่น ๆ แวะเวียนมาทักทาย หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ศิลปะการแสดงหนังตะลุงกับหนังวอนด้วยความเคารพรัก เมื่อเห็นเด็กชาวนครินทร์ ความรักความเมตตา ก็แผ่ออกไปถึงด้วยกันทุกคน

ความเมตตาของนายหนังคนสำคัญอาทิ หนังกา หนังกะเอียด เสือเมือง หนังกะเข้ม แม่เตย ที่มีต่อเด็กชาวนครินทร์นั้นมีหลากหลายรูปแบบ นายหนังบางคน

มอบรูปหนังให้เด็กชาวยาวฝึกเชิด บางคนฝึกเทคนิคการแสดงหนังตะลุงให้โดยมิได้ปิดบัง

ทุกคนมีส่วนอย่างสำคัญในการบ่มเพาะความเป็นนายหนังผู้มีฝีมือให้แก่เด็กชาวนครินทร์แต่เยาว์วัย ซึ่งนับเป็นคุณูปการสูงยิ่งสำหรับเด็กชาวนครินทร์ ชาทอง ซึ่งได้รับโอกาสที่ดีที่สุดในชีวิต



๑.๓ รอยต่อของชีวิต

การจากไปของหนังว่อน กับการศึกษาเพื่ออนาคต

ในเวลาต่อมาเมื่อหนังว่อน คุณตา และ ครูหนังตะลุงคนแรกของชีวิตเสียชีวิตลง และเมื่อเด็กชายนครินทร์ จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ แล้ว นายแถม ขาทอง บิดาซึ่งรับราชการครูต้องการให้ลูกชายได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น เด็กชายนครินทร์จึงไปสมัครสอบเข้าศึกษาต่อระดับชั้นมัธยม ๑ ที่โรงเรียนมหาวชิราวุธแต่สอบไม่ผ่าน จึงไปพักอาศัยอยู่ที่บ้านของอาจารย์ศิริศักดิ์ ขาทอง ซึ่งเป็นคุณลุง โดยขณะนั้นดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนระแงง เป็นโรงเรียนประจำอำเภอระแงง จังหวัดนราธิวาส เพื่อศึกษาต่อในระดับมัธยม

การไปเรียนหนังสือในระดับชั้นมัธยม เพื่ออนาคตในวันข้างหน้า จากชั้นมัธยม ๑ - ๓ และการห่างไกลจากกลุ่มเพื่อน ๆ ที่สนใจหัดเล่น หัดแสดงหนังตะลุงมากเป็นพิเศษมาด้วยกันทำให้กิจกรรมการเล่นและแสดงหนังตะลุงในวัยเด็กหยุดชะงักไปเป็นเวลา ๓ ปีเต็มจนสำเร็จการศึกษามัธยมปีที่ ๓

นครินทร์ ขาทอง “นักร้องเสียงเสน่ห์”

แม้จะห่างเหินและมีได้ฝึกเล่นฝึกแสดงหนังตะลุง แต่ชีวิตก็ยังผูกพันอยู่กับเรื่องศิลปะการร้องการแสดง ทั้งนี้เนื่องจาก อาจารย์ศิริศักดิ์ ขาทอง ซึ่งเป็นอาจารย์ใหญ่ของโรงเรียนและมีศักดิ์เป็นลุงนั้น เป็นผู้มีความสามารถทางด้านศิลปะหลากหลายด้าน

ด้านหนึ่งก็คือสุนทรีयरสเรื่องการขับร้องและการฟังเพลงมากเป็นพิเศษ เป็นนักสะสมแผ่นเสียง ลงเพลง สละสลวยของคำรณ สัมบุณนานนท์ สมยศ ทศนพันธุ์ ทูล ทองใจ เพลงแม่พิมพ์ของชาติ ของวงจันทร์ ไพโรจน์ ไว้เป็นจำนวนมาก



อาจารย์ศิริศักดิ์ ขาทอง
นักบริหาร นักการศึกษา
และผู้มีความสามารถพิเศษ
ทางด้านศิลปะ
หลากหลายด้าน



นอกจากเป็นนักบริหารและ ยังเป็นนักวิชาการ นักกล่าวสุนทรพจน์ นักโต้วาทีที่มีชื่อเสียงแล้วยังเป็นผู้ฝึกสอนให้ครูนครินทร์ขับร้องเพลงตามแผ่นเสียงโดยเฉพาะเพลงของ **คำรณ สัมบุณณานนท์**

เพลงที่ครูนครินทร์ ประทับใจเพลงหนึ่งเป็นเพลงของ **ทูล ทองใจ**

“พอได้ฟังเพลง **โปรดเถิดดวงใจ** ของทูล ทองใจ เกิดความประทับใจและซาบซึ้งในบทเพลงดังกล่าวมากเป็นพิเศษ ทำให้หันมาสนใจและทุ่มเทเรื่องการขับร้องเพลงอย่างจริงจังจนกลายเป็นนักร้องที่เป็นดาวเด่นเป็นขวัญใจของนักเรียนทั้งโรงเรียน ซึ่งในเวลาต่อมาได้รับเลือกตั้งให้เป็นประธานนักเรียนเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้แทนนักเรียนในเรื่องต่าง ๆ

การเป็นประธานนักเรียนทำให้ต้องเป็นผู้กล่าวต้อนรับคณะศึกษาดูงานที่เดินทางไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ เป็นประจำ จากนั้นก้าวไปเป็นนักกิจกรรม นักบรรยาย โดยมีลูกเป็นเสมือนโค้ชสำคัญที่ช่วยฝึกฝนหล่อหลอมศิลปะวิทยาการต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ให้อย่างเป็นระบบ



ในช่วงศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ครูนครินทร์จึงฝึกขับร้องเพลงตามทฤษฎีการขับร้องที่ถูกต้อง อย่างจริงจังและด้วยพื้นฐานที่ดีในการแสดงหนังตะลุงมาก่อนทำให้มีความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ อยู่เสมอ

ปีใหม่ปีหนึ่ง ครูนครินทร์ ได้สร้างสรรค์ผลงานการขับร้องเพลงประกอบวีรวิชั่นเป็นครั้งแรกของโรงเรียนระแงงซึ่งนับว่าทันสมัยมากในยุคนั้น โดยแต่งตัวเป็นนักโทษประหาร มีโซ่ตรวนเหมือนนักโทษจริงทุกประการเพื่อขับร้องเพลงนักโทษประหาร ของคำรณ สัมบุณณานนท์ นายอำเภอระแงะ ท่านประทับใจ ความคิดสร้างสรรค์มาก มอบรางวัลให้ถึง ๑,๐๐๐ บาท ซึ่งนับเป็นจำนวนเงินที่มากในยุคนั้น



คีนสุหัดใหญ่

ใฝ่ใจด้านศึกษา วิชาการ และศิลปะบันเทิง



พระอรรณโมลี (พระเทพมุนี) พระผู้รื้อฟื้นตำนานโคลงฉันท์ กาพย์ กลอน ในระดับมหากวี ที่ส่งเสริมด้านศิลปะวัฒนธรรม แก่ศิษย์วัดด้วยความเมตตา

หลังจากจบการศึกษา ในระดับชั้นมัธยมปีที่ ๓ แล้ว ได้เดินทางกลับมาอยู่บ้านที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อเข้าศึกษาต่อที่โรงเรียนสมานคุณวิทยาทาน โดยอาศัยเป็นศิษย์วัดโคกสมานคุณ ภายใต้การปกครองของ **พระอรรณโมลี (พระเทพมุนี)** จนสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในปีพุทธศักราช ๒๕๐๖ การเป็นศิษย์วัดโคกสมานคุณ นับเป็นวาสนาเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะพระอรรณโมลี (พระเทพมุนี) เป็นปราชญ์ด้านภาษาเชิงวรรณศิลป์ในระดับที่สูง

“พระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณพระเทพมุนี ท่านเป็นพระเก่งกาพย์กลอน โคลงฉันท์ อินทริเชียรฉันท์ ท่านไม่ต้องร่าง บอกให้พระเลขาพิมพ์ตามคำบอกได้

ในฉับพลันทันที ท่านเป็นพระที่ศึกษาธรรมจบจาก สำนักวัดสามพระยาซึ่งเป็นสำนักที่มีชื่อเสียงเป็นอย่างยิ่ง บวชตั้งแต่เป็นสามเณร เคยเขียนกลอนได้ตอบตามประสากรีกกับ **ชิต บุรทัต** กวีแห่งยุครัตนโกสินทร์ ซึ่งอยู่ในยุคในวัยใกล้เคียงกัน” ครุนครินทร์เล่าเรื่องราวแต่หนหลังให้ฟัง

การกลับมาคราวนี้ วิชาความรู้และศิลปะบันเทิงเรื่องการขับร้องเพลง ที่ อาจารย์ศิริศักดิ์ ขาทอง ได้ฝึกฝน ถ่ายทอดทั้งความรู้ เทคนิค วิธีการต่าง ๆ แก่ครุนครินทร์ไว้ จนเป็นนักร้องเสียงเสน่ห์ระดับดาวเด่นประจำโรงเรียนระแงง มาก่อน ได้ยกระดับความเป็นดาวเด่นให้กลายเป็น นักร้องดาวรุ่งของเวทีการประกวดการขับร้องเพลงตามงานต่าง ๆ จนหาผู้แข่งขันด้วยยาก

“ขณะที่อยู่หาดใหญ่ผมสมัครเข้าประกวดร้องเพลงในงานวันตรุษจีน มีผู้เข้าร่วมประกวด จำนวน ๕๐ คน ผมได้รับรางวัลที่ ๑ ต่อมามีการประกวดร้องเพลงงานวัด มีผู้สมัครจำนวนมากถึง ๕๐๐ คน ผมได้รับรางวัลที่ ๑ จากเพลง กุ้ยร้องรำพัน กล้องข้าวน้อยฆ่าแม่ ได้รับรางวัลเป็นขันน้ำพานรอง” ครุนครินทร์พูดถึงเรื่องราวการประกวดร้องเพลงอย่างมีความสุข



บรรยาการโรงเรียนสมานคุณวิทยาทาน ในอดีต

ศิลปินนักร้อง

และคนแบกกลองวงดนตรีทหาร

“ผมอยู่วัด เป็นประธานเด็กวัด นำเด็กวัดสวดมนต์ไหว้พระแล้วพระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณพระเทพมุนี ท่านจะให้โอวาททุกครั้ง

ทุกครั้งเมื่อไปสวดมนต์ที่หอฉันต้องมีกิจกรรมต่าง ๆ กิจกรรมของนครินทร์ก็คือการแสดงหนังตะลุง ซึ่งจอหนังตะลุงของครุนครินทร์ ณ เวลานั้นก็คือ จีวรของพระคุณเจ้าที่หีบย้อมมาทำเป็นจอ เพื่อน ๆ ก็มา รุมดู กันเต็มไปหมด ต่อมาชาวนีล่องรู้ไปถึงพระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณ ท่านเจ้าคุณบอกว่าคีนี่จะมาดูหนังตะลุงด้วย”

เรื่องทีนครินทร์ใช้แสดงหนังตะลุงได้แก่เรื่อง สังข์ทองบ้าง พระอภัยมณีบ้าง

ในคีนพิเศษนั้นนครินทร์แสดงเรื่องสังข์ทอง ตอนรจนาเลือกคู่ ซึ่งเป็นตอนที่นางรจนาเสียงพวงมาลัย เลือกเจ้าเงาะ ท้าวสามลพระราชบิดาเห็นแล้วเป็นลม ขณะที่เรื่องกำลังสนุกตัวตลกตัวหนึ่งออกมาแจ้งข่าวด่วน ข่าวสำคัญว่า ตอนนี้ได้เกิดเหตุวิปโยค มีประกาศจากสำนักพระราชวังห้ามมิให้มีการแสดงใด ๆ ทั้งสิ้น เนื่องจาก พระราชากำลังวิสัญญีทรงเป็นลม ห้ามมิให้มีการจัดงานสนุกสนานบันเทิงทั้งสิ้น หนังตะลุงคีนี่จึงต้องเลิก ณ บัดนี้



ท่านเจ้าคุณซึ่งนั่งดูกิจกรรมของลูกศิษย์ด้วยความชื่นชมลูกขึ้นพร้อมกับชมเชยว่า เข้าใจหาเหตุเล็กแสดง ได้ดีมีไหวพริบ

ด้วยความเมตตาที่มีต่อศิษย์วัด ในเวลาต่อมาท่านเจ้าคุณตัดจอหนังตะลุงให้พร้อมกับเขียนข้อความว่า หนักรินทร์ ขวัญใจนักเรียน ขวัญใจเด็กวัด

หนักรินทร์ขวัญใจเด็กวัด เป็นจอสีฟ้าเหลือง ซึ่งเป็นสีของโรงเรียนโคกสมานคุณวิทยาทาน

ในเวลาต่อมา ก่อนจะถึงวัน ๘ คำ วันพระท่านเจ้าคุณให้พระเถระติดต่อเครื่องขยายเสียงให้ ครูนรินทร์ และศิษย์วัดนำคณะลูกคู่ไปประโคมฝึกซ้อม โดยท่านเจ้าคุณเมตตาเขียนปรายหน้าบท กับ บทเกี่ยวจ้อ โดยท่านจะนั่งดูการฝึกซ้อมอย่างใกล้ชิด ถ้าการฝึกซ้อมยังไม่ผ่านการประเมินของท่าน ท่านก็จะยังเดินวนเวียนฟังอยู่ใกล้ ๆ เพื่อประเมินการแสดงให้ว่าผ่าน หรือ ไม่ผ่าน

พอเลิกเรียน ปกติเด็กวัดจะต้องทำงานโดยมีจอบ มีคราด เว้นแต่ครูนรินทร์จะได้รับสิทธิพิเศษไม่ต้องทำหน้าที่นั้น แต่ทำหน้าที่อื่นโดยท่านเขียนกลอนให้ไปยืนอยู่ห่าง ๆ จากที่เด็ก ๆ ทำงานแล้วให้ครูนรินทร์ตะโกนอ่านกลอนนั้นด้วยเสียงดัง ๆ ให้เด็ก ๆ ทุกคนได้ยินด้วยเสียงดังฟังชัด โดยกำหนดว่าต้องอ่านเต็มเสียง เต็มปอด โดยท่านจะไปยืนอยู่กับกลุ่มเด็ก ๆ ที่กำลังทำงานห่างไกลออกไป เมื่อครูนรินทร์อ่านด้วยเสียงอันดังและชัดเจน ท่านก็จะประเมินให้ว่า ผ่าน ใช้ได้ เสียงดังฟังชัด

“มานึกย้อนหลังดูแล้ว สิ่งที่ท่านเจ้าคุณให้ฝึกปฏิบัติด้วยเสียงดังฟังชัดนั้น เป็นวิธีการฝึกพลังเสียง ฝึกพลังปอดให้มีพลังกำลังที่อยู่ตัว เพราะการแสดงหนังตะลุงนั้นต้องใช้พลังเสียงเป็นอย่างมากเนื่องจาก การแสดงต้องใช้เวลานาน” นรินทร์อธิบายถึงวิธีการแสดงหนังตะลุงของนายหนังให้ฟัง

ความสามารถพิเศษในด้านการร้องเพลงที่ได้รับรางวัลจากการประกวด ทำให้วงดนตรีจินนกุล วงดนตรีทหารของค่ายเสนาณรงค์ หาดใหญ่ มาชวนให้ไปเป็นนักร้องที่วงดนตรีดังกล่าว แต่นอกจากเป็นนักร้องแล้วยังต้องช่วยแบกขนกลองเพื่อนร่วมวงดนตรีด้วยโดยได้รับค่าตอบแทนคืนละ ๒๕ บาท ทำอยู่ได้ระยะหนึ่งในเวลาสั้น ๆ ก็ได้ลาออกจากการเป็นนักร้องและคนแบกกลองของวงดนตรีจินนกุล



บรรยากาศโรงเรียนสมานคุณวิทยาทาน ในปัจจุบัน



สองอัจฉริยภาพผู้สร้างสรรค์

ตำนานชีวิตสำคัญของนครินทร์ ขาทอง

พระอรรธโมลี (พระเทพมุนี) นั้นได้รับการยกย่องนับถือจากประชาชนและบุคคลสำคัญของท้องถิ่นว่าเป็นพระผู้มีอัจฉริยภาพด้านภาษา วรรณศิลป์ โคลงฉันท กาพย์กลอน ถึงระดับศิลปินอัจฉริยะรูปหนึ่งในวงการพระสงฆ์ไทย

เมื่ออัจฉริยภาพด้านกาพย์กลอนอย่างพระอรรธโมลี (พระเทพมุนี) ได้พบศิษย์วัดที่มีอัจฉริยภาพอย่างนครินทร์ ขาทอง ซึ่งมีพื้นฐานการเรียนรู้ด้านหนังตะลุงมาจากคุณตา มีเทคนิคการแสดงที่ได้รับการถ่ายทอดผ่านคำบอกเล่าของนายหนังซึ่งมีชื่อเสียงที่เป็นศิษย์บ้าง เป็นเพื่อนของหนังว่อนผู้เป็นตาบ้างถ่ายทอดเทคนิคเป็นมรดกด้านการแสดงไว้ให้ ก็เหมือนกับสองอัจฉริยภาพได้มารวมพลังสร้างสรรค์ด้วยกัน

ด้านพระอรรธโมลี (พระเทพมุนี) นั้นเห็นแวວความเป็นนายหนังที่ดีในอนาคตของเด็กชายนครินทร์ฉายแวວออกมาอย่างเด่นชัด จึงเขียนกลอนสะท้อนเรื่องราวต่าง ๆ ให้เด็กชายนครินทร์นำไปขับในท่วงทำนองของหนังตะลุงอยู่เสมอ

วิธีการเช่นนี้ หนังว่อนผู้เป็นตาได้เคยฝึกฝนหลานชายด้วยการนำบทกลอนในจินตนิยายเรื่องพระอภัยมณีของสุนทรภู่ให้หลานชายนำไปร้องในท่วงทำนองหนังตะลุงมาแล้ว บทกลอนที่พระอรรธโมลี (พระเทพมุนี) ได้รจนาขึ้นเพื่อนำไปขับทำนอง หนังตะลุงจึงมิใช่เรื่องยากแต่อย่างใด ตรงกันข้ามเด็กชายนครินทร์นำไปขับในท่วงทำนองของหนังตะลุงได้ อย่างไพเราะเป็นที่จับใจของพระอรรธโมลี (พระเทพมุนี) ยิ่งนัก

จังหวะชีวิตศิลปินเอกของโลกนั้น คล้ายกับว่าโชคชะตากำหนดให้ต้องพานพบกับสิ่งที่เป็นพลังผลักดันให้ก้าวไปสู่ความสำเร็จในรูปแบบแปลกแตกต่างกันไป

นครินทร์ ขาทอง ก็เป็นเช่นนั้น ถ้าย้อนกลับไปศึกษาชีวิตตั้งแต่แรกเกิดที่ผ่านมา เขามีคุณตาที่เป็นนายหนัง รายรอบตัวเขาจึงเต็มไปด้วยบรรยากาศที่เกี่ยวข้องกับศิลปะการแสดงหนังตะลุงทั้งสิ้น ตั้งแต่พบนายหนังมากหน้าหลายตา คุณตาเองก็ไม่ทราบหรือว่าการที่พาหลานชายไปดูหนังตะลุงตั้งแต่เล็กแต่น้อยครั้งแล้วครั้งเล่า นั้นคือ การปลูกฝัง ส่งเสริม สนับสนุนความรักความชอบศิลปะการแสดงหนังตะลุงอย่างถาวรไว้ในจิตใจของหลานชายให้เจริญงอกงามขึ้นมาอย่างช้า ๆ แต่หนักแน่นมั่นคง

เมื่อหนังว่อนจากไปด้วยอายุขัย การได้พบกับพระอรรธโมลี (พระเทพมุนี) ก็เหมือนพบศิลปินในร่างของพระภิกษุที่เชี่ยวชาญในการรจนาบทกลอนได้อย่างมีสาระและอรรถรส



ที่วัดโคกสมานคุณ เหมือนเป็น ศูนย์รวมบรรดาศิลปินหลากหลายแขนง ซึ่งมีใช้เรื่องแปลก เพราะแต่โบราณกาล วัดก็เป็นศูนย์รวมฝีมือศิลปินหลากหลาย สาขา ถ้าเป็นถาวรวัตถุ อาทิ พระอุโบสถ ศาลาการเปรียญ พระพุทธรูป วัด ก็คือศูนย์กลางของบรรดาศิลปินด้าน สถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม ปูนปั้น เวลามีกงานเฉลิมฉลอง หรือ งานประจำปี วัดก็เป็นศูนย์การแสดง มหรสพจากศิลปินหลากหลายด้าน ทั้งหนังตะลุง มโนราห์ โขน เชิง ฟ้อนละคร ลำตัด หมอลำ เพลงอีแซว ลิเก ภาพยนตร์



วัดโคกสมานคุณ ในปัจจุบัน

ฯลฯ สุดแท้แต่วัฒนธรรมของแต่ละภูมิภาคจะขึ้นชอบการแสดงประเภทใด

วัดโคกสมานคุณ ก็เป็นเช่นนั้น หากแต่พิเศษมากหน่อยก็ตรงที่ ณ วัดแห่งนี้ นอกจาก พระอรรณโมลี (พระเทพมุณี) จะเก่งเรื่องโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน แล้ว ในช่วงเวลานั้น พระวິระ รัตนกุล เป็นพระรูปหนึ่งที่มีฝีมือ ในการแกะรูปหนังในระดับศิลปินองค์หนึ่งทีเดียว ก็จำพรรษาอยู่ที่นี้

นครินทร์จึงเหมือนถูกส่งให้มาอยู่ท่ามกลางปราชญ์และศิลปินด้านต่าง ๆ ที่ล้วนแต่ “เห็นแวว” ความเป็น ศิลปินในตัวตนของนครินทร์อย่างเด่นชัด

ข้อพิสูจน์นี้เห็นได้เด่นชัด เมื่อพระอรรณโมลี (พระเทพมุณี) เห็นแววศิลปินในตัวของนครินทร์ก็ได้รับจนา บทกลอนให้ครูนครินทร์กับเพื่อนนักเรียนไปแสดงความสามารถเผยแพร่ออกอากาศที่สถานีวิทยุ ว.ป.ถ. ๕ หาดใหญ่ อยู่อย่างสม่ำเสมอ

ความที่นครินทร์มีความเป็นศิลปินโดดเด่นกว่าเพื่อน พระอรรณโมลี (พระเทพมุณี) ก็ได้แบ่งปัจจัยที่ญาติโยม ร่วมทำบุญทำกุศลส่วนหนึ่งหาซื้อรูปหนังบางตัวมาให้หัดขีด



ในสมัยที่อยู่กับคุณตา นครินทร์ หัดเซ็ตรูปหนังตะลุงที่จิกด้วยใบไม้ หรือ ตัดจากกระดาดขึงปูนซีเมนต์ เมื่อมาเป็นศิษย์วัดโคกสมาณคุณ ก็ได้เลื่อนระดับจากการเซ็ตรูปหนังจากใบไม้ มาเป็นรูปหนังที่แกะจากหนังจริง ๆ

ความเป็นศิลปินของนครินทร์ทำให้แต่ละช่วงของชีวิตพบพานแต่สิ่งดี ๆ โดยมีได้คาดฝัน อย่างเช่น ช่วงที่เป็นศิษย์วัดฯ ก็พบกับ**พระวีระ รัตนกุล** ซึ่งเป็นพระภิกษุที่มีฝีมือในการแกะรูปหนังกระดาดที่มีฝีมือรูปหนึ่งของวัดโคกสมาณคุณ

เมื่อเห็นว่านครินทร์มีจิตใจชอบเรื่องดังกล่าว ก็มอบรูปหนังตะลุงให้ครูนครินทร์นำไปหัดเซ็ตรั้งละหลายตัว

วัน เวลา ที่ผ่านไป เส้นทางชีวิตของนครินทร์ ยิ่งเข้าไปสัมพันธ์ สัมผัส กับผู้ที่มีความสามารถ ด้านศิลปะ ที่เกี่ยวเนื่องกับการแสดงหนังตะลุงอย่างหลากหลายในลักษณะของการอุปถัมภ์คำชูโดยมีคาดฝัน ทั้งฆราวาส และพระภิกษุในลักษณะที่เรียกว่า **ภูมิปัญญาทั้งหลายสองทางปัญญาซึ่งกันและกัน**

นี่คือปฐมกำเนิดศิลปิน ผู้มีบทกลอนประจำตัวอยู่ว่า **สิ่งที่ชอบถึงบอบช้ำก็ทำเพลิน โลกนี้ เล่นล่อหลอก ยอกย้อนกล มั่นยอกย้อนจริง ๆ ทั้ง ๆ ที่เรายังสังขาร เราต้องชอบสิ่งที่เรารัก ต้องทำ ทำด้วยใจรัก**

ใครจะคาดคิดว่า จากเด็กที่อาศัยอยู่ในชนบทห่างไกล คลุกคลีอยู่กับวัด กับพระ กับหนังตะลุง ในเวลาต่อมา กลายเป็นบุคคลสำคัญของชาติในแผ่นดินถิ่นใต้ที่ในอดีตเหมือนจะอยู่ไกลแสนไกลจากเมืองหลวงเสียเหลือเกิน



ทตยภาค

เปิดความคิดสร้างสรรค์

“ นรสารณ์ของศิลปิน ”



นครินทร์ ชาทอง 'วิถีแห่งศิลป์'

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๐



๒.๑ วิถีแห่งศิลปิน

ก้าวแรกที่เติบโตกล้า มรรคาของศิลปิน

การที่ศิลปินแขนงต่าง ๆ จะเป็นที่ยอมรับของประชาชนได้นั้นนอกจากเรื่องพรสวรรค์ การผ่านการหล่อหลอม ศรัทธาแล้วยังต้องผ่านการฝึกฝนอย่างหนักด้วยกันทุกคน

นครินทร์ก้อยู่ในกฎดังกล่าว อาจมีสิ่งพิเศษกว่าคนอื่นอยู่บ้าง ก็คือ การมีสายโลหิตศิลปินเป็นต้นทุนชีวิต ที่ธรรมชาติมอบมาแต่กำเนิดด้วยแต่มีแต้มต่อที่ดีกว่าผู้อื่นอยู่น้อย ใช้น้อย ๆ

ถ้าย้อนหลังดูเส้นทางสู่ความเป็นศิลปินของนครินทร์แล้วจะเห็นพัฒนาการมาตามลำดับเวลา โดยในระยะเริ่มแรกมีคุณตาเป็นสะพานเชื่อมต่อให้ก้าวข้ามไปสู่ความเป็นศิลปินด้วยการพาไปสัมผัสบรรยากาศ การแสดงหนังตะลุงก่อนเป็นปฐม จากนั้นสังเกตความสนใจของหลาน เมื่อเห็นว่ามีแววสนใจในเรื่องหนังตะลุงก็จะตอกย้ำให้เกิดความสนใจในเรื่องดังกล่าวมากยิ่งขึ้นตามลำดับ ขั้นแรกเริ่มต้นจากการทดสอบให้หลานชายทบทวนเรื่องราวที่ได้ไปชมมา จากนั้นจึงช่วยเสริมความทรงจำเมื่อเห็นว่าเรื่องราวที่หลานชายบอกเล่า นั้น มีบางส่วนแหงนวินหรือขาดหายไป

แม้ว่าวันเวลาระหว่างคุณตากับหลานชายมีไม่มากพอที่จะถ่ายทอดศิลปะการแสดงหนังตะลุงให้แก่หลานชายได้มากเท่าความตั้งใจเพราะต้องจากหลานชายไปก่อนด้วยอายุขัย แต่ก็ได้ตั้งต้นพื้นฐานความเป็นศิลปิน ไว้มากพอสำหรับการต่อเติมต่อไปในอนาคต

โรงหนังตะลุงวัดโคกสमानคุณ

“เวทีของนายหนังรุ่นเยาว์”

ความมุ่งมั่นตั้งใจที่ต้องการเป็นนายหนังของนครินทร์ ทำให้พระอรรถโมลี (พระเทพมุนี) ให้การส่งเสริมสนับสนุนอย่างเต็มที่ด้วยการปลูกโรงและสนับสนุนอุปกรณ์ต่าง ๆ อาทิ จอสำหรับการแสดงหนังตะลุง ในวันหยุดเรียน เป็นต้น

พุทธศักราช ๒๕๐๔ นายวินิจ เลชะกุล คหบดีแห่งเมืองหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ได้จัดงานทำบุญบ้าน และด้วยความเมตตาที่มีต่อคณะหนังตะลุงเด็กของวัดโคกสमानคุณ ได้เปิดโอกาสให้หนังตะลุงดังกล่าวไปแสดงในงานทำบุญบ้านของตน



นายวินิจ เลชะกุล

คหบดีแห่งเมืองหาดใหญ่
เป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่ง
ในการให้โอกาสเรื่อง
การแสดงหนังตะลุงแก่
นครินทร์ ชาทอง



เมื่อคณะหนังตะลุงแสดงจบแล้ว นายวินิจฯ เลี้ยงอาหารแก่คณะผู้แสดงอย่างอ้อมหน้าสำราญ โดยได้มอบค่าตัวในการแสดงให้คนละ ๒๐ บาท เสมอกันหมด ทั้งนายหนังและลูกคู่

เงิน ๒๐ บาท ในปีพุทธศักราช ๒๕๐๔ นับว่ามากสำหรับยุคนั้น แต่สิ่งที่มีมากกว่าค่าเงินไม่รู้ กี่สิบก็ร้อยเท่า ก็คือ การแสดงในวันนั้น กลายเป็นคำประกาศรับรองว่า “หนังนครินทร์ ชาทอง ขวัญใจนักเรียน” ทั้งนี้เนื่องจากหนังตะลุงทั้งคณะล้วนแต่เป็นเด็กนักเรียนด้วยกันทั้งสิ้น หรือ “หนังเด็กวัดโคกสมาณคุณ” คือคณะหนังตะลุงที่ประชาชนให้การต้อนรับและยอมรับแล้วด้วยความอบอุ่น

การแสดงหนังตะลุงอย่างเป็นทางการครั้งแรก สร้างชื่อเสียงให้แก่คณะผู้แสดงเป็นอย่างดี โดยเฉพาะ นครินทร์ ชาทอง นั้น กลายเป็นนายหนังรุ่นเยาว์อย่างสมเกียรติภูมิ

การพบกันครั้งสำคัญ

กับ “นายสุนันท์ นามรัตน์”

โชคชะตาเริ่มทำหน้าที่ฉายแสงส่องทางให้ ครุณครินทร์เริ่มมีชื่อเสียงเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีโอกาสเข้าใกล้ความเป็นนายหนังอย่างสมบูรณ์มากขึ้นตามลำดับด้วยเช่นกัน

ถัดมาอีก ๑ ปี ในปี พุทธศักราช ๒๕๐๕ นครินทร์มีโอกาสดำเนินการพบกับนายสุนันท์ นามรัตน์ ซึ่งเป็นนักสะสมเทปหนังตะลุงของนายหนัง ผู้มีชื่อเสียงหลายคณะ

นายสุนันท์ฯ เป็นผู้ชื่นชอบหนังตะลุง มากเป็นพิเศษ ทุ่มเทศสร้างรูปหนังตะลุงไว้เป็นจำนวนมาก ได้ไปประสานขอให้ศิษย์วัดโคกสมาณคุณมาเป็นลูกคู่ และเป็นจังหวัดของครุณครินทร์เพราะในบรรดาเด็กวัดทั้งหมด ครุณครินทร์มีประสบการณ์ในเรื่องการแสดงหนังตะลุงมาก่อน ทั้งนี้เพราะศิษย์วัดอื่นเล่นหนังตะลุงไม่เป็น ทำไม่เป็น ครุณครินทร์ก็เลยได้เป็นครูสอนศิษย์วัดทั้งหมดให้ประโคนเครื่องได้ จึงได้รับแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าลูกคู่ให้หนังสุนันท์



เครื่องดนตรีประกอบการแสดงหนังตะลุง
อาทิ ปี่ กลอง ทับ โหม่ง ฉิ่ง ซออู้ เป็นต้น



แม่นายสุนันท์ จะมีใจรักและชื่นชอบการแสดงหนังตะลุงมากเป็นชีวิตจิตใจ ซึ่งนอกจากสะสมเทปหนังตะลุงไว้เป็นจำนวนมากแล้ว ยังชอบที่จะแสดงหนังตะลุงด้วยตนเองโดยได้ซื้อเครื่องดนตรี ตัดจอหนัง เป็นของตนเอง แต่เนื่องจากการเป็นนายหนังนั้น พรสวรรค์เรื่องเสียง พลังเสียง และความรู้เรื่องภาษาถิ่นเป็นเรื่องสำคัญ

การเกิดและเติบโตในเมือง วิถีชีวิต ภาษา วัฒนธรรมที่รายรอบมีความเป็นคนเมืองทำให้ท่าน ไม่สามารถพูดภาษาถิ่นอย่างลึกซึ้งได้ เนื่องจากไม่ทราบศัพท์ท้องถิ่นซึ่งมีความสำคัญมากในการแสดงหนังตะลุง ที่ต้องเข้าถึงวิถีชีวิตและจิตใจของคนท้องถิ่น ทำให้การแสดงหนังตะลุงไม่ได้รับความนิยมเท่าที่ควร จนถูกศิษย์วัดโคกสมานคุณ ประมาณเกือบ ๒๐๐ คน ซึ่งไปร่วมประชุมเครื่องบอกคุณสุนันท์ ว่า “พื้นันท์เล็กเถอะ เป็นทวดแล้ว” ซึ่งคำว่า **เป็นทวด**นั้นหมายถึง**เรือเหาะ** ไปไม่รอด เพราะ ไอ้เหาะ ตัวตลกที่ต้องพูดภาษาถิ่น ก็กลายเป็นพูดภาษากลาง ท่านโกรธบอกว่า ภูเขาเครื่อง ครุนครินทร์ได้เข้าไปให้กำลังใจว่า อย่าขวย อย่าขวย อย่าโกรธ คนกันเองทั้งนั้น

แม้วิถีชีวิตจะไม่สามารถพูดภาษาถิ่นได้อย่างลึกซึ้ง แต่นายสุนันท์ เป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ที่เก่งคนหนึ่ง ท่านจึงปรับเปลี่ยนวิธีการแสดงหนังตะลุงของท่านใหม่ โดยพัฒนาและสร้างสรรค์วิธีการแสดงหนังตะลุงในรูปแบบใหม่นั้นคือใช้วิธีเปิดเทปเสียงการแสดงหนังตะลุงของนายหนังที่มีชื่อเสียง อาทิ **เทพหนังกัน ทองหล่อ หนังอ้อมเท่งหนังประทัน หนังเขย เขียวชาญ ฯลฯ** แล้วตัวท่านทำหน้าที่ในการเชิดรูปหนังให้สอดคล้องกับเรื่องราวที่เปิดเทปจนมีชื่อเสียง

จังหวะชีวิตที่นำพาให้ครุนครินทร์ได้พบกับนายสุนันท์ฯ จึงเป็นเรื่องของโชคชะตาที่จะได้เกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ทั้งนี้เพราะในเวลาต่อมาเมื่อนายสุนันท์ฯ รับไปเชิดรูปหนังก็จะชักชวนครินทร์ไปร่วมงานด้วยความเมตตา และเนื่องจากครินทร์มีความสามารถพิเศษในเรื่องการแสดงหนังตะลุงให้เป็นที่น่าสนใจและเป็นที่ไว้วางใจได้ ในบางช่วงจังหวะคุณสุนันท์ได้มอบให้ครินทร์เชิดรูปหนังแทนตัวท่านทั้งเรื่อง ซึ่งครินทร์มีใช้เพียงแค่ทำได้เท่านั้น หากแต่ทำได้เป็นอย่างดีเป็นที่ประทับใจนายสุนันท์เป็นอย่างยิ่ง

การเชิดรูปหนังตามเสียงเทปการแสดงของนายหนังชั้นครู ทำให้ครินทร์สามารถจดจำท่วงทำนองเรื่องราวและลีลาการพากย์หนังตะลุงของนายหนังแต่ละคนได้จนขึ้นใจ โดยเฉพาะสิ่งที่เรียกกันว่า **มุขความบันเทิง** ที่เป็นเอกลักษณ์ในการตลกผู้ชมให้ติดตามชมการแสดงหนังตะลุงของนายหนังแต่ละคนได้อย่างขึ้นใจซึ่งศิลปะการแสดงที่เป็นเอกลักษณ์ของนายหนังแต่ละท่านนั้นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ไม่มีการสอน แต่จดจำไปปรับประยุกต์ใช้ในการแสดงหนังตะลุงของตนเองได้เป็นอย่างดีในลักษณะของการเรียนรู้แบบครูพักลักจำ



ก้าวสู่อาชีพหนังตะลุง ด้วยเครื่องดนตรีที่บิดาซื้อให้

แม้หนังว่อน พ่อตาของนายแนม ชาทอง บิดาของครูนครินทร์ และเป็นคุณตาของลูกชายที่ได้บ่มเพาะส่งเสริมสนับสนุนให้ครูนครินทร์ก้าวสู่เส้นทางของหนังตะลุงมาแต่เล็ก แต่เล็ก ๆ แล้วบิดามีได้เห็นด้วยและไม่ต้องการให้นครินทร์เป็นนายหนังตะลุงแต่อย่างใด

แต่ชีวิตของมนุษย์แต่ละคนล้วนได้ถูกลิขิตไว้แล้วด้วยชะตาฟ้าดินที่เหมาะสมแปลกแตกต่างกันไป แม้หลายคนจะพยายามฝืนโชคชะตาสักเพียงใดก็ไม่สามารถฝืนลิขิตฟ้าดินได้

ในอดีต แม้บิดาไม่เห็นด้วยกับการเป็นนายหนังของลูกชาย แต่แล้ววันหนึ่ง ญาติของตนได้รับโอกาสดีไปศึกษาต่อที่จังหวัดราชบุรี พี่ ๆ น้อง ๆ ได้ฉลองความยินดีด้วยการรับหนังนครินทร์ไปแสดงในงานดังกล่าว

การแสดงของหนังนครินทร์ ในครั้งนั้นอาศัยใช้เครื่องดนตรี และลูกคู่ของ นายสุนันท์ นามรัตน์ เป็นหลัก การแสดงครั้งนี้ นับเป็นครั้งแรกที่หนังนครินทร์ ได้รับค่ารางวัล

วันหนึ่งได้มีผู้มารับหนังนครินทร์ ไปแสดงที่อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นช่วงเดียวกับที่ นายสุนันท์ นามรัตน์ ได้ขายเครื่องดนตรี ให้ผู้อื่นไปแล้ว หนังนครินทร์จึงไม่มีเครื่องดนตรีสำหรับการแสดง

บิดาซึ่งไม่เคยเห็นด้วย และไม่เคยให้การสนับสนุนในการเล่นหนังตะลุงของครูนครินทร์ มาตั้งแต่ต้น เห็นว่าเวลาที่ผ่านมาลูกชายได้พิสูจน์ให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการเป็นนายหนังอย่างเด่นชัดและประสบความสำเร็จเป็นที่ชื่นชอบของผู้ชมมาตั้งแต่เด็ก จึงเข้ามาให้การส่งเสริมสนับสนุนโดยซื้อเครื่องดนตรีของหนังนำ ซึ่งเป็นศิษย์ของหนังว่อน พ่อตา มอบให้ลูกชายสำหรับใช้ในการแสดงหนังตะลุง

พุทธศักราช ๒๕๐๖ นายเพียร มีสุข ซึ่งเป็นญาติผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือรับไปแสดงที่วัดลุดง หรือ วัดสารวัน ตำบลไม้แก่น ซึ่งปัจจุบันคือ อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี เป็นเวลา ๓ คืน ได้รับค่าตอบแทน คินละ ๗๐๐ บาท

แม้จะยังเป็นนักเรียนอยู่ แต่นับวัน การแสดงของหนังนครินทร์ได้รับความนิยมจากผู้ชมอย่างสูงทำให้มีชื่อเสียงและเป็นที่นิยมของประชาชนในเขตพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างทั้งหมด ขึ้นมาอย่างรวดเร็ว ในชื่อ **หนังนครินทร์ ขวัญใจนักเรียน**

ชื่อคณะ มาจากการที่ **นายหนัง และ ลูกคู่ทั้งหมดล้วนแต่เป็นนักเรียนทั้งสิ้น**
 เว้นก็แต่เพียงคนเป่าปี่เพียงคนเดียวเท่านั้น ที่พันวัยเรียนไปแล้ว



๒.๒

พุทธศักราช ๒๕๐๙ “ก้าวสู่ความเป็นศิษย์หนังกัน ทองหล่อ”

คือศิษย์ที่มีครู

พุทธศักราช ๒๕๐๙ เมื่อจบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จากโรงเรียนวัดโคกสมานคุณแล้ว ได้ไปสมัครสอบบรรจุเพื่อเข้ารับราชการ และ เพื่อศึกษาต่อ ไว้ดังนี้



อาจารย์จรรยา มิลินทร์
ผู้ให้โอกาสทางการศึกษาแก่นครินทร์ ชาทอง

แห่งแรก ไปสมัครสอบตำรวจ

แห่งที่สอง สมัครเข้าเรียนครู ณ ที่วิทยาลัยครูสงขลา

แต่เหตุการณ์คับขันที่เกิดขึ้นก็คือ วันสอบเข้ารับราชการตำรวจ กับวันสอบเข้าศึกษาต่อ ณ วิทยาลัยครูสงขลาวันนั้น วันเวลาตรงกัน จึงตัดสินใจสอบเข้าตำรวจ ทำให้มิได้ไปสอบเข้าศึกษาต่อที่วิทยาลัยครูสงขลาตามที่สมัครไว้

ความที่ในใจลึก ๆ แล้ว นครินทร์มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะเป็นครู เนื่องจาก บิดา ญาติ ส่วนใหญ่ก็รับราชการเป็นครู หรือ มีส่วนเกี่ยวข้องกับการด้านการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่กำลังอับจนหนทางนั้นเองได้มีผู้แนะนำให้ไปพบท่านอาจารย์จรรยา มิลินทร์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยครูสงขลา ทั้งนี้เพราะวิทยาลัยครูสงขลาจะมีโควตาส่งเสริมสนับสนุนผู้มีความสามารถพิเศษด้านต่าง ๆ อยู่ส่วนหนึ่ง

นครินทร์ ไปนั่งรออยู่ใกล้ ๆ บ้านพักท่านอาจารย์จรรยา อยู่ถึง ๗ วัน โดยไม่กล้าเข้าไปพบท่าน จนวันหนึ่งจึงตัดสินใจเข้าไปแนะนำตัวว่าต้องการสมัครเข้าเรียนที่วิทยาลัยครูฯ

ท่านอาจารย์จรรยาฯ ถามว่า “เธอใช้ไหมที่มานั่งรออยู่ทุกวัน” นครินทร์ตอบว่าใช่ครับ ท่านอาจารย์จรรยาฯ ถามต่อว่า “แล้วมาสมัครสอบหรือเปล่า”

“เปล่าครับ วันสอบตรงกับที่ผมไปสอบเข้าตำรวจครับ” นั่นคือคำตอบของนครินทร์ ชาทอง

“ไม่ได้มาสอบก็ไม่มีสิทธิ์” คำตอบของท่านอาจารย์จรรยาฯ ทำเอาเกือบหมดกำลังใจ แต่ไม่ท้อ” ผมมีความสามารถพิเศษครับท่านอาจารย์”

คำว่ามีความสามารถพิเศษทำให้ท่านอาจารย์จรรยาฯ เกิดความสนใจ แต่ท่านก็บอกว่า ความสามารถพิเศษก็ให้โควตาไปหลายคนแล้ว มีทั้งนักฟุตบอล นักวอลเลย์บอล นักดนตรี ฯลฯ แล้วย่อนถามนครินทร์ว่าเรามีความสามารถพิเศษแตกต่างจากคนอื่นอย่างไร



เหมือนสวรรค์เปิดทางสะดวกให้ นครินทร์ ใช้โอกาสในเสี้ยววินาทีนั้นเล่าให้ฟังว่า เขาสามารถแสดงหนังตะลุงได้ และพอดีเห็นรูปยักษ์ติดประดับอยู่ในห้องของท่านอาจารย์จรรยา ก็เลยขออนุญาตหยิบมาเชิด จนเป็นที่พอใจ แต่ยังไม่ถึงที่สุด โดยท่านอาจารย์จรรยา บอกว่า มีความสามารถพิเศษแสดงหนังตะลุงได้ ก็ต้องครบวงจร ต้องแกะตัวหนังได้ เข้าไม้หนีบได้ ถ้าทำได้ก็จะรับไว้พิจารณา แล้วท่านอาจารย์จรรยาก็นัด ให้ไปพบในวันรุ่งขึ้น

นครินทร์ ดีใจรีบกลับไปหาหนังสำหรับแกะเป็นตัวหนังตะลุงเตรียมพร้อมไว้ เมื่อกลับมาพบท่านอาจารย์จรรยา ก็ลงมือแกะตัวหนังให้ดู โดยเลือกแกะรูปตลกตัวดำ ๆ ใส่ปาก ชักขยับปากเจรจาได้ ด้วยเหตุผลที่ว่า หากแกะตัวยักษ์ต้องใช้เวลานานหลายวัน จึงเลือกแกะตัวตลกให้ดูก่อน

ท่านอาจารย์จรรยาก็หยิบตัวหนังขึ้นมา ทดลองดึงให้ปากขยับ บอกว่าใช้ได้ แต่ยังไม่ผ่าน ถ้าจะให้ผ่าน คินนี่ต้องมาแสดงให้ดู โดยจะมีอาจารย์หอพักต่าง ๆ นักศึกษาหญิง ชาย จากหอพักในวิทยาลัยครู จำนวนมาก มาชมการแสดงและร่วมประเมิน

นครินทร์ กลับไปที่วัด ท่านเจ้าคุณเขียนกลอนฝากเนื้อฝากตัวสำหรับใช้ในการแสดงให้ด้วยความเมตตา พาลูกคู้ที่เป็นศิษย์วัดมาร่วมด้วยส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งไปขอแรงจากชมรมหนังตะลุงในวิทยาลัยครู

ตอนเดินเข้าวิทยาลัยครู นครินทร์เอาแผงหนังทุนมาบนศีรษะ ทับห้อยคอ โหม่งหัวมา เดินเข้าไปด้วยความพะรุงพะรัง พบ ดร.วิจิต สังขรัตน์ บอกให้แก้แผงดูโดยละเอียดแล้วยืมให้ ชมว่ารูปครบทุกอย่างเลยนี้



หนังกั้น ทองหล่อ ผู้ที่เมตตาทำพิธีขึ้นครู
รับหนังนครินทร์ ชาทอง เป็นศิษย์

ตกค่ำเมื่อถึงเวลาแสดง นักศึกษาหญิงชาย รวมทั้งคณาจารย์ จำนวนมากก็มารอชมการแสดง นครินทร์ เริ่มการแสดงโดยออกฤาษี พระอิศวร และปรายหน้าบทกล่าวสดุดีท่านอาจารย์จรรยา ที่ให้โอกาส ให้คุณค่ากับศิลปะการแสดงพื้นบ้าน จากนั้น บอกเรื่อง บอกชื่อเรื่องทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ก่อนหน้านั้นในเวลาสั้น ๆ ก็ไปสืบว่า ที่หอพักนักศึกษาหญิงชายที่กำลังจิบกันอยู่มีใครบ้าง เพื่อนำชื่อมาเป็นพระเอกนางเอกในเรื่อง ส่วนพระฤาษี นำชื่ออาจารย์กิตติ นพคุณ มาเป็นชื่อฤาษีว่า ท่านฤาษี กิตติ นักศึกษาพากันหัวเราะชอบใจ พอเริ่มแสดงก็ได้รับการปรบมือประทับใจอยู่เป็นระยะ ๆ ตลอดเวลา

การแสดงประมาณชั่วโมงเศษ ๆ ท่ามกลางเสียงปรบมือชื่นชอบของนักศึกษาหญิง ชายทั้งหลาย

เมื่อการแสดงจบลง ท่านอาจารย์จรรยา เรียกนายหนังนครินทร์ ลงมาจากเวที ถาม ดร.วิจิต ว่าเป็นอย่างไร ดร.วิจิต บอกว่า อย่างนี้หายาก ไหวพริบปฏิภาณดี เรามีนักฟุตบอล นักดนตรี นักวอลเลย์บอล ไปแล้ว แต่ด้านนี้ยังไม่มี นี่ ดี ๑ ประเภท ๑ อย่างนี้หายากครับ



ท่านอาจารย์จรรยา บอกให้นครินทร์ไปลงทะเบียนเป็นนักศึกษาครูได้ในวันรุ่งขึ้น นครินทร์ก็ลงกราบด้วยหยาดน้ำตาที่พรากไหลด้วยความดีใจที่สุดในชีวิต

และไม่ผิดหวัง เพราะหลังจากเข้าไปเป็นนักศึกษาครูแล้ว ความสามารถพิเศษด้านการแสดงหนังตะลุงได้กลายเป็นสิ่งเชิดหน้าชูตาให้แก่วิทยาลัยครูสงขลาเป็นอย่างยิ่ง **กิจกรรมสำคัญ ๆ ของวิทยาลัย จะต้องมีการแสดงหนังตะลุงเป็นเสมือนพระเอกสำคัญอยู่กับวิทยาลัยครูสงขลาตลอดมา**

ด้วยศักยภาพที่ได้มานะฝึกฝนการแสดงหนังตะลุงจากหนังว่อน และผ่านการบ่มเพาะให้ฝึกฝนการแสดงหนังตะลุงมาอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีโอกาสที่ดีในการศึกษาที่วิทยาลัยครูสงขลาจนจบหลักสูตร

พุทธศักราช ๒๕๐๙ ครูนครินทร์ ต้องไปฝึกสอนนักเรียนตามหลักสูตรที่วิทยาลัยครูสงขลากำหนดไว้ ณ โรงเรียนวัดปริง อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ซึ่งนับเป็นช่วงจังหวะที่ดีของชีวิต ทั้งนี้เพราะบิดาซึ่งรัก เคารพ และศรัทธา **หนังกัน ทองหล่อ** เห็นว่าลูกชายมีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมทั้งคุณวุฒิ วิทยุฒิ จึงไปกราบหนังกันเพื่อทำพิธีขึ้นครูรับลูกชายเป็นศิษย์

ด้วยความรัก ความเมตตา ที่มีต่อกนครินทร์ ชาทองมาแต่เดิม หนังกัน ทองหล่อ ได้ทำพิธีขึ้นครูให้ ซึ่งการทำพิธีครั้งนั้นนับเป็นพิธีที่ใหญ่จัดขึ้นที่วัดโคกสมานคุณโดยมีพระอรหันโมลีเป็นธุระสำคัญในการปลุกโรงเพื่อทำพิธีพร้อมนิมนต์พระสงฆ์สมณศักดิ์ ๙ รูป สวดชัยมงคลคาถาถูกต้องสมบูรณ์

ในการทำพิธีครั้งนั้น หนังกันฯ มอบรูปถ่ายให้ ลูกคู่ต่างแสดงความยินดีด้วยการแห่หนังนครินทร์ รอบโรงครบ ๓ รอบ แล้วขึ้นโรงแสดง

หนังกันฯ ให้ความรัก ความเมตตา ด้วยการถ่ายทอดความรู้ ความคิด และความมั่นคงศรัทธา ในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ของนายหนังตะลุงสำหรับเป็นธงชัยของความเจริญรุ่งเรืองของตนเองและคณะหนังตะลุงทุกคน

สิ่งพิเศษสิ่งหนึ่งที่หนังกัน ทองหล่อ ถ่ายทอดเป็นพิเศษให้แก่นครินทร์ ชาทอง ก็คือ ความรู้ ทักษะ และศิลปะการเชิดรูปหนังตะลุงในท่าทางต่าง ๆ ให้มีชีวิตชีวา งดงาม สง่า และน่าสนใจ

“ท่านให้ศึกษาจากการทำการแสดงของโซน ละคร ทำรำของนาฏศิลป์ เป็นแบบอย่าง” ครูนครินทร์ ย้อนรำลึกถึงพระคุณครูที่ถ่ายทอดความรู้ให้

นอกจากถ่ายทอดความรู้ในศิลปะการเชิดรูปหนังตะลุงให้โดยไม่ปิดบังแล้ว ยังสอนเคล็ดลับ ในการสร้างโครงเรื่องหนังตะลุงให้อีกด้วย

“ท่านสอนวิธีสร้างโครงเรื่องโดยให้อ่านจากหนังสือ สอนวิธีการแต่งเรื่อง การเขียนกลอนโดยศึกษาเรียนรู้จากแนวการสร้างโครงเรื่อง แก่นเรื่อง การดำเนินเรื่องจากหนังเก่า ๆ ที่ดีและมีคุณค่ามาเป็นต้นแบบ” ครูนครินทร์ ทบทวนการสอนของหนังกันให้ฟัง

แต่สิ่งที่เปี่ยมเคล็ดลับสำคัญสูงสุดที่หนังกัน ทองหล่อ สอนให้จดจำในเชิงอมตะปรัชญา ก็คือ **“หนังตะลุงจะดีเพราะเค้าโครงเรื่องที่ดี เมื่อหมดเรื่อง ก็หมดดี”**



พุทธศักราช ๒๕๑๗

“ณ พื้นที่ภาคใต้ตอนบน”

ในสมัยโบราณ การแผ่ขยายอาณาจักรของชนชาติให้กว้างขวางจะเกิดจากการทำสงครามเพื่อยึดพื้นที่ของแผ่นดินอันมาเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรตน

แต่การขยายพื้นที่การแสดงหนังตะลุงให้เป็นที่รัก เป็นที่ชื่นชอบของประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ ต่างจากการทำสงครามที่มีแต่เสียงร่ำไห้ ความโศกสลด และ ความเศร้ารันทดหดหู่ ซึ่งต่างกับการขยายพื้นที่การแสดงของนายหนังตะลุงที่ขยายพื้นที่การแสดงไปถึงไหน ณ ที่นั้นมีแต่เสียงหัวเราะของความสุข ความรื่นเริง และความเบิกบาน อย่างหาที่สุดมิได้

แม้หนังนครินทร์ จะมีชื่อเสียงมากแล้ว แต่การแสดงก็ยังมิได้ครอบคลุมพื้นที่ภาคใต้ทั้งหมด



หนังกัน ทองหล่อ
ศิลปินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๙

ประชาชนในหลายจังหวัดภาคใต้แม้จะได้ยินได้ฟังถึงชื่อเสียงและผลงานการแสดงที่แสนประทับใจของหนังนครินทร์ ชาทอง ที่สร้างความสุขความรื่นเริงให้ผู้ชมได้มีรอยยิ้มอิ่มสุขกันโดยถ้วนหน้ามานานก็ตามที แต่หนังนครินทร์ ก็ยังไม่เคยผ่านไปแสดงในจังหวัดที่ตนอยู่อาศัยแต่อย่างใด

การรอคอยอาจจะเนิ่นนานไปบ้าง แต่ก็มิได้นานเกินไป ทั้งนี้เพราะในปีพุทธศักราช ๒๕๑๗ หนังนครินทร์ ได้เริ่มแสดงในเขตพื้นที่ภาคใต้ตอนบน อาทิ จังหวัดพังงา ภูเก็ต ชุมพร สุราษฎร์ธานี และ นครศรีธรรมราช อย่างต่อเนื่อง

การเข้ารับการศึกษา ณ วิทยาลัยครูสงขลา ประกอบกับความมีชื่อเสียงในฐานะนายหนังตะลุงซึ่งเป็นที่ยอมรับของนักศึกษา คณาจารย์เมื่อจบการศึกษาและมีงานการแสดงจนมีชื่อเสียงเป็นที่เลื่องลือขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ในเวลาต่อมา เพื่อน ๆ นักศึกษาครูที่จบไปรับราชการในที่ต่าง ๆ เมื่อตนเอง หรือคนรู้จักมีงาน ที่ต้องการเฉลิมฉลองด้วยการจัดให้มีการแสดงหนังตะลุงแล้ว ก็จะติดต่อให้ หนังนครินทร์ ชาทอง ไปแสดงในงานของตน ญาติพี่น้องของตน เพื่อนของตน และ คนรู้จัก ทำให้ชื่อเสียงของหนังนครินทร์ ชาทอง เป็นที่นิยมของประชาชนอย่างรวดเร็ว

ในเวลาต่อมา หนังนครินทร์ ก็ตระเวนไปแสดงทั่วภาคใต้ครบทุกจังหวัด และเกือบทุกอำเภอในจังหวัดภาคใต้ทั้งหมด

หนังนครินทร์ แสดงไปถึงไหน เสียงแห่งความสุขตามไปถึงนั้นเป็นเสียงหัวเราะที่เต็มไปด้วยสาระ ความคิด ความหวัง ที่บอกกล่าวเล่าความ ให้คิด ให้ความคิด ให้แนวทางชีวิตที่ดี จากนายหนังที่นั่งอยู่หลังจอผ่านเรื่องราว และปากคำของตัวละครที่ทำหน้าที่เป็นเสมือน พ่อ แม่ พี่ ป้า น้า อา คนรัก ญาติมิตร พี่น้อง และเพื่อนร่วมทางชีวิตที่ก้าวเดินเคียงข้างไปด้วยกันด้วยความรักความศรัทธา และความผูกพันที่เป็น หนึ่งเดียวกันของผู้ชมที่นั่งอยู่หน้าจอ กับ นายหนังและคณะ และรูปหนังไว้ชีวิตเมื่อยังมีได้ถูกเชิด แต่กลับ มีชีวิตชีวา ส่งความสุขผ่านคำพูด ผ่านบทสนทนา ผ่านกริยาท่าทาง ผ่านน้ำเสียงเมื่อนายหนังนครินทร์หยิบรูปหนังนั้นขึ้นเชิดด้วยสองมือให้เงาของรูปหนังทาบทับเคลื่อนไหวอยู่บนจอเพื่อไปประทับความสุขไว้ในหัวใจทุกดวงของผู้ชมที่นั่งยิ้มสุขเบิกบานอยู่หน้าจอหนังตะลุงมาตั้งแต่หัวค่ำจนฟ้าใกล้จะสว่างเข้ามาทุกทีแล้ว



บนเส้นทาง

แห่งความรุ่งโรจน์ของชีวิต

หนังกัน ทองหล่อ เป็นนายหนังที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับและเป็นทีเคารพนับถือทั้งของนายหนังด้วยกันและของประชาชนต่อเนื่องมาอย่างยาวนาน

เมื่อครั้งที่หนังว่อนยังมีชีวิต และเมื่อครั้ง นครินทร์ ขาทอง ยังเป็นเด็ก หนังว่อนได้พาหลานชาย ไปพบกับหนังกัน ทองหล่อ เพื่อฝากเป็นศิษย์มาครั้งหนึ่งแล้ว แต่เนื่องจากในช่วงเวลานั้น นครินทร์ ยังเด็กอยู่มาก หนังกัน แนะนำว่า ให้ตั้งหน้าตั้งตาเรียนหนังสือ ให้จบก่อน และเมื่อนครินทร์เติบโต ทั้งคุณวุฒิ วิทยุฒิ และความสามารถ ในการแสดงหนังตะลุงจนเป็นที่ ยอมรับของสังคมแล้ว หนังกัน ทองหล่อ ก็เมตตารับเป็นศิษย์ คนสำคัญอีกคนหนึ่ง



การแสดงหนังตะลุง เรื่องพระมหาชนก ณ หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร

ในพิธีขึ้นครู หนังกัน ทองหล่อ บอกเจตนารมณ์ของชีวิตให้ครูนครินทร์ไว้ว่า “เราทำคนเดียวไม่สนุกหรือลูก เราไม่ต้องรวยเงิน แต่ ให้รวยศิลปะ เดี่ยวเงินจะตามมาภายหลัง เล่นหนังให้มียอดเสียงแล้วไปสอนให้คนอื่น ด้วยนะ”

“นี่คือสิ่งที่ผมยึดถือ และปฏิบัติตลอดมา ส่งผลให้ผมมีลูกศิษย์จำนวนมาก ในปัจจุบัน” นครินทร์ บอกเล่า ด้วยรอยยิ้มสุข ก่อนจะบอกเล่าความรู้สึกเลื่อมใสศรัทธาที่มีต่อ หนังกัน ทองหล่อ มาอย่างยาวนาน



“ผมมามองดูว่า กล้วยจะเป็นพันธุ์ไหน ก็แล้วแต่ จะมีรสชาติดีสักเพียงใด แต่ถ้ากล้วยไม่มีหน่อก็ไม่รู้เอาอะไรไปขยายพันธุ์ เพราะฉะนั้นต้องสร้างหน่อ เพาะกล้าไม่ให้กับเด็ก ๆ ทุกวันนี้มีศิษย์อยู่ในระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา มหาวิทยาลัย มีอยู่ในทุกระดับ ต้องสร้างไว้บ่มเพาะไว้หลากหลายรุ่นหลากหลายวัย ลูกครูประเสริฐ รักษ์วงศ์ ซึ่งเรียนอยู่ที่มหาวิทยาลัยศิลปากร ผมฝึกมาแต่ตัวยังเล็ก ๆ อยู่อนุบาลก็เอาของเล่นไปให้เพื่อให้เกิดความซึมซับ ฝึกให้แสดงตั้งแต่เรื่องหุ่นน้อยหมวกแดง จนต่อมาได้แสดงเรื่อง พระมหาชนก ซึ่งจัดแสดงที่หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย”

การที่เป็นศิษย์มีครูซึ่งได้ผ่านพิธีสำคัญจากหนังกัน ทองหล่อ แล้ว เหมือนกับชีวิตได้พรมงคลวิเศษ นำโซคนำชัยมาให้อย่างต่อเนื่อง

ข้อสำคัญการเป็นศิษย์ของหนังกันฯ ที่นายหนังและผู้ชมต่างชื่นชอบ ให้ความรักเคารพตั่งญาติผู้ใหญ่ บุญบารมีของหนังกันฯ แผ่ไปถึงศิษย์ให้ได้รับอานิสงส์จากผลบุญบารมีดังกล่าวด้วยโดยปริยาย





ตติยภาค

เปิดผลงาน และ พันธกิจ

“ วิถีชีวิตศิลปินแห่งชาติ ”





๓.๑ พันธกิจสำคัญ ของ ศิลปินแห่งชาติ

หลักเกณฑ์การคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ “กับ พันธกิจ สำคัญ ของศิลปินแห่งชาติ”

หลักเกณฑ์การคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ ประกอบด้วย ๓ หลักเกณฑ์ ดังนี้

เกณฑ์ที่ ๑ คุณสมบัติของศิลปินแห่งชาติ

๑. เป็นผู้มิใช่สัญชาติไทย และยังมีชีวิตในวันตัดสิน
๒. เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญ และมีผลงานดีเด่น เป็นที่ยอมรับของวงการศิลปะแขนงนั้น
๓. เป็นผู้สร้างสรรค์ และพัฒนาศิลปะแขนงนั้น
๔. เป็นผู้ผดุง ถ่ายทอด เผยแพร่ หรือเป็นต้นแบบศิลปะแขนงนั้น
๕. เป็นผู้ที่มีคุณธรรม ทุ่มีเม และเสียสละเพื่องานศิลปะ
๖. เป็นผู้มึผลงานที่ยังประโยชน์ต่อสังคม และมนุษยชาติ



เกณฑ์ที่ ๒ คุณค่ามาตรฐานผลงานศิลปะของศิลปินแห่งชาติ

๑. ผลงานสื่อให้เห็นถึงคุณค่าในความคิด ความจริง ความงาม อารมณ์ และคุณค่าทางจิตวิญญาณ
๒. ผลงานแสดงออกถึงแนวคิด สร้างพลังความรู้และพัฒนาสติปัญญาแก่มนุษยชาติ
๓. ผลงานก่อให้เกิดความรู้สึกสะท้อนอารมณ์ และส่งเสริมจินตนาการ
๔. ผลงานสร้างสรรค์มีเอกลักษณ์ มีทักษะสูงส่ง มีกลวิธีเชิงสร้างสรรค์ ไม่แสดงเจตนา หรือจงใจในการคัดลอกหรือเลียนแบบผลงานของผู้อื่นทั้งเปิดเผยและแอบแฝง

เกณฑ์ที่ ๓ การเผยแพร่ และยอมรับคุณค่าผลงานของศิลปินแห่งชาติ

๑. ผลงานได้รับการจัดแสดง ถ่ายทอด หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนอย่างต่อเนื่อง มีหลักฐานอ้างอิงโดยเป็นผลงานที่แสดงให้เห็นถึงแนวคิด พัฒนาการทางงานศิลปะอย่างเด่นชัด
๒. ผลงานได้รับรางวัล หรือเกียรติคุณในระดับภูมิภาค ระดับชาติ หรือระดับนานาชาติ ซึ่งมีกระบวนการพิจารณาที่มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับ





พันธกิจสำคัญ ของ ศิลปินแห่งชาติ

จากหลักเกณฑ์การคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ ๓ หลักเกณฑ์ใหญ่ ๖ คุณสมบัติ ๔ คุณค่ามาตรฐานผลงาน ศิลปะ และ ๒ ข้อย่อย เรื่อง การเผยแพร่ และยอมรับคุณค่าผลงาน ต้องยอมรับว่า ศิลปินที่ได้รับการยกย่อง เชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ นั้น คือศิลปินที่ทุ่มเทสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่มีคุณค่าตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ในสาขาที่ศิลปินแต่ละท่านถนัดต่อเนื่องยาวนานมาตลอดชีวิตเลยทีเดียว

การที่ศิลปินแต่ละท่านจะได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาตินั้น นับว่ายากยิ่งนัก แต่ที่ยากยิ่งกว่าก็คือเมื่อได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติแล้วการดำรงสถานะอันสูงส่ง ตามเกณฑ์ทั้ง ๓ + ๖ คุณสมบัติย่อยของศิลปินแห่งชาติ + ๔ คุณค่ามาตรฐานผลงานศิลปะของศิลปินแห่งชาติ + อีก ๒ เรื่อง ได้แก่ การเผยแพร่ และยอมรับคุณค่าผลงานของศิลปินแห่งชาติ กับวัยที่ล่วงผ่าน นับเป็นแรงกดดัน อันฉกาจฉกรรจ์ เป็นที่สุด

รัฐบาลการยังมีกำหนดวันเกษียณอายุราชการ ซึ่งเมื่อวันนั้นมาถึงก็ผ่าน พันภาระ ผ่านพันหน้าที่ ผ่านพันความรับผิดชอบ แต่การเป็นศิลปินแห่งชาตินั้น ไม่มีวันเกษียณอายุ

หากจะมี วันเกษียณอายุ กับ วันสิ้นลมหายใจ คือวันเดียวกัน

เมื่อครั้งที่ผู้เขียน ดำรงตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายศิลปินแห่งชาติ **ครูมนตรี ตราโมท ศิลปินแห่งชาติ รุ่นแรก พ.ศ. ๒๕๒๘** (พวกเราเรียกศิลปินแห่งชาติ รุ่นแรกว่า รุ่นพระสมเด็จ มีศิลปินแห่งชาติ ๔ ท่านด้วยกัน ได้แก่ ๑. ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ๒. นายมนตรี ตราโมท ๓. ท่านผู้หญิงแก้ว สนิทวงศ์เสนีย์ ๔. นายเพื้อ หริพิทักษ์) ซึ่งมีอายุยืนยาวเกือบ ๑๐๐ ปี ไม่เคยละเว้นการร่วมกิจกรรมของ ศิลปินแห่งชาติแม้แต่ครั้งเดียว



นายมนตรี ตราโมท
ศิลปินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๘

ครั้งหนึ่งมีการประชุมเสวนา ณ ห้องประชุม ๒ หอไทยนิทัศน์ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ท่านเดินทางมาร่วมกิจกรรมดังกล่าว แต่ยืนพักเหนื่อยอยู่หน้าบันไดที่จะขึ้นไปยัง ห้องประชุม ข้าราชการหนุ่มสาวเดินผ่านมาบอกท่านว่า **เดินขึ้นอีกนิดเดียวก็ถึงแล้วค่ะ**

ครูมนตรี ตราโมท ยิ้มให้ข้าราชการหนุ่มสาว บอกด้วยความเมตตาและอารมณ์ขันว่า พวกเธอยังหนุ่มสาวอยู่ ก็ดูเหมือนบันไดไม่สูงมาก แต่ครูอายุเกือบศตวรรษแล้ว บันได ๓ ชั้น ก็เหมือนสูงสัก ๑,๐๐๐ ชั้นทีเดียว ท่านหันมา หัวเราะเบา ๆ เหนื่อย ๆ กับผู้เขียน ก่อนที่จะพาท่านเดินขึ้นบันไดทีละขั้น ๆ ซ้ำ ๆ

นี่คือข้อยืนยันว่า ถ้าเป็นข้าราชการปกติ ก็เกษียณอายุเกือบ ๒ รอบแล้ว แต่ศิลปินแห่งชาตินั้น แม้สังขาร จะโรยรา แต่หัวใจของความเป็นศิลปิน ไม่เคยโรยราล้าแรงแต่อย่างใด



แม้ร่างกายสังขารร่วงโรยไปอย่างน่าปริวิตก แต่ถ้ามีงาน มีกิจกรรมที่จะต้องรับผิดชอบแล้ว ความกระปรี้กระเปร่าจะหวนคืนกลับมาเหมือนคนหนุ่ม

เรียกกันว่า วิญญาณศิลปินเข้าถึง สดชื่นราวกับว่า โลกนี้ มีแต่การเกิด แก่ เจ็บ เท่านั้น ไม่มีวันตาย

ไม่มีวันตาย จริง ๆ ในความรู้สึกนึกคิดของผู้ที่โลกลิขิตให้มีชีวิตเป็นศิลปิน

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ศิลปินแห่งชาติ ที่มีพันธกิจสำคัญ ตาม ๓ หลักเกณฑ์ข้างต้น

ย้อนกลับไปอ่าน ๓ หลักเกณฑ์การคัดเลือกศิลปินแห่งชาติอีกครั้ง แม้จะมีข้อข้อบังคับโดยไม่มี การยกเว้น ก็ตามที่ แต่นี้คือ พันธกิจสำคัญของศิลปินแห่งชาติ ที่มีชีวิต วิถีคิด และจิตวิญญาณแตกต่างจากบุคคลทั่วไป

เพราะนี่คือศิลปินแห่งชาติ ซึ่งมีไม่มากนัก ที่ได้รับการจารจารึกให้เป็นเกียรติเป็นศรีแก่ตนเอง และวงศ์ตระกูลในฐานะศิลปินคนสำคัญของชาติไว้ในประวัติศาสตร์เกือบ ๑,๐๐๐ ปี ของชนชาติไทย และประเทศไทยของเรา

จากหนังสือ ธรรมโฆชน์ ถึง นครินทร์ ชาทอง



หนังสือ ธรรมโฆชน์ ศิลปินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๒

“

น้องนครินทร์ มีอริยาไยเพียบพร้อม ที่จะอยู่ ในวงการศิลปิน คอยช่วยเหลือสนับสนุน ผู้อื่น ไม่ขัดแย้งขัดขาคใคร ไม่รังเกียจใคร ช่วยเหลือ ตามที่ช่วยเหลือได้ทุกขณะ

ก็ลงความเห็น ว่า น้องนครินทร์ สามารถ ทำได้ ไม่มีใครรังเกียจ...นอกจากน้องนครินทร์แล้ว หากคนทำสิ่งนี้ยาก เพราะคนอื่นยังไม่เป็นที่ยอมรับ...

”

...คือว่า ในวงการหนังตะลุง เท่าที่พิจารณาหาตัวจริง ๆ ตั้งใจจริง ห่วงศิลปินจริง ๆ หายาก เหมือนกันไม่ใช่หาง่าย พิจารณาเห็นว่า น้องนครินทร์เขาตั้งใจจริง ศึกษาค้นคว้ามาจริง ๆ รับถ่ายทอด ค้นคว้า เพิ่มเติม ตัดต่อ ก็เห็นว่าเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะเป็นผู้นำในวงการนี้ต่อไป...





๓.๒

พันธกิจ ผลิตผลงานจากภูมิปัญญาสร้างสรรค์

พันธกิจ : ผลงานสร้างสรรค์

“สุขเกิดปวงประชา เรืองรชชยายมคำคิน”

ในทปฐมกาลได้ฉายภาพความเป็นศิลปินตัวน้อย ๆ ของ นครินทร์ ขาทอง ไว้ในทุกมิติว่าสนใจและได้รับการบ่มเพาะหล่อหลอมความเป็นนายหนังตะลุงจากบุคคลที่ให้ความรักความเมตตาจำนวนมากมาอย่างต่อเนื่อง ยาวนานอย่างไร

เป็นการเรียนรู้จากครูโบราณที่ได้สืบทอดศิลปะการแสดงหนังตะลุงต่อเนื่องกันมาหลายชั่วอายุคน หลายครู หลายรูปแบบ หลายเคล็ดลับ หลายเทคนิคหลายประสบการณ์

ถ้าเปรียบเป็นสายน้ำสำคัญของประเทศ อย่างเช่น แม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งมีปฐมกำเนิดมาจากแม่น้ำปิง แม่น้ำวัง แม่น้ำยม แม่น้ำน่าน จับคู่บรรจบกันจากแม่น้ำสายเล็ก ๆ โดยแม่น้ำปิง รวมกับแม่น้ำวัง เรียกว่า แควแม่ปิง แม่น้ำยมรวมกับ แม่น้ำน่าน เรียกว่า แควน่าน ไหลเรื่อยมารวมเป็นแม่น้ำสายใหญ่

สายหลักของประเทศที่บ้านปากน้ำโพ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ณ บริเวณปากน้ำโพ ซึ่งเป็นจุดบรรจบของแควแม่ปิง และแควน่าน สายน้ำทั้งสองสายมีสีส่นแปลกแตกต่างกันตามลักษณะภูมิศาสตร์ของถิ่นกำเนิดปรากฏให้เห็นได้อย่างชัดเจน แควแม่ปิง จะมีสีค่อนข้างเขียวดูไกล ๆ เหมือนน้ำใสเข้ม ส่วนแควน่าน น้ำขุ่นเป็นสีโคลนคล้ายสีดินแดงมองเห็นเป็นภาพตัดกันคนละเฉดสีได้แต่ไกล

จุดบรรจบของแม่น้ำสองลำแคว แต่สีลำน้ำกลายเป็นแม่น้ำเจ้าพระยา สายที่ยาวไกลและกว้างใหญ่ไพศาลไปออกทะเลบริเวณอ่าวไทย ด้วยระยะทางยาวราว ๓๖๐ กิโลเมตร ได้กลายเป็นแม่น้ำสายสำคัญแก่ชาวไทยจากอดีตอันยาวนานมาจนถึงปัจจุบัน



นายนครินทร์ ขาทอง
ศิลปินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐



คิดในเชิงปรัชญา วิถีชีวิตความเป็นศิลปิน ของ นครินทร์ ขาทอง เป็นคล้ายดั่งสายน้ำเจ้าพระยา ที่เริ่มมาจากหยดน้ำหยดน้อยที่เป็นต้นแม่น้ำ ปิง วัง ยม น่าน นั่นเอง

ปิง วัง ยม น่าน เปรียบเสมือนครูบาอาจารย์ที่มีศาสตร์ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีครูบาอาจารย์ซึ่งมีที่มาคนละสายคนละทางแปลกแตกต่างกันไป

แต่ทุกสายศาสตร์ ทุกสายความรู้ ทุกสายเคล็ดลับ ทุกสายเทคนิค ทุกสายที่เป็นเอกลักษณ์ เป็นความลับขั้นสุดยอดเฉพาะของครูบาอาจารย์แต่ละคน และเป็นศาสตร์สายของภูมิปัญญาอันหลากหลายสีล้น ที่มารวมบรรจบและบรรจบเป็นองค์มหาเจดีย์แห่งภูมิปัญญาศิลปะบันเทิงอยู่ที่เดียวกันทั้งหมดทั้งสิ้น

อยู่ที่ นครินทร์ ขาทอง ที่ได้รับการประสิทธิ์ประสาทวิชาจากครูบาอาจารย์ด้วยความรัก ความเมตตา อย่างหาที่สุดมิได้ ซึ่งมีส่วนอย่างสำคัญที่ส่งผลให้ นครินทร์ ขาทอง คือนายหนังตะลุง และศิลปินแห่งชาติ ที่เป็นเสมือนดาวเหนือ ซึ่งเป็นดาวสำคัญสำหรับการกำหนดทิศทางในการเดินเรือ หรือเดินทางท่องเที่ยวในโลกกว้าง ของมวลมนุษยชาติมิให้เผลอหลงทิศหลงทางมาแต่โบราณกาล



ด้วยต้นทุนทางปัญญาที่เป็นขุมทรัพย์ทางปัญญาในตนเอง และ ที่ได้รับจากครูบาอาจารย์จำนวนมาก นครินทร์ ขาทอง จึงได้สร้างสรรค์ผลงานสำหรับการแสดงหนังตะลุงไว้เป็นจำนวนมาก ถึง ๑๔๘ เรื่อง จำแนกแต่ละประเภทได้ดังต่อไปนี้



ประเภทที่คิดเค้าโครงเรื่องเอง มี ๖๐ เรื่อง คือ

ที่	เรื่อง	ผู้ประพันธ์
๑.	นาทิจีวิต	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๒.	อโศกมหาราช	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๓.	สิงห์คะนองไพร	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๔.	พิภพกลียุค	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๕.	รักพยาบาล	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๖.	รักอาถรรพ์	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๗.	เพชรพระนารายณ์	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๘.	อานุกาฬสีชมพู	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๙.	อำนาจเงิน	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๑๐.	รักอลวน	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๑๑.	ขุนศึกเสนาหา	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๑๒.	ขุนพลใจเพชร	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๑๓.	เสือสำนักบาป	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๑๔.	ช้างเพื่อนแก้ว	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๑๕.	ฟ้าขโลมดิน	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๑๖.	ลูกไม่มีพ่อ	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๑๗.	วิชาภัยทรัพย์	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๑๘.	แสงสุริยัน	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๑๙.	ลูกกตัญญู	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๒๐.	ดาวสามดวง	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๒๑.	ฟ้าบันดาล	หมั่นนครินทร์ ชาทอง



ที่	เรื่อง	ผู้ประพันธ์
๒๒.	แม่น้ำสามสาย	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๒๓.	แสงพระธรรม	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๒๔.	ยอดนารี	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๒๕.	ดิณชาติแห่งยุค	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๒๖.	น้ำตากระยาจก	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๒๗.	แก้วฟ้ารามน้อย	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๒๘.	เจ้าสาวพิบแพททอง	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๒๙.	สังเวียนประเพณี	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๓๐.	แผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๓๑.	อัศวินสายฟ้า	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๓๒.	ผู้หญิงใจเด็ด	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๓๓.	ธรรมะชนะอธรรม	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๓๔.	พุทธอำรุงวงศ์สกุล	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๓๕.	คู่กันแล้วไม่แคล้วกันอีก	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๓๖.	เพลิงแค้น	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๓๗.	บัลลังก์ทมิฬ	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๓๘.	ฟ้ามีอาจกัน	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๓๙.	กฎแห่งกรรม	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๔๐.	ดาบสองคม	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๔๑.	สายเลือดเดียวกัน	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๔๒.	นักบุญมือปราบ	หมั่นนครินทร์ ชาทอง





ที่	เรื่อง	ผู้ประพันธ์
๔๓.	ยอดกตัญญู	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๔๔.	ทางรัก	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๔๕.	ความทรงจำแห่งภาระตะ	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๔๖.	ฟ้าประทานพร	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๔๗.	สรรพสิ่งล้วนพันเกี่ยว	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๔๘.	ยอดรักขวัญใจทมิฬ	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๔๙.	นรกในใจ	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๕๐.	ฟ้าเพียงดิน	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๕๑.	รักกันไว้เถิด	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๕๒.	สงครามกับสันติภาพ	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๕๓.	แผ่นดินวิปริต	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๕๔.	ทางสองแพรก	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๕๕.	แรงริษยา	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๕๖.	ฟ้าหลังฝน	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๕๗.	แก้วพิสดารตำนานเมือง	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๕๘.	เสือซ่อนเล็บ เข็บซ่อนเขี้ยว	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๕๙.	ฤทธิ์บาปแรงบุญ	หมั่นนครินทร์ ชาทอง
๖๐.	ตำนานหลวงพ่อดาว	หมั่นนครินทร์ ชาทอง



ประเภทได้เค้าโครงเรื่องจากที่อื่น มี ๑๘ เรื่อง คือ

ที่	เรื่อง	ที่มาของเรื่อง
๑.	ครุฑดำ	จากเค้านิยาย ๕ เรื่อง ของ พลตรีหลวงวิจิตรวาทการ
๒.	แดนวิปโยค	จากการจดจำเมื่อตอนเด็ก ๆ
๓.	สายธารรัก	จากการจดจำเมื่อตอนเด็ก ๆ
๔.	สวรรค์บันดาล	จากการจดจำเมื่อตอนเด็ก ๆ
๕.	กุหลาบหลงกำน	จากหนังสือ พานยาว
๖.	สายเลือดทรยศ	จากหนังสือ บ้านดินลาน
๗.	ลูกกำพร้า	จากหนังสือ ทำแคง
๘.	ฝนซาฟ้าสง	จากหนังสืออ่านประกอบหลาย ๆ เล่ม
๙.	นางสาว ๓๐๐ ปี	จากหนังสือ ทองหล่อ
๑๐.	เดือนร่ำดาวร่วง	จากหนังสือ ทองหล่อ
๑๑.	ผมทองสามเส้น	จากหนังสือ เสียงเสน่ห์
๑๒.	โลกอลวนคนอลเวง	จากหนังสือ เสียงเสน่ห์
๑๓.	เขาวัวข้าคือโจร	จากหนังสือ เสียงเสน่ห์
๑๔.	รามเกียรติ์	จากวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์
๑๕.	ใบบัวปิดข้างตาย	จากการจดจำเมื่อตอนเด็ก ๆ
๑๖.	สามดาว	จากหนังสือ ธรรมโฆษณ์
๑๗.	พลีชีพเพื่อชู้	จากหนังสือ ประทีน บัวทอง
๑๘.	บุญกรรมสร้าง	จากหนังสือ ประทีน บัวทอง



ประเภทแต่งร่วมกับคนอื่น มี ๑๐ เรื่อง คือ

ที่	เรื่อง	แต่งร่วมกับ...
๑.	แผ่นดินเดือด	นายปกรณ์ ไชยรัตน์
๒.	ดาบแสงฟ้า	นายปกรณ์ ไชยรัตน์
๓.	เทพตะเคียนทอง	นายปกรณ์ ไชยรัตน์
๔.	มงกุฎทอง	นายถวิล กำเหนิดผล
๕.	บุปผาเนรมิต	นายปกรณ์ ไชยรัตน์ และ นายถวิล กำเหนิดผล
๖.	ปัญหาพรหม	นายแปลก มนตรี
๗.	โนรา	นายกління หัสดิษฐ์
๘.	ร่มโพธิ์ทอง	นายกління หัสดิษฐ์
๙.	เงินเงินเงิน	นายกління หัสดิษฐ์
๑๐.	เทพบุตรเดินดิน	นายกิจ คุชรัตน์



ประเภทแต่งร่วมกับคนอื่นและได้เค้าโครงเรื่องจากที่อื่น มี ๑๐ เรื่อง คือ

ที่	เรื่อง	ประพันธ์ ร่วมกับ
๑.	พระมหาชนก	จากบทพระราชนิพนธ์ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แต่งร่วมกับ หนังสือ ธรรมโฆษณ์ นายแปลก มนตรี และหนังสือ เสรีรัฐ รักษ์วงศ์
๒.	พรายไผยม	จากเรื่องเก่าของหนังสือ ขัณฑ์ลอยฟ้า และหนังสือ ทองหล่อ
๓.	อำมาตย์ทรยศ	นายถวิล กำเหนิดผล จากเรื่องเก่าของหนังสือ ทองหล่อ
๔.	ผู้ชายไม่จริง	นายถวิล กำเหนิดผล จากเรื่องเก่าของหนังสือ ทองหล่อ
๕.	น้ำใจแม่	นายถวิล กำเหนิดผล จากเรื่องเก่าของหนังสือ ทองหล่อ
๖.	ตามรอยพระพุทธบาท	นายถวิล กำเหนิดผล จากเรื่องเก่าของหนังสือ ทองหล่อ
๗.	ดินถนิน	นายถวิล กำเหนิดผล จากเรื่องเก่าของหนังสือ ทองหล่อ
๘.	พรสวรรค์	นายถวิล กำเหนิดผล จากเรื่องเก่าของหนังสือ ทองหล่อ
๙.	ดาบล้างผลาญวิญญานอาฆาต	นายถวิล กำเหนิดผล จากเรื่องเก่าของหนังสือ เสียงเสน่ห์
๑๐.	ความจริงไม่หนีความจริง	นายถวิล กำเหนิดผล จากเรื่องเก่าของหนังสือ ป่าบอน



ประเภทคนอื่นแต่งให้ มี ๕๐ เรื่อง คือ

ที่	เรื่อง	ผู้ประพันธ์
๑.	ขอมดำ	หนังก้น ทองหล่อ
๒.	น้ำใจแม่เลี้ยง	หนังก้น ทองหล่อ
๓.	แรงคำสาบาน	หนังก้น ทองหล่อ
๔.	ลูกไม่รู้จักพ่อ	หนังก้น ทองหล่อ
๕.	ทิวชาติ	หนังก้น ทองหล่อ
๖.	สังข์ศิลป์ชัย	หนังก้น ทองหล่อ
๗.	สามธนู	หนังก้น ทองหล่อ
๘.	แก้วกำบัง	หนังก้น ทองหล่อ
๙.	ปมปริศนา	หนังก้น ทองหล่อ
๑๐.	พระแสงสองสี	หนังก้น ทองหล่อ
๑๑.	งามศิลป์งามสวย	หนังก้น ทองหล่อ
๑๒.	ฟองสมุทร	หนังก้น ทองหล่อ
๑๓.	หลงชาติ	หนังก้น ทองหล่อ
๑๔.	บุญปราบดาบผลาญ	หนังก้น ทองหล่อ
๑๕.	จักรนรินทร์	หนังก้น ทองหล่อ
๑๖.	ผิดตัวผิดฝา	หนังก้น ทองหล่อ
๑๗.	แสงพยัคฆ์	หนังก้น ทองหล่อ
๑๘.	สามกำพร้าว	หนังก้น ทองหล่อ
๑๙.	แก้วนพเก้า	หนังก้น ทองหล่อ
๒๐.	พลายประสิทธิ์	หนังก้น ทองหล่อ



ที่	เรื่อง	ผู้ประพันธ์
๒๑.	สิงหาราช	หนังก้น ทองหล่อ
๒๒.	สวมวิญญาน	นายถวิล กำเหนิดผล
๒๓.	ห้วงรักเหวลึก	นายถวิล กำเหนิดผล
๒๔.	นายขวัญ	นายถวิล กำเหนิดผล
๒๕.	ดาบมรกต	นายปรกรณ์ ไชยรัตน์
๒๖.	ราชาแห่งสัตว์	นายปรกรณ์ ไชยรัตน์
๒๗.	ค่าชีวิต	นายปรกรณ์ ไชยรัตน์
๒๘.	จักรดารา	นายปรกรณ์ ไชยรัตน์
๒๙.	วูปเดียวแห่งชีวิต	นายปรกรณ์ ไชยรัตน์
๓๐.	ลูกไม่มีผิว	นายกlinik หัสตินทร์
๓๑.	อาวุธสวรรค์	นายกlinik หัสตินทร์
๓๒.	เจ้าแม่พยายม	นายกlinik หัสตินทร์
๓๓.	เดชไธดำ	นายกlinik หัสตินทร์
๓๔.	รักน้องต้องตามติด	นายกlinik หัสตินทร์
๓๕.	มีปัญห	นายกlinik หัสตินทร์
๓๖.	หยกสิงห์	นายฉั่ว ทิพย์วาริ
๓๗.	เกลือจิมเกลือ	นายฉั่ว ทิพย์วาริ
๓๘.	บัวนอกบึง	นายฉั่ว ทิพย์วาริ
๓๙.	แรงสายเลือด	นายฉั่ว ทิพย์วาริ
๔๐.	กรรมลิขิต	หนังฉิน ธรรมโฆษณ



ที่	เรื่อง	ผู้ประพันธ์
๔๑.	อาถรรพ์สวาท	หนังสือ ธรรมโฆษณ์
๔๒.	เลือดขัตติยา	นายแปลก มนตรี
๔๓.	แรงกรรม	นายแปลก มนตรี
๔๔.	รักทรมาน	นายสาคร เรังวิลาศ
๔๕.	อมราปาลี	นายสาคร เรังวิลาศ
๔๖.	นาทีวิปโยค	นายสาคร เรังวิลาศ
๔๗.	ศึกสองฝั่งสาละวิน	นายสาคร เรังวิลาศ
๔๘.	รักนิรันดร์	นายพ่วง บุศรรัตน์
๔๙.	ก่อนตะวันลับฟ้า	หนังสือ ธรรมโฆษณ์
๕๐.	ราชินีบอด	หนังสือ ธรรมโฆษณ์

นับว่าไม่น้อยเลย สำหรับผลผลิตจากความคิดสร้างสรรค์ของ นครินทร์ ขาทอง ศิลปินแห่งชาติของไทย เป็นพันธกิจ เป็น ผลงานสร้างสรรค์ ของศิลปินที่สรรหาความสุขมอบเป็นของขวัญแก่ชีวิตอ่อนล้าในการประกอบอาชีพ การงานให้สุข และผ่อนคลายจากภารกิจในชีวิตประจำวัน



การแสดงหนังตะลุงของ นครินทร์ ชาทอง

“สุขเกิดปวงประชา เริงรรมายามค่ำคืน”



ทรศนะ ศิษย์รุ่นใหม่

“การผสมผสานระหว่างรอยอดีต กับ อนาคต”



ธกร รักช่วงศ์ ศิษย์รุ่นใหม่ ของ นครินทร์ ชาทอง

“

นครินทร์ ชาทอง เป็นครูสอนวิชาหนังตะลุงและเป็นต้นแบบสำคัญที่ทำให้ได้ จุกคิดถึงบทบาทการเป็น “นายหนัง” ที่เป็นมากกว่าผู้แสดงหนังตะลุง หากแต่เราต้องเป็นนายหนังที่อยู่ในฐานะของ “ผู้รักษาวัฒนธรรมอันสำคัญของคนไทยภาคใต้

”

เมื่อกล่าวถึงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของคนไทยภาคใต้ เชื่อแน่ว่า “หนังตะลุง” ก็จะเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ผู้คนนึกถึงในฐานะของตัวแทน “วัฒนธรรมไทยภาคใต้” ซึ่งในความคิดของคนจำนวนไม่น้อยในประเทศไทยก็ยังคงยึดกรอบการตีความคำว่า “วัฒนธรรม” ในแง่ของการเป็นศิลปะการแสดง นาฏศิลป์ วิจิตรศิลป์ หรืองานศิลปกรรมแต่เพียงเท่านั้น บทบาทของ “หนังตะลุง” จึงถูกจำกัดอยู่ในบทบาทการเป็นศิลปะการแสดงที่สำคัญของภาคใต้ แต่ในความเป็นจริงแล้ว นิยามความหมายของวัฒนธรรมไม่ได้มีอยู่ในรูปแบบงานศิลปกรรมหรือการแสดงแค่เพียงเท่านั้น

วัฒนธรรม (Culture) ยังคงกินความหมายกว้างไปถึงวิถีชีวิต ภูมิปัญญา ระบบวิธีคิด โลกทัศน์ ภาษา และอีกหลายสิ่งที่ถูกรังสรรค์ขึ้นโดยมนุษย์เพื่อการมีชีวิตรอด ด้วยเหตุนี้เองถ้าหากได้พิจารณาให้ถ่องแท้แล้วจะพบว่าบทบาทที่แท้จริงของหนังตะลุงไม่ได้เป็นเพียงศิลปะการแสดงของคนไทยภาคใต้เท่านั้น หากแต่เป็น “ศิลปะการแสดง” ที่สะท้อนถึงวัฒนธรรมของคนไทยภาคใต้อย่างรอบด้าน ซึ่งนอกจากการแสดงหนังตะลุงจะมีบทบาทในฐานะการเป็นศิลปะการแสดงเพื่อความบันเทิงที่มียอดประกอบด้านศิลปะหลายแขนงมารวมกันแล้วหนังตะลุงยังเป็นสื่อสะท้อนวัฒนธรรมที่มีการบอกเล่าถึงวิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่น ความสัมพันธ์ทางสังคมของผู้คนในภาคใต้ ระบบจารีตประเพณี ความเชื่อ รวมไปถึงประวัติศาสตร์ ทางสังคมและวัฒนธรรมของ



คนไทยภาคใต้ ผสมผสานอยู่ในการแสดงได้อย่างเป็นองค์รวม หนึ่งตะลุง จึงเป็นสื่อหรือการแสดงที่สำคัญมากต่ออัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมไทยภาคใต้ และสิ่งเหล่านี้เองก็เป็นสิ่งที่ “ตกผลึก” จากการที่ได้เรียนรู้ ติดตาม และศึกษาวิชาหนึ่งตะลุงจากครูนครินทร์ ชาทอง ในตลอดช่วงเวลาหลายปีที่เราได้เข้าสู่วงการการเป็น “นายหนึ่งตะลุง”

ครูนครินทร์ ชาทอง เป็นครูผู้สอนวิชาหนึ่งตะลุงและเป็นต้นแบบสำคัญที่ทำให้ได้ถูกคิดถึงบทบาทการเป็น “นายหนึ่ง” ที่เป็นมากกว่าผู้แสดงหนึ่งตะลุง หากแต่เราต้องเป็นนายหนึ่งที่อยู่ในฐานะของ “ผู้รักษาวัฒนธรรมอันสำคัญของคนไทยภาคใต้”

โดยในฐานะการเป็นผู้รักษาวัฒนธรรมไว้ว่าเราจะไม่สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการแสดงหนึ่งตะลุงให้เป็นไปตามกระแสโลกและรสนิยมของคนดูที่เปลี่ยนไปไม่ได้ แต่เราจะต้องรู้เท่าทันโลก กระแสนิยม และคนกันได้อย่างไม่แพ้เสีย ซึ่งในการแสดงหนึ่งตะลุงถ้าหากเราสามารถรักษาวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมให้ดำรงคงอยู่ ไปพร้อมกับกระแสสังคมที่เปลี่ยนแปลงทุกเมื่อได้ก็นับว่าเรามี “ศิลปะ” ในการแสดงหนึ่งตะลุงอย่างแท้จริง และนายหนึ่งก็จะเป็นทั้งศิลปิน (ผู้สร้างสรรค์งานศิลปะ) และผู้รักษาวัฒนธรรมได้ในคราวเดียวกัน

สิ่งสำคัญที่สุดสิ่งหนึ่งที่ได้รับจากครูนครินทร์ ชาทอง ก็คือ แนวคิดในการอนุรักษ์การแสดงหนึ่งตะลุงในแบบดั้งเดิม เป็นต้นว่า การอนุรักษ์ขนบการแสดงแบบโบราณที่อุดมไปด้วยแนวคิดเบื้องหลังที่สะท้อนถึงโลกทัศน์ คติความเชื่อ และอาจรวมไปถึงพัฒนาทางประวัติศาสตร์ของคนไทยภาคใต้, การใช้เนื้อเรื่องแบบดั้งเดิมในการแสดง ซึ่งแสดงถึงวิถีชีวิต ภูมิปัญญาของคนไทยภาคใต้ได้เป็นอย่างดี

การฟื้นฟูการแสดงตัวตลกท้องถิ่นหลายตัวที่ทำให้เห็นถึงความหลากหลายของภาษาและกลุ่มชนในพื้นที่ภาคใต้, การใช้เครื่องดนตรีแบบเดิม บรรเลงดนตรีแบบเดิม ที่นอกจากจะทำให้บรรยากาศของท้องถิ่นแบบดั้งเดิมกลับมาแล้ว การบรรเลงเพลงแบบเดิมที่มีความละเอียดอ่อนกว่าเพลงสมัยใหม่ก็ยังคงเป็น การฝึกทักษะทางดนตรีของลูกคู่และนายหนึ่งไปพร้อมกันด้วย

สิ่งต่าง ๆ ที่ยกเป็นตัวอย่างข้างต้นนี้เป็นส่วนหนึ่งของแนวคิดในการอนุรักษ์การแสดงหนึ่งตะลุงในรูปแบบดั้งเดิมของครูนครินทร์ ชาทอง ปลูกฝังให้แก่ศิษย์ ซึ่งถ้ามองอย่างผิวเผินก็อาจจะมองว่าแนวคิดของครูนครินทร์เป็นแนวคิดที่คร่ำครึ ล้าสมัย แต่ถ้าได้พิจารณาถึงเบื้องหลังแห่งแนวคิดของครูนครินทร์แล้วก็จะพบว่า สิ่งที่ครูนครินทร์กำลังทำและส่งเสริมให้ศิษย์รุ่นหลังทำอยู่นั้นเป็นการรักษารากเหง้าของการแสดงหนึ่งตะลุงให้ยังคงแข็งแรงและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงท่ามกลางกระแสสังคมที่ผันผวนเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ ก็ขึ้นอยู่กับนายหนึ่งรุ่นหลังจะเลือกให้ความสำคัญกับการรักษารากเหง้าของตนเองให้แข็งแรง หรือจะมุ่งไปเอาใจใส่กับดอกผลที่จะได้รับการจากการแสดงหนึ่งตะลุง



ซึ่งในท้ายที่สุด ถ้าหากนายหนังได้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของการเป็น “ศิลปิน” และ “ผู้รักษาวัฒนธรรม” แล้วก็จะพบว่าการรักษารากเหง้าให้มั่นคงก่อนเป็นคำตอบสุดท้ายที่จะนำไปสู่การเป็นนายหนังตะลุงอย่างสมบูรณ์และมั่นคงดังที่เห็นได้จากชีวิตของครูนครินทร์ ชาทอง...

รณกร รักษ์วงศ์
ศิษย์รุ่นใหม่ ครูนครินทร์ ชาทอง





๓.๓

คำคืนแห่งความสุข และ ความรื่นเริงบันเทิงใจ



การบันเทิงเรีงมย์ ระบาย รำฟ้อน และศิลปะการแสดงต่าง ๆ เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจจาก การทำงานหนัก ของมนุษย์ทุกชาติทุกภาษานั้น คือภูมิปัญญาที่คิดค้น สร้างสรรค์ พัฒนามาจากชาวบ้าน ชาววัด และ ชาววัง ตามลำดับ

ก่อนที่ประเทศไทย จะมีวิทยุ โทรทัศน์ และสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่เช่นในปัจจุบัน การบันเทิงของไทยผูกพัน อยู่กับขนบธรรมเนียม ประเพณี และ ฤดูกาล เป็นสำคัญ

พื้นเพใดทำอะไรทำนา เมื่อถึงกาลเก็บเกี่ยว ทำให้เกิดเพลงเกี่ยวข้าว สร้างสัมพันธ์หวานสุข **อยู่ที่ราบลุ่ม น้ำท่วมถึง** พอเพ็ญเดือน ๑๒ ก็เล่นเพลงเรือผ່อนคลายบ่มเพาะอุ่นไอรักของหนุ่มสาว **ตรุษสงกรานต์** ล้วนมี การละเล่นเพื่อสร้างความสุขสนุกสนานเป็นรางวัลมอบแก่ชีวิตต่อเนื่องมาอย่างยาวนาน

ภาคเหนือ มีเพลงซอ ขับซอ ฟ้อน ฯลฯ **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** มีหมอลำ และการแสดงหลากหลาย ภาคกลาง มีลิเก ลำตัด เพลงเรือ เพลงฉ่อยเฮฮา **ภาคใต้** มีหนังตะลุง มโนราห์ ให้สรวลเสเฮฮาสนุกสนานสันต์

สิ่งเหล่านี้เป็นความบันเทิง ความรื่นเริงใจ ของคนไทยในทุกภูมิภาคที่เกิดจากภูมิปัญญาสร้างสรรค์ ของศิลปินในแต่ละภูมิภาคจะสร้างสรรค์ พัฒนา มาสร้างความสุข ปลดเปลื้องความเหนื่อยล้าโรยแรง จากการ ทำงานหนัก ทำไร่ ไถนา เกี่ยวข้าว ทำประมง กรัดยาง และ อีกรสชาติอาชีพต่าง ๆ อย่างหลากหลายให้ชีวิต มีรอยยิ้ม มีสีสัน และมีความหวังทั้งดงามของแต่ละชีวิต

นครินทร์ ขาทอง แม้จะเกิดในครอบครัวของญาติวงศ์พงศ์พงศ์ฟงศาที่รุ่งโรจน์ในอาชีพราชการเป็นหลัก แต่ความ เป็นศิลปินก็ได้ถูกจำกัดด้วยการศึกษาและอาชีพของบรรพบุรุษแต่อย่างใด เพราะโดยลึก ๆ แล้ว ญาติฝ่ายบิดา มีความสามารถพิเศษทางด้านศิลปะในหลากหลายแขนงตามความสนใจของแต่ละคน ฝ่ายมารดา คุณตาที่มี สายโลหิตศิลปินอยู่เต็มตัว





สภาพแวดล้อมเช่นนี้ เป็นสภาพแวดล้อม ที่ทำได้ยากยิ่ง
สายโลหิตข้างบิดา เป็นครูบาอาจารย์ เป็นนักการศึกษา เป็นผู้ที่มี
ความรักทางด้านศิลปะ เป็นต้นทุนของชีวิตหลากหลายคน

สภาพแวดล้อมเช่นนี้ คือคุณประโยชน์ต่อชีวิต ของ
นครินทร์ ขาทอง ฝ่ายบิดาเปรียบเป็นเสมือนแม่น้าปิง + แม่น้าวัง
บรรจบรวมตัวกันเป็น แควแม่ปิง ทำให้สายน้ำมีสีค่อนข้างเขียว
ดูไกล ๆ เหมือนน้ำใสเข้ม แม่น้ายม + แม่น้าน่าน บรรจบรวมตัวกัน
เป็น แควน่าน น้ำขุ่นเป็นสีโคลนคล้ายสีดินแดง

ภูมิปัญญาจากสายโลหิตทั้งสองสาย ข้างบิดา เป็นวิชาการ
นำหน้า ตามมาด้วยการศึกษา + ศิลปะ ข้างมารดา มีศิลปะ เป็นต้น
ทุนชีวิตนำหน้า + ภูมิปัญญา ธรรมะ และภูมิปัญญาการทำมาหากิน

เมื่อสองสายโลหิตผสมผสานกันอย่างลงตัว นครินทร์
ขาทอง ก็เหมือนกับเทวดาบรรจงสลักเสลา บันแต่งให้เป็นมนุษย์พิเศษ
ที่ร่างเดียว มีสองภูมิปัญญาผสมผสานกันในสัดส่วนที่ลงตัว
ทั้งความสามารถพิเศษด้านความคิดสร้างสรรค์ + ความเป็น
นักการศึกษา + วิชาการ + ศิลปะต่างแขนงจากสายโลหิตฝ่ายมารดา



คุณลักษณะเช่นนี้ นครินทร์ ขาทอง เมื่อรับราชการ ก็เป็น
ข้าราชการที่เชี่ยวชาญทั้งด้านวิชาการและศิลปะ ในทางกลับกัน
เมื่อเป็นศิลปิน ก็เป็นศิลปินที่มีทั้งความรู้ + ความคิดสร้างสรรค์ +
จิตวิทยา + ธรรมะ อย่างบูรณาการที่ได้ยากยิ่งทั้งในอดีต
และปัจจุบัน

เมื่อปฏิบัติหน้าที่ราชการ ก็ได้เปรียบข้าราชการทั่วไป

เมื่อทำหน้าที่ศิลปิน ก็เป็นนายหนังตะลุงที่มี ทั้งความรู้
ความคิด ความรอบรู้ก้าวหน้าทันสมัย สามารถจะเข้าไปนั่งอยู่ใน
หัวใจของผู้ชมและตรึงผู้ชมให้นั่งชม หนังตะลุงจากห้วงคำจันทาสาง
โดยไม่รู้สึกรว่าเสียเวลาหรือ ง่วงเหงาหาวนอนให้เสียงานเสียการ
แต่อย่างใด

ชมหนังตะลุงจบ ก็กลับไปทำงานทำอาชีพของตนเอง หรือ
ไม่ก็ไปกรีดยางทำสวนด้วยรอยยิ้มสุข แม้คำคืนที่ผ่านมามีได้
งีบหลับเลยแม้แต่หน้าที่เดียว



รอยยิ้มและความหวังทั้งดงามของผู้ชม คือ ภาระหน้าที่ และพันธกิจสำคัญสูงสุดของชีวิต การเป็นศิลปิน
ที่ศิลปินทุกคนต้องหมั่นเติมความสุขดังกล่าวให้กับผู้ชมของตน

นครินทร์ ขาทอง ทำได้สำเร็จ

มิใช่สำเร็จเฉพาะช่วงเวลานี้ หากทำสำเร็จต่อเนื่องมาอย่างยาวนาน

นครินทร์ ขาทอง

ต้นแบบของศิลปินนักการศึกษา



ศิลปศาสตร์ การแสดงหนังตะลุง ของหนังนครินทร์ ขาทอง
ให้ความเคารพขนบการแสดงแบบจารีตประเพณีโบราณโดยเคร่งครัด
รักษาแบบแผนธรรมเนียมการแสดงของ ครูบาอาจารย์ แม้จะสร้างสรรค์
เรื่องราวใหม่ที่สอดคล้อง กับการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย แต่จะสอด
ประสานเคียงคู่ ไปกับพื้นฐานการแสดงแบบประเพณีวัฒนธรรมไทย
ยังคงรักษาขนบการแสดงเรื่องจักร ๆ วงศ์ ๆ ด้วยการปรับประยุกต์
ให้มีความทันสมัยบนพื้นฐานของความเป็นไทยทุกเรื่องโดยดำรงรักษา
ประเพณีดั้งเดิมไว้ด้วยความเหมาะสมตลอดมา

สิ่งที่หนังนครินทร์ ขาทอง ไม่เคยทอดทิ้งเลย ก็คือ การสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ไว้ในเนื้อหาสาระ
อย่างมีศิลปะ ผู้ชม ชมการแสดงอย่างมีความสุขสนุกสนาน ได้เรียนรู้ ได้ข้อคิดและคติ การดำรงชีวิตไปพร้อม ๆ กัน

ในวงการศึกษ พยายามแสวงหานวัตกรรมการศึกษาใหม่ ๆ ในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียน เรียนรู้อย่าง
มีความสุขพร้อมกับได้รับความสนุกสนานไปพร้อม ๆ กัน แต่ยังขาดต้นแบบที่ดี ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จ
ตามที่ต้องการ

ไม่ประสบความสำเร็จ เพราะนักการศึกษา
ขาดศิลปะในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งต่างจากศิลปิน
จะมีศิลปะในการถ่ายทอดความรู้ผ่านรูปแบบ
การแสดงที่ให้ความเพลิดเพลินจำเริญใจ





เพราะอะไร?

เพราะว่า สิ่งที่เขาเรียนรู้ นั้นเป็นสิ่งที่สนุกสนาน จนมิได้เฉลียวใจว่าเขากำลังเรียนรู้ เรื่องต่าง ๆ ผ่าน ศิลปะการแสดงนั่นเอง

วิธีการดังกล่าวนี้ คือ การเรียนรู้แบบ Edutainment ที่มาจากคำสองคำมาประกอบกันได้แก่

๑. Education ; การศึกษา

๒. Entertainment ; ความบันเทิง

เมื่อนำสองคำมารวมกันแล้ว ก็จะเป็น Edutainment ; การเรียนรู้ที่มีความสนุกสนาน หรือ การศึกษาเชิงพรรษา ด้วยเหตุนี้ เมื่อทางราชการ ต้องการจะให้ความรู้เรื่องสำคัญใด ๆ แก่ประชาชน ที่เข้าใจง่าย ๆ มีความสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อหน่าย จึงนิยมใช้ สื่อพื้นบ้านประเภทศิลปะการแสดงประเภทต่าง ๆ อาทิ

ภาคเหนือ ; อาทิ การแสดงพื้นบ้านล้านนา การขับซอ ฯลฯ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ; อาทิ หมอลำ หมอลำซิ่ง ฯลฯ

ภาคกลาง ; อาทิ ลิเก ลำตัด ละคร จำวอด ฯลฯ

ภาคใต้ ; อาทิ หนังตะลุง มโนราห์ ฯลฯ

โครงการสื่อหนังตะลุงศึกษา ที่นครินทร์ ขาทอง และคณะดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งเป็น ประโยชน์ยิ่ง ก็คือ การให้การศึกษเชิงพุทธธรรม แก่ประชาชน ผ่านรูปแบบความบันเทิง ที่เรียกว่า Edutainment ; การเรียนรู้ที่มีความสุข หรือ การศึกษาเชิงพุทธธรรม นั่นเอง





จตุรภาค

ความคิดสร้างสรรค์จากภูมิปัญญา

๒ “นอมให้ตบฐา แต่ ธรณี”





๔.๑

พันธกิจ

จิตวิญญาณ ของศิลปิน ผู้ศิษย์

เป็นครู “เพราะมีศิษย์”

มีคำกล่าวว่า การให้สิ่งที่ดีที่สุดแก่เพื่อนมนุษย์นั้น ไม่มีอะไรดีไปกว่า การให้โอกาส

เมื่อย้อนทวนชีวิตแต่วัยเด็ก เติบโตผ่านวันเวลาไปสู่วัยรุ่น เข้าสู่ช่วงของการศึกษาเพื่อเป็นฐานที่มั่นคงสำคัญของการประกอบอาชีพ ล่วงเลยมาจนถึงกาลปัจจุบันของชีวิตที่ผ่านมา นครินทร์ ขาทอง เห็นคล้อยกับความเห็นดังกล่าวที่ว่า การให้ที่ดีที่สุด ในชีวิตของมนุษย์นั้นมีใช้ทรัพย์สินเงินทอง

หากแต่ คือ การให้โอกาส คือ สิ่งสำคัญที่สุด ไม่จำเป็นต้องดูตัวอย่างจากผู้อื่น ตัวอย่างจริง ที่เกิดขึ้นกับตนเองนั่นแหละ คือ บทเรียนอันยิ่งใหญ่ที่สุดแล้ว

ช่วงที่บิดา มารดา จากที่เคยหันหน้าเข้าหากัน อยู่เคียงข้างกันเสมอมา เมื่อถึงกาลเวลาหนึ่งมีเหตุให้ต้องหันหลังให้กันและกันด้วยการหันหน้าไปคนละทิศ ก้าวเดินไปข้างหน้าคนละทาง ซึ่งต่างคนต่างก้าวไกลออกไป ไกลออกไป จากชีวิตของกันและกัน และ จากลูกชาย

ในช่วงนาที่สำคัญของชีวิต คุณตาอ่อน รัตนศรี ก็ประคับประคองโอกาสมาส่งให้ นครินทร์ ขาทอง หลานชายของตนเอง โดยไม่รีรอที่จะมอบโอกาสที่ดี ให้แก่หลานชายด้วยความรักและความเมตตาในทันทีทันใด





นั่นคือโอกาสแรกที่ได้รับจากคุณตา

โอกาส ที่ได้รับต่อมาก็มาจากคุณตาอีกนั่นแหละ

โอกาสดังกล่าว ก็คือ เมื่อคุณตาสัมผัสได้ว่าหลานชายสนใจเรื่องหนังตะลุงก็ใช้วัสดุที่อยู่รอบกาย อาทิ กระดาษถุงปูนซิเมนต์ มาตัดเป็นรูปหนังตะลุงให้หลานชายไว้หัดขีดเล่น

และที่ประทับใจมากเป็นพิเศษก็คือ แม่แต่ใบไม้ คุณตาก็เด็ดใบทั้งซึ่งเป็นใบไม้ใบกลมโตมาจิกด้วยเล็บ ให้เป็นรูปหนังสำหรับนำไปหัดชักหัดขีด

โอกาสต่อ ๆ มามีอีกหลายโอกาสที่ได้รับจากบุคคลต่าง ๆ อย่างด้วยความรักความเมตตา อย่างหลากหลาย ทั้งพระ ทั้งฆราวาส ในด้านการศึกษา การฝึกหัดหนังตะลุง การฝึกร้องเพลง ฝึกการเขียนเรื่อง เขียนบท สำหรับแสดง หนังตะลุงเป็นของตนเอง รวมไปถึงการได้รับโอกาสให้เป็นศิษย์ของนายหนึ่งคนสำคัญของแผ่นดิน

ย้อนทวนถึงชีวิตแล้วก็รู้ว่าการที่มีวันนี้ได้เพราะได้รับโอกาสที่ดีจากคนดี ๆ มีวิชาเมตตาเอื้อเฟื้อและหยิบยื่นโอกาสให้โดยต่อเนื่องตลอดมา

ด้วยเหตุนี้ นครินทร์ ขาทอง ในวันที่สั่งสมความรู้ ความคิด ความฝัน จินตนาการ และประสบการณ์ ดังกล่าวจนกลายเป็นชุมทรัพย์อันยิ่งใหญ่ในตนไว้เป็นจำนวนมาก ก็ถึงเวลาเปิดชุมทรัพย์ความรู้ของตน เพื่อให้โอกาส แก่ผู้สนใจที่จะศึกษาเรียนรู้ได้ร่วมกันอนุรักษ์ สืบสาน สร้างสรรค์ พัฒนา และวิจัย ต่อยอดภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้อง เชื่อมโยงกับศิลปะการแสดงหนังตะลุงดังกล่าว ก้าวไปสู่ความรุ่งโรจน์สืบไปในอนาคต

ปัจจุบันการถ่ายทอดศิลปะการแสดงหนังตะลุงสู่ศิษย์ของ นครินทร์ ขาทอง อย่างเป็นระบบ มีจำนวนทั้งสิ้น ๘๘ คน

ในจำนวนศิษย์ทั้ง ๘๘ คนดังกล่าวนี้ จากการติดตามประเมินผลอย่างใกล้ชิดสรุปได้ ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ : จำนวน ๕๙ คน สามารถแสดงเป็นอาชีพได้ อาทิ

- ◆ หนังสือรุ่น ศิลป์พรหม
- ◆ หนังสืออารี ทองสุข
- ◆ หนังสือณรงค์ นาทวี
- ◆ หนังสือเสรี นิลมาท
- ◆ หนังสือมงคล คชรัตน์
- ◆ หนังสือจัดศิลป์ มุสิกไชย
- ◆ หนังสือมัส รัชวงศ์
- ◆ หนังสือแต้ว สุวรรณการณ
- ◆ หนังสือบุญเลิศ แสงสีดา
- ◆ หนังสืออรุณ แก้วสัตยา
- ◆ หนังสือชุมพล สุวลักษณ์
- ◆ หนังสือประพันธ์ ไผ่แสง





- ◆ หนังสือดี รัตนเสถียร
- ◆ หนังสือ เพชรสุข
- ◆ หนังสือวัฒนธรรม ไชยกุล
- ◆ หนังสือชัชชัย คมประมุล
- ◆ หนังสือนิพนธ์ จี๊วจันทร์
- ◆ หนังสือประเสริฐ รักษ์วงศ์
- ◆ หนังสือแนบ นวลจันทร์
- ◆ หนังสือกิตติ คชรัตน์
- ◆ หนังสือเดชา สุคนธ์รัตน์
- ◆ หนังสือเอื้อ อรุณรักษ์
- ◆ หนังสือสมนึก จินดาสุวรรณ
- ◆ หนังสือสมหวัง พัฒนพงศ์
- ◆ หนังสือพิเชษฐ์ เนาวรัตน์
- ◆ หนังสือเฉลิมเกียรติ เถาถวิล
- ◆ หนังสือจำรูญ วงศ์กระจ่าง
- ◆ หนังสือสมมนัส โพธิ์แก้ว
- ◆ หนังสือโสภา สมเขาใหญ่
- ◆ หนังสือสมยศ ศรีประสม
- ◆ หนังสืออนันต์ วรรณกุล
- ◆ หนังสือสุขน ชูเพ็ง
- ◆ หนังสือชัย เหล่าสิงห์
- ◆ หนังสือพงศ์พันธุ์ ทินนิमित
- ◆ หนังสือจุมพล หนูอุไร
- ◆ หนังสือสุชาติ นวลเจริญ
- ◆ หนังสือสำราญ สุวรรณโรจน์
- ◆ หนังสือถาวร สุขสว่างผล
- ◆ หนังสือเสริมศิลป์ สายอ่อง
- ◆ หนังสือนิพัทธ์ สรประสิทธิ์
- ◆ หนังสือพัฒน์ ณ พัทลุง
- ◆ หนังสือสมศักดิ์ ปทุมมณี
- ◆ หนังสือพร บุญเพชร
- ◆ หนังสือดิเรก ชาวจันทร์





- ◆ หนังสือฐาน ดินลานสกุล
- ◆ หนังสือธรรม รักชังค์
- ◆ หนังสือศิลปะ บุญรัตน์
- ◆ หนังสือแปลก ทองแกมแก้ว
- ◆ หนังสือทิว แสนปาน
- ◆ หนังสือพัฒนา จิตตะเสโน
- ◆ หนังสือชาติ สุขสวัสดิ์
- ◆ หนังสือเสริม เกื้อคลัง
- ◆ หนังสือพืช เภามี
- ◆ หนังสือหญิง วรณเพชร
- ◆ หนังสือพืช มหาพรหม
- ◆ หนังสือรัก เมืองนก
- ◆ หนังสืออัญมณี สืบแสง
- ◆ หนังสือรณกร รักชังค์
- ◆ หนังสือปัญญา แก้วสุวรรณ

กลุ่มที่ ๒ : ระดับนักเรียนในสถาบันการศึกษา
ต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นพลังสำคัญและเป็นศิลปินรุ่นใหม่ของ
อนาคต รวมจำนวนทั้งสิ้น ๒๙ คนะ อาทิ

- ◆ หนังสือเกียรติศักดิ์ ชุมคง
- ◆ หนังสือรัฐภูมิ คชรัตน์
- ◆ หนังสือสุขชัย กำเหนิดผล
- ◆ หนังสือกลม บัวกิ่ง
- ◆ หนังสือจิตติมา สายชนะพันธ์
- ◆ หนังสือพัชรี จารุพันธ์
- ◆ หนังสือมาริษา คชรัตน์
- ◆ หนังสือวัฒนพล จารโห
- ◆ หนังสือประกายดาว คมประมุข
- ◆ หนังสือสาธิตี อูมนนต์
- ◆ หนังสือเอกภพ พวงแก้ว
- ◆ หนังสืออรรถพล เสนาจิต





- ◆ หนังสือลักษณะ ทองเกลี้ยง
- ◆ หนังสือประเสริฐ กตแก้ว
- ◆ หนังสือกิตติพัฒน์ โสรัตน์สะ
- ◆ หนังสือเกศเกล้า รักช่วงศ์
- ◆ หนังสือณรงค์ศักดิ์ ตุงพะโร
- ◆ หนังสือปริญญา ศรีวรรณ
- ◆ หนังสือวีรยุทธ เพชรประดับ
- ◆ หนังสือสันติชัย ประทุมวรรณ
- ◆ หนังสือวุฒิวังศ์ ทองหล่อ
- ◆ หนังสืออนุชิต เปาะทอง
- ◆ หนังสือเทพฤทธิ์ พัสระ
- ◆ หนังสือสุทิพย์ อรพิน
- ◆ หนังสือจันจิรา เพชรสุข
- ◆ หนังสือวีรยุทธ ดิษโสภา
- ◆ หนังสือนพดล เกตุแก้ว
- ◆ หนังสือคุณานนท์ ฉันทจิตร
- ◆ หนังสือธชัย วงศ์ขนากุล



ศิษย์ชาวไทย



songศิษย์ สองวันธรรม



ศิษย์ชาวต่างชาติ ของ หนังสือครินทร์ ชาทอง





๔.๒

น้อมเทิดบูชา แต่ธณิ

เป็นศิษย์ “เพราะมีครู”

ทุกสรรพสิ่งที่รายล้อมบนโลกของมวลมนุษยชาติและสรรพสัตว์ทั้งหลาย หากปราศจาก **ธณิ** พื้นแผ่นดินแห่งนี้เสียแล้ว ทุกสรรพชีวิตก็จะไร้ที่อยู่ ไร้ที่ยืน ไร้สรรพชีวิตใด ๆ แม้แต่แมงไม่ใบหญ้า มนุษยชาติ สรรพสัตว์น้อยใหญ่ทั้งหลายทั้งปวง

ไม่มี**ธณิ**ก็ไร้สถานที่ตั้งของถิ่นอยู่ถาวรให้อยู่อาศัย ไร้ภูมิปัญญา ไร้ศิลปะ ไร้วัฒนธรรม ไร้ประเพณีวิถีชีวิต และไร้ความรื่นเริงบันเทิงใจ ที่สะท้อนถึงอารยธรรมของมวลมนุษยชาติแต่ละเผ่าพันธุ์ให้ปรากฏ จดจากรากไว้ใน**ธณิ**แห่งแผ่นดินผืนนี้ไว้แต่อย่างใด

ชีวิตของนครินทร์ ชาทอง เริ่มจากมีบิดา มารดา เป็นผู้ให้กำเนิดชีวิต จากนั้น บิดา มารดา ญาติวงศ์พงศ์ก็ช่วยกันเลี้ยงดู ปลูกฝัง อบรมบ่มเพาะความดีงามเติมลงไปในวิถีชีวิตของแต่ละครอบครัว

โลกกว้างขึ้น การบ่มเพาะและการศึกษาจากครอบครัวไม่เพียงพอต่อการดำรงอยู่ในสังคมยุคปัจจุบันที่มีมิติต่าง ๆ สลับซับซ้อนอยู่รายรอบตัว ทำให้เกิดการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบขึ้นในสังคม

การจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบด้วยความรู้และหลักสูตรที่กำหนดเหมือนกันหมดทุกผู้ทุกนาม ก็ไม่สามารถสนองตอบต่อความสนใจใฝ่รู้ที่แปลกแตกต่างกันอย่างมากมายของมวลมนุษยชาติได้อย่างครอบคลุม จนได้รับการขนานนามว่า **การศึกษาในระบบ** ซึ่งต้องนั่งเรียนเฉพาะในห้องเรียน และต้องเรียนตามที่หลักสูตรกำหนดให้เรียนเท่านั้น แม้ในเรื่องที่เรียนรู้อาจไม่เป็นที่สนใจของผู้เรียน แต่ผู้เรียนก็ต้องเรียนรู้ เพราะถ้าไม่เรียนรู้ เมื่อถึงเวลาสอบวัดความรู้ ก็จะเป็นเด็กโง่ ให้ต้องซ้ำชั้นหรือสอบซ่อมความรู้ซ้ำแล้วซ้ำเล่า ด้วยเหตุนี้ ในเวลาต่อมานอกจากการจัดการศึกษาในระบบแล้ว กระทรวงศึกษาธิการ จึงเปิดโอกาสให้มีการ**ศึกษานอกระบบ** เป็นทางเลือกใหม่ตามมา

ศึกษาเรียนรู้ไป เรียนรู้มา การศึกษานอกระบบก็มีการวัดผลประเมินผล เพื่อวัดว่ามีความรู้เทียบกับการศึกษาในระบบในระดับชั้นใด ทำให้ผู้เรียนจำนวนมากต้องเข้าห้องสอบเพื่อยืนยันว่าตนเองไม่ฉลาด หรือ ฉลาด ด้วยการทดสอบเพื่อวัดผลเหมือนการศึกษาในระบบซึ่งข้อทดสอบอาจจะไม่เข้มข้นเท่าการสอบวัดผลของการศึกษาในระบบ แต่ผลการตัดสินออกมาเหมือนกัน

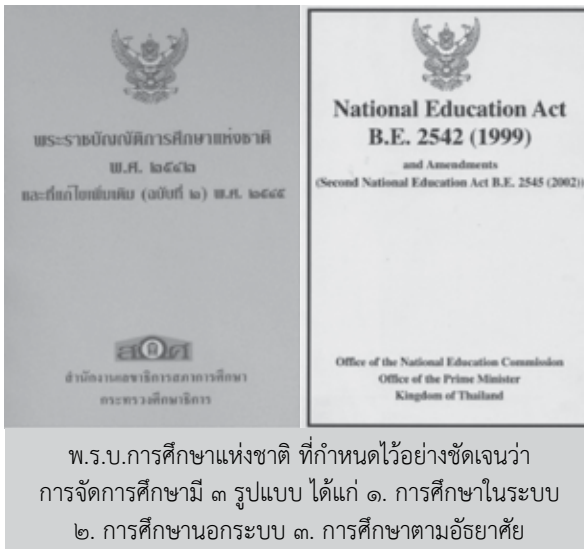
รู้น้อย มีผู้ตีความว่า = **โง่** : คือ ต้องสอบซ่อม หรือ ลงทะเบียนเรียนรู้ใหม่อีกรอบหนึ่ง หรือหลาย ๆ รอบ ตามกำหนดกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบ หรือ ข้อกำหนด

รู้้น้อยมาก มีผู้ตีความว่า = **โง่มาก** : คือไม่ผ่านการวัดผลประเมินผลต้องตั้งต้นศึกษาเรียนรู้ใหม่ทั้งหมด
รอบรู้มาก มีผู้ตีความว่า = **เฉลียวฉลาด** : ได้รับการรับรองโดยผลการสอบ หรือผลการประเมิน ว่าได้เกรด A , B , C ๆ โดยไม่ติด E ก็จะประเมินให้ผ่าน



แม้จะมีการจัดการศึกษาทั้งสองระบบ ได้แก่ การศึกษาในระบบ และการศึกษานอกระบบแล้ว ก็ยังมีผู้เรียนจำนวนมากที่มีความคิด ความสนใจและความชอบในสิ่งที่ตนเองสนใจมากที่สุดเท่าที่นั้น ทำให้หน่วยงานที่รับผิดชอบนโยบายการจัดการศึกษาของชาติได้ออกเป็นกฎหมายการศึกษาเป็นการเฉพาะ เรียกว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งปัจจุบันมีการปรับปรุงแก้ไข เป็น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ตามมาอีก ๑ ฉบับ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฯ ดังกล่าวนี้ ในหมวดที่ ๓ ระบบการศึกษา มาตรา ๑๕ กำหนดไว้ดังนี้



พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า
การจัดการศึกษามี ๓ รูปแบบ ได้แก่ ๑. การศึกษาในระบบ
๒. การศึกษานอกระบบ ๓. การศึกษาตามอัธยาศัย



ชาวต่างชาติที่มาเรียนขีดหนังตะลุง กับ นครินทร์ ขาทอง
ดังกล่าว เป็นการเรียนตามอัธยาศัย

มาตรา ๑๕ การจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

แล้วจะเรียนรู้กันอย่างไร ?

กำหนดรูปแบบการศึกษาแต่ละรูปแบบไว้ดังนี้

๑. การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผลซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

๒. การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

๓. การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือ แหล่งความรู้อื่น ๆ





นอกจากนี้ กฎหมายฉบับดังกล่าว ยังกำหนดไว้อย่างชัดเจนสำหรับนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง ดังนี้

สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้
ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสะสมไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบได้ ไม่ว่าจะ
จะเป็นผลการเรียนจากสถานศึกษาเดียวกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งจากการรู้นอกระบบ ตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพ
หรือจากประสบการณ์การทำงาน

การเรียนรู้ศิลปะการแสดงหนังตะลุงของ นครินทร์ ขาทอง ในอดีตนั้น จัดอยู่ในการศึกษารูปแบบที่ ๓ ได้แก่ การศึกษาตามอัธยาศัย เพราะในช่วงเวลานั้นต้องให้สนใจจะเรียนรู้เรื่องการแสดงหนังตะลุง ครูที่จัดการศึกษาในระบบก็ไม่สามารถจะจัดให้ศึกษาเรียนรู้ได้ ทั้งนี้ เพราะทั้งห้องเรียนมีนักเรียนจำนวนมาก แต่สนใจจะเรียนรู้เรื่องการแสดงหนังตะลุงเพียงคนเดียวครูก็ไม่สามารถจะละทิ้งนักเรียนคนอื่น ๆ จำนวนมาก เพื่อมาสอนนักเรียนคนเดียวได้

แต่ข้อสำคัญบางครั้งครูเองก็ไม่มีความรู้และไม่มีประสบการณ์ในเรื่องและการแสดงหนังตะลุงมาก่อน จึงไม่สามารถจัดการเรียนรู้ให้ได้

แล้วใครสอนให้ได้?

ผู้ที่สอนให้ได้เป็นอย่างดีสำหรับหลานชายวัยยังไม่ถึงเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับก็คือ หน้งว่อน รัตนศรี ผู้เป็นตาและครูพักลักจำอีกเป็นจำนวนมากที่หน้งว่อนพา นครินทร์ ขาทอง หลานชายไปชมการแสดงของนายหนังต่าง ๆ ด้วยศิลปะและลีลาและชั้นเชิงการแสดงที่ต่างกัน

ศิลปะการแสดงหนังตะลุงที่แตกต่างกันของนายหนังแต่ละท่านนั้นแหละ คือ **ครูพักลักจำ** หรือครูตามอัธยาศัย ของ นครินทร์ ขาทอง ที่จดจำสิ่งที่ดี สิ่งทีวี่เศษ ของนายหนังรุ่นปู่ รุ่นตา และรุ่นต่าง ๆ ที่หลากหลาย ซึมซับรับรู้ไว้ในตัวในตนของตนเองอย่างหลากหลาย สมดังที่ สมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ กล่าวไว้ที่ฉันทอาอะไรได้ เพราะฉันทกินแบบที่ทำแล้วเข้าไปจนแตกออกมาเป็นเหงื่อ

ครูนครินทร์ ซึมซับรับรู้ศิลปะการแสดงหนังตะลุงชั้นครูไว้เป็นขุมทรัพย์ในตนเองเป็นจำนวนมาก เมื่อถึงเวลาขุมทรัพย์ดังกล่าวนั้นก็ตกผลึกโดยผ่านกระบวนการครุ่นคิด สร้างสรรค์และพัฒนาผลงานการแสดงออกมาด้วยเอกลักษณ์เฉพาะของตนเอง จนกลายเป็นนายหนังผู้มีชื่อเสียงและได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติสูงสุดเป็นศิลปินแห่งชาติของประเทศไทย

และข้อสำคัญ เมื่อในอดีต นครินทร์ ขาทอง ได้ชื่อว่าเป็นศิษย์ ของนายหนังต่าง ๆ หลายท่าน โดยเฉพาะหน้งกัน ทองหล่อ นั้น ถือเป็นบรมครูคนสำคัญของนครินทร์ ขาทอง ที่ได้รับความเมตตาจาก หน้งกัน ทองหล่อรับเป็นศิษย์ โดยทำพิธีขึ้นครูด้วยความรักความเมตตา

ณ ห้วงเวลานั้น หน้งกัน ทองหล่อ คือ **ครูผู้มีศิษย์**



จากคำสอนของ **หนังก้น ทองหล่อ** ที่สอนว่า **“เราทำคนเดียวไม่สนุกหรอกลูก เราไม่ต้องรวยเงิน แต่ให้รวยศิลปะ เดี่ยวเงินจะตามมาภายหลัง เล่นหนังให้มีชื่อเสียงแล้วไปสอนให้คนอื่นด้วยนะ”** ซึ่งนครินทร์ ชาทอง ได้ยึดถือปฏิบัติตามในการถ่ายทอดความรู้เรื่องศิลปะการแสดงหนังตะลุงให้แก่ผู้สนใจ ทั้งในรูปแบบของการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ผ่านโครงการ ผ่านศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาไทย ครุณครินทร์ ชาทอง ที่คลองหอยโข่ง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสงขลา และแก่หน่วยงานต่าง ๆ จำนวนมากเกินกว่าจะนับได้ครบถ้วน นั้น ณ วันนี้ นครินทร์ ชาทอง จากที่เคย **เป็นศิษย์ เพราะมีครู** คอยถ่ายทอดแนะนำให้ บัดนี้เขาคือ **ครูผู้มีศิษย์** ซึ่งยินดีถ่ายทอดความรู้ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งภาคทฤษฎี และ ภาคปฏิบัติ แล้วโดยสมบูรณ์



หนังประเสริฐ รักช่วงศ์ ในบทบาทผู้ช่วยครูภูมิปัญญาไทยของ ครุณครินทร์ ชาทอง ครูภูมิปัญญาไทย ขณะประชุม สมัชชาครูภูมิปัญญาไทยแห่งชาติ ครั้งที่ ๑ กับฯพณฯ นายกรัฐมนตรี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เมื่อวันที่ ๕ ก.ค. ๕๕ ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล

หนังประเสริฐ รักช่วงศ์ ศิษย์ นครินทร์ ชาทอง

เล่าให้ผู้เขียนฟังว่า ตลอดเวลาที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน นครินทร์ ไม่เคยเซ็นต์สัญญาขายลิขสิทธิ์ หรือ ให้เช่าลิขสิทธิ์ ทั้งเทปเสียง และ วิดีทัศน์ การแสดงหนังตะลุงให้แก่บริษัทใด ๆ แม้แต่เรื่องเดียว บางครั้งในขณะที่แสดงจะมีผู้ไปบันทึกวีดิทัศน์การแสดงหนังตะลุงของนครินทร์ โดยไม่เคยขออนุญาตก็มีได้ห้ามมิให้มีการบันทึกแต่อย่างใด

ครุณครินทร์ “บอกว่า ถือเป็นวิทยาทาน และ ไม่มีความคิดจะไปฟ้องเรียกค่าเสียใด ๆ ทั้งสิ้น”

ไอโถ ตัวตลก และตัวแทนแห่งการรำลึกถึงคุณยาย

นายหนังผู้มีชื่อเสียง จะสร้างสรรค์ตัวตลกประจำคณะเพื่อเป็นเอกลักษณ์เฉพาะคณะหนังตะลุงของตนเอง นครินทร์ ชาทอง ได้สร้างสรรค์ตัวตลกชื่อ **ไอโถ** เป็นตัวตลกประจำคณะ โดยนำสาระจากประสบการณ์ชีวิต ของคุณตา คุณยาย มาผสมผสานประกอบการแสดง

“คุณตาคุณยายใช้ชีวิตอยู่กับธรรมชาติทำให้ผมอยู่กับความเป็นพื้นบ้านมาแต่เล็ก คุณยายจับปลาแบบประมงพื้นบ้านเก่ง ใช้ชะนางไปซ่อนดักปลาตามคูคลองหนองบึง ปลูกผักกินเอง” นครินทร์ ฉายภาพให้เห็นวิถีชีวิตของคุณยาย

“คุณยายมีฝีมือทำอาหารพื้นบ้านได้เยี่ยม หาของป่าโดยเฉพาะเห็ดที่คนอื่นหาไม่ได้ คุณยายหาได้ซึ่งผมนำประสบการณ์ที่ได้จากคุณตา คุณยาย มาเป็นส่วนหนึ่งในการแสดงหนังตะลุง อย่างเรื่องอาหารพื้นบ้านตัวตลกชื่อ **ไอโถ** จะพูดถึงแต่เมนูอาหารพื้นบ้านทั้งนั้นเลย ทำให้คนดูออกน้ำลาย ทำให้ได้ประโยชน์หลายอย่าง ที่เห็นชัด ๆ ก็คือพลอยทำให้พวกแม่ค้าพ่อค้าที่ไปขายของพวกอาหารและของขบเคี้ยวต่าง ๆ พลอยขายของดีไปตาม ๆ กัน



จนตัวตลกตัวหนึ่งบอกไอ้โถว่า มึงพูดแต่เรื่องตลกทั้งนั้นเลย ไอ้โถบอกว่า ถ้าอย่างนั้นพูดเรื่องทำงานก็ได้แล้ว โดยเริ่มต้นว่า มีที่ดินอยู่ ๔ ไร่ ถางป่า โคนต้นไม้ พอดต้นไม้แห้งเราก็เผา จากนั้นก็ปลูกข้าว ข้าวต้องปลูกข้าวดอกหอม แล้วไม่ต้องจมน้ำแกงกินกับปลาเค็ม ๆ ก็ได้ ไอ้โถออกเรื่องกินอีก คนก็ฮาสนุกสนาน โดยที่ไม่ต้องตลกแบบหยาบโชนแต่อย่างใดคนดูก็มีความสุขได้”

ตัวตลกไอ้โถสร้างความบันเทิงให้แก่ผู้ชมในเรื่องเมนูอาหารพื้นบ้านซึ่งเป็นอาหารที่ผู้ชมต่างคุ้นเคย อยู่ในวิถีชีวิต แต่ลีลาการนำเสนอ นครินทร์ นอกจากบทกลอนแล้วก็เป็นเพลงที่นำเรื่องเกี่ยวกับอาหาร การกินมาแต่งด้วย ทำเนื้อหาสาระที่สนุกถูกใจผู้ชม อาทิ เพลงที่ชื่อว่า **เหนียวทุเรียน** ซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัว แต่พอเป็นเพลงสำหรับขับร้องประกอบการแสดงหนึ่งตะลุงแล้วก็เรียกเสียงเฮฮาชอบบอกชอบใจของผู้ชมให้มีความสุขร่วมกันโดยถ้วนหน้า เนื้อหาของบทเพลงมีดังนี้

“ลมโชยพัดกลิ่นเฝ้ายาวบินวนเวียน นี่คือ กลิ่นหอมทุเรียน ส่งกลิ่นวนเวียนคือเรียนพื้นเมือง กลิ่นหอมอย่างนี้ตัวของพี่บอยอยู่เนือง ๆ แน่แท้คือเรียนพื้นเมือง ยุมคงจะเหลือเป็นเรื่องแน่นอน หามะพร้าวห้าวแล้วเอามาขูด ส่งเสียงดังครูด ๆ พอหมดเสียงขูดแล้วป็นกะทิ...

...เสร็จแล้วก็คตเหนียวใส่จาน ตั้งไว้นาน ๆ ให้เย็นพอดี แล้วตัวพี่นี้ราดน้ำทุเรียน ชาวเข้ากันให้มันกลมกลืน ช้อนให้เต็มเคี้ยวแล้วกลืนแสนจะชื่นในอุรา ได้กินเหนียวเรียนจนอ้ม แล้วกินสะหริ่มที่เขายกมาอยู่มาไม่ช้าต้องพุงแตกตาย...”

ครูนครินทร์เล่าให้ฟังว่า เพลงต่าง ๆ เหล่านี้ต้องใช้ปฏิภาณไหวพริบหยิบเรื่องราวยุติอยู่ในวิถีชีวิต ความเป็นพื้นบ้านที่ทุกคนเคยผ่านพบมาแต่งให้สอดคล้องกับเรื่องราวที่เกิดขึ้นกับผู้ชม หรือ ผู้ชมมีประสบการณ์ร่วมก็จะสร้างความสุขสนุกสนานให้แก่ทุกคน

“ไอ้โถ พูดเรื่องอาหารการกินนี่ บางทีตรงกับที่แม่ค้าทำมาขาย พลอยให้แม่ค้าขายของดีตามไปด้วย” ครูนครินทร์หัวเราะ “ผู้ชมก็ชอบ แม่ค้าก็ดีใจได้ดูหนึ่งตะลุงด้วย ของก็ขายดีด้วยไปพร้อม ๆ กัน” นครินทร์เล่าถึงเรื่องราวดังกล่าวอย่างมีความสุข

“ความประทับใจจากเรื่องราวของคุณตาคุณยายนี้ ผมไม่รู้จะบอกเล่าความรู้สึกอย่างไรจึงจะรู้ถึงความรู้สึกของผม ณ ช่วงเวลานั้นว่าผมรู้สึกประทับใจเป็นที่สุดอย่างไร” น้ำเสียงของนครินทร์ ซาบซึ้ง และคงจะคิดถึงคุณตา คุณยาย เมื่อร่อยอดีตที่ประทับใจในความทรงจำกลับมาแจ่มกระจ่างราวกับคุณตาคุณยายยังอยู่เคียงข้างเหมือนเมื่อครั้งอดีตทั้ง ๆ ที่กาลเวลาผ่านไปเนิ่นนานแล้วก็ตามที

ความรู้สึกดังกล่าวนี้ เป็นคุณลักษณะพิเศษของศิลปินทุกคน

ความรู้สึก ทำให้ศิลปินสร้างสรรค์กลั่นกรองเรื่องราวประทับใจออกมาได้กินใจประทับใจ

ศิลปินแปลกแตกต่างไปจากบุคคลทั่วไปก็ตรงนี้

ตรงความรู้สึกอ่อนไหว

บางเรื่องอยากจำ กลับลืม แต่...เรื่องที่ยากลืมกลับจดจำรำลึกถึงอยู่มีรู้อยู่



มรดกภูมิปัญญา

จาก อาจารย์ปกรณ์ ไชยรัตน์

รายชื่อผู้เขียนบทประพันธ์ในการแสดงหนังตะลุงของ นครินทร์ ขาทอง จะมีชื่อของ **อาจารย์ปกรณ์ ไชยรัตน์** อยู่หลายเรื่องด้วยกัน

ความจริงแล้ว อาจารย์ปกรณ์ มีศักดิ์เป็นอาของนครินทร์ ซึ่งในวัน สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๕ นครินทร์เล่าให้ฟัง ดังนี้

“**อาจารย์ปกรณ์ ไชยรัตน์** เป็นบุคคลสำคัญอีกคนหนึ่งในชีวิตผม ท่านเป็นน้องชายของพ่อต่างบิดา ท่านเรียนจบทางด้านศิลปะจากโรงเรียนเพาะช่าง กรุงเทพฯ เคยเป็นครูโรงเรียนเอกชน โรงเรียนเจริญศึกษา อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส ต่อมาท่านสอบบรรจุ เป็นข้าราชการครูจัตวา ระดับ ๒ ที่โรงเรียนระแงะ กองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ” นครินทร์เล่าถึงการทำงานของอาจารย์ปกรณ์

นครินทร์เล่าว่า ท่านอาจารย์ปกรณ์มีความสามารถทางด้านศิลปะระดับสูงหลายแขนง



อาจารย์ปกรณ์ ไชยรัตน์



เอกสารความรู้ ตามโครงการสืบค้น
ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เชิดชูวัฒนธรรม
และภูมิปัญญาไทย อำเภอลองหอยโข่ง

“ท่านเก่งหลายด้าน สีไวโอลินได้ไพเราะจับใจ วาดเขียนก็เก่งทั้งสีน้ำ สีน้ำมัน เคยแสดงเรื่อง **จันทโครพ** ทั้งเรื่องท่านแสดงเพียงคนเดียว เป็นทั้ง **จันทโครพ ฤาษี โจร** ได้สนุกสนานจนเป็นที่ชื่นชอบของผู้ชม

ความรู้ ความสามารถด้านศิลปะของท่าน ทำให้ครั้งหนึ่ง ท่านได้รับความไว้วางใจมอบหมายให้เป็นผู้ประพันธ์บทพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ ซึ่งได้รับคำชมเชยเป็นอย่างมาก และในเวลาต่อมาท่านได้ย้ายกลับมาสอนหนังสือที่โรงเรียนวัดเลียบ อำเภอลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา และลาออกจากราชการเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๔”

ช่วงที่กลับมาอยู่ที่คลองหอยโข่ง ความเป็นนักศิลปะที่มองทุกสิ่งทุกอย่างงดงามและมีคุณค่า ไปเสียทุกอย่างนั้น ท่านเก็บตอไม้พื้นบ้านไว้เป็นจำนวนมาก

“ท่านต้องมีวัตถุประสงค่อะไรสักอย่างจึงเก็บตอไม้ที่ดูไร้ค่าไว้มากมายอย่างนั้น?” ผู้เขียน ตั้งข้อสังเกต





“ท่านทำพิพิธภัณฑ์ต่อไม้เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนว่าต่อไม้ที่ดูไม่มีค่าไม่มีราคานั้น ถ้าเรานำมาแกะสลักเป็นรูปร่างและเรื่องราวต่าง ๆ แล้วจะมีมูลค่า และมีคุณค่า” นครินทร์ เฉลย วัตถุประสงค์ของคุนอา

แต่ที่น่าสนใจไปกว่านั้นก็คือสิ่งที่นครินทร์ เล่าให้ฟังว่า อาจารย์ปรกรณ์ ได้ทำปณิกรรมไว้ว่า หากท่านมีอันเป็นไป แล้วขอมอบพิพิธภัณฑ์ต่อไม้ดังกล่าวให้ นครินทร์ เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการต่อไป

ปัจจุบันพิพิธภัณฑ์ดังกล่าว เป็นแหล่งการศึกษาเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เพื่อเชิดชูวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย อำเภอลองหอยโข่ง ด้วยการรวมพลังปัญญากันหลายฝ่าย ทั้งนครินทร์ ทั้งสภาวัฒนธรรมอำเภอลองหอยโข่ง ทั้งครูภูมิปัญญาไทย ภายในพิพิธภัณฑ์ได้เก็บรักษาและจัดแสดงศิลปวัฒนธรรม ที่เกิดจากภูมิปัญญาของประชาชนตั้งแต่อดีตและปัจจุบันไว้หลากหลายพอสมควร ลานด้านหลังเป็นลานกิจกรรมสำหรับการแสดง ศิลปะ วัฒนธรรม และการแสดงพื้นบ้านของเยาวชน เป็นแหล่งศึกษาดูงาน ด้านภูมิปัญญา ศิลปะ วัฒนธรรม ของชาวต่างชาติ และชาวไทยที่แวะเวียนเข้าไปชมกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ การผสมยาจากสมุนไพรไทยโดยอาจารย์จรูญ วงศ์กระจำ มีชาวญี่ปุ่น และชาวต่างชาติอื่นไปชมการสาธิตเป็นจำนวนมากเป็นต้น

สรรพความรู้ จาก นครินทร์ ชาทอง

การเป็นทั้งนักการศึกษา นักวิชาการ และ ศิลปินแห่งชาติ ผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ใฝ่ศึกษาค้นคว้า อยู่ตลอดเวลา ทำให้นครินทร์ มีมิติในการสร้างสรรค์ผลงาน ทั้งด้านวิชาการ การศึกษา ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ศิลปะ การแสดงพื้นบ้าน ที่ก่อให้เกิดการบูรณาการ ทั้งภูมิปัญญา ศิลปะ วัฒนธรรม และวิทยาการ ผสมกลมกลืน เป็นหนึ่งเดียวกันโดยมิได้มีการแยกส่วนการเรียนรู้จากวิถีชีวิตและความคิดของมนุษย์แต่อย่างใด



ปริญญานิพนธ์ จากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ
คือ การรับรองความรู้ (Knowledge) ของ นครินทร์ ชาทอง



ด้วยเหตุนี้ นครินทร์ จึงเป็นทั้งนายหนัง นักการศึกษา นักอนุรักษ์ นักประวัติศาสตร์ นักวิชาการ นักเขียนตำราไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งหายากเป็นอย่างยิ่งที่ความรู้ความสามารถดังกล่าวนี้จะรวมอยู่ในบุคคลคนเดียวกัน

ปกติแล้ว นักการศึกษาจะมีความรู้ความสามารถทางด้านการศึกษาค้นคว้าด้านวิชาการเพียงอย่างเดียว อาทิ สนใจเรื่องหนังตะลุงก็จะศึกษา ค้นคว้า วิจัย เรื่องราวเกี่ยวกับหนังตะลุงออกมามากมายหลากหลายมิติ แต่ตลอดชีวิตไม่เคยแสดงหนังตะลุง และมิสามารถจะแสดงหนังตะลุงตริ่งผู้ชมให้ติดตามการแสดงตลอดคืนได้ เป็นต้น



การสำเร็จการศึกษาในระดับต่าง ๆ ของ นครินทร์ ขาทอง คือ บัณฑิตที่มีความรู้ (Knowledge)

ลักษณะดังกล่าวนี้ เรียกว่าเป็นผู้มีความรู้ (Knowledge) รู้และถนัดเฉพาะเรื่องของทฤษฎี เขียนได้ พูดได้ อธิบายได้ แต่ **ปฏิบัติไม่ได้** ซึ่งจะแตกต่างอย่างสิ้นเชิงจากเรื่องของ การรู้ (Knowing)

การรู้ (Knowing) เป็นเรื่องของประสบการณ์ ที่ทำให้ดูได้ ปฏิบัติได้ แต่ อธิบายถึงทฤษฎี ความเป็นมาเชิงวิชาการไม่ได้ เว้นบางท่านที่เชี่ยวชาญ ทั้งเรื่อง**ความรู้ (Knowledge)** และเรื่อง **การรู้ (Knowing)** เช่นกรณีของ นครินทร์ ขาทอง

นครินทร์ ขาทอง เป็นผู้ที่มีทั้ง **ความรู้ (Knowledge)** และ **การรู้ (Knowing)** ซึ่งเป็นขุมทรัพย์ทางปัญญาที่สำคัญอยู่ในตนเอง ซึ่งหาได้ยากในทุกสังคมของทุกประเทศ

ตัวอย่าง **ความรู้ (Knowledge)** ของนครินทร์ ขาทอง อาทิ คุณวุฒิทางด้านการศึกษาระดับต่าง ๆ นั่นเอง ส่วนการรู้ (Knowing) ได้แก่ การเขียนตำรา คู่มือ เทคนิค ศิลปะการแสดงหนังตะลุง สื่อการเรียนรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติของตนเองเผยแพร่ให้ผู้อื่นใช้สำหรับการศึกษา เรียนรู้ การค้นคว้า การนำไปปรับประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคม เป็นต้น ซึ่งเรื่องนี้ นครินทร์และคณะ จัดทำไว้เป็นจำนวนมาก อาทิ



ขณะนี้ นครินทร์ ขาทอง ศิษย์และคณะ อยู่ระหว่างการจัดทำองค์ความรู้การแสดงผลงานของ นายหนังชั้นครูที่เป็นชนบทแต่บรรพชน ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และ สื่ออื่น ๆ เพื่อมอบให้ ศิลปินพื้นบ้าน ครู นักเรียน นักศึกษา สำหรับศึกษาเรียนรู้ และใช้ประโยชน์แก่การศึกษา ซึ่งมอบให้ โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น



ปัญญาภาค

เปิดบ้านศิลปิน

“บ้านของชีวิต บ้านของมหาชน
บ้านคนของแผ่นดิน”

บ้านศิลปินแห่งชาติ
นฤทธศักราช ๒๕๕๐





นายเกรียงศักดิ์ ช่างทอง
พิธีกรแนวหน้า ราชกิจจานุเบกษา (การแถลงข่าว) - ทวีติยา จุฑา

ประวัติ

- จบปริญญาตรี สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- จบปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- จบปริญญาเอก สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- จบปริญญาเอก สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

ประวัติการทำงาน

- จบปริญญาตรี สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- จบปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- จบปริญญาเอก สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- จบปริญญาเอก สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี



รางวัลและเกียรติคุณ

- ได้รับรางวัลชนะเลิศ การประกวดการนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ประจำปี ๒๕๕๖ สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- ได้รับรางวัลชนะเลิศ การประกวดการนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ประจำปี ๒๕๕๗ สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี





บ้านของชีวิต

“หน้าที่ ตำแหน่ง และ การงาน”

นครินทร์ ขาทอง เป็นบุตรของ นายแถม ขาทอง อาชีพรับราชการครู และ นางเคลื่อนไหว ขาทอง (ละอองโชค) อาชีพเกษตรกร เกิดเมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๔๘๘ ณ บ้านเลขที่ ๔ หมู่ ๔ บ้านสะพานท่อม ตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา นครินทร์ มีชีวิตหลากหลายมิติ ซึ่งเป็นแบบอย่างที่ดี อาทิ

ด้านศิลปะ วัฒนธรรม

- มีความรักความผูกพันในศิลปะ วัฒนธรรม พื้นบ้านมาแต่เด็ก
- สนใจใฝ่เรียนใฝ่รู้เรื่องหนังตะลุงอย่างจริงจัง ตั้งใจมาตั้งแต่ก่อนเข้าโรงเรียนประถมศึกษา
- ให้ความเคารพครูบาอาจารย์รุ่นครูโดยเสมอกัน
- ให้ความสำคัญกับการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อนุปริญา ปริญญาตรี ปริญญาโท จนได้รับการยกย่อง เป็นนายหนังปริญญา เก่งทั้งด้านวิชาการ และ ศิลปะการแสดงพื้นบ้าน
- มุ่งมั่นในการอนุรักษ์ ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา ถ่ายทอด จัดตั้งองค์กรฯ เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา ให้ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ
- สร้างสรรค์ เขียน พัฒนา เอกสาร ตำรา เกี่ยวกับชีวประวัตินายหนังคนสำคัญของชาติ เพื่อเป็นเอกสาร สำคัญในการศึกษาเรียนรู้ของอนุชนรุ่นหลังด้วยความเสียสละ มุ่งมั่นตั้งใจ
- เป็นผู้มีความกตัญญูรู้คุณแก่ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาทั้งครูที่ถ่ายทอดวิชา เคล็ดวิชาความรู้ให้โดยตรง และ ครูที่ตนเองเคารพศรัทธาจดจำแบบอย่างมาปฏิบัติ
- เป็นศิลปินรุ่นใหญ่ ที่ให้ความสำคัญต่อศิลปินรุ่นเยาว์ ด้วยการถ่ายทอดความรู้ทุกสิ่งทุกอย่าง ให้ความ เสียสละโดยมิได้หวังค่าตอบแทนที่เป็นธนสารสมบัติทั้งสิ้น
- อุทิศตนเพื่อศิลปะ วัฒนธรรมท้องถิ่น ทั้งด้านวิชาการและด้านการปฏิบัติ เพื่อเยาวชน อนุชนรุ่นหลัง มีปัญญา ศิลปะ วัฒนธรรม เป็นมรดกทรัพย์อันยิ่งใหญ่ไพศาลของแต่ละคน เป็นต้นทุนชีวิตไว้ ใช้สอย ตอบแทนคุณแผ่นดินไทยชั่วกับชั่วกาลปี นานนับกับกาลปทุพพธันดร





ด้านชีวิตราชการ

- ๑ พุทธศักราช ๒๕๑๕ ได้รับการบรรจุแต่งตั้งในตำแหน่งครูตรี ณ โรงเรียนบ้านไร่ อำเภอสระดะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๔
- ๑ พุทธศักราช ๒๕๒๑ ดำรงตำแหน่งครูตรี ณ โรงเรียนบ้านต้นลำต้น ตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดสงขลา
- ๑ พุทธศักราช ๒๕๒๓ ดำรงตำแหน่งครูโท ถึงอาจารย์ ๒ ระดับ ๗ ณ โรงเรียนวัดเลียบ ตำบลคลองหลา อำเภอลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา
- ๑ พุทธศักราช ๒๕๔๗ ลาออกจากราชการ



บ้านของชีวิต

“ห้องแห่งความรัก ความผูกพัน และ ความเอื้ออาทร”

บ้านของชีวิต “ห้องแห่งความรัก” นครินทร์
ชาทอง สมรสกับ นางสาวณัฐนิช จันทกาญจน์
ข้าราชการครู ปัจจุบันเป็นข้าราชการบำนาญ

เมื่อครั้งเดินทางไปทัศนศึกษา ณ
สังเขนียสถาน ประเทศอินเดีย ผู้เขียนรู้สึกประทับใจ
สองสามีภรรยา นครินทร์ ชาทอง และ อาจารย์ ณัฐนิช
มากเป็นพิเศษ

ทั้งนี้ เพราะการเดินทางในประเทศอินเดีย
นั้นถนนหนทาง สุดโหดร้ายทรมาณเหลือคณานับ

เส้นทางแต่ละเส้นทางล้วนยาวไกล ห้องน้ำ
ระหว่างทางนั้นมิต้องฝันถึง เมื่อจะบรรเทาทุกข์
ก็ต้องจอดแอบข้างสวนป่าข้างทาง



ครอบครัวในบ้านของชีวิต “นครินทร์ ชาทอง”

ยังไม่ทันจะบรรเทาทุกข์ ไม่รู้ฝูงลิงแห่แห่นมาแต่ไหน ต้องกะเลาะกะล่ำรับขึ้นรถกันทุลักทุเล
การเดินทางไปชมสถานที่ต่าง ๆ ต้องฝ่าแดดร้อนที่เรียกว่าร้อนตับแลบ ต้องหลีกและแหวกกลุ่มขอทาน
เป็นทีอลหม่านบันเทิงตลอดการเดินทาง

ท่ามกลางความยากลำบาก ภรรยาครูนครินทร์ จะอยู่เคียงข้าง เดินเคียงกันไป ท่านพูดน้อย พูดเบา ๆ
โดยมีท่านอาจารย์ประเสริฐ รักษ์วงศ์ คอยดูแลท่านพระอาจารย์นครินทร์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่เคารพอย่างยิ่งของท่าน
อีกคนหนึ่ง

ภาพนั้น ยังเป็นภาพที่ผมประทับใจจำไว้ในความทรงจำอย่างแจ่มชัด ในความรัก ความผูกพัน และ
ความเอื้ออาทรที่มีต่อกัน

นครินทร์ ชื่นชมภรรยาของท่านให้ผมฟังบ่อย ๆ ว่า ทุกครั้งที่ท่านองคมนตรี พลเอกเปรม ติณสูลานนท์
กลับไปเยือนแผ่นดินถิ่นเกิด ท่านจะเมตตาให้ท่านอาจารย์ณัฐนิช เป็นแม่ครัวแกงไตปลา หรือ แกงเหลือง ให้รับ
ประทานอยู่เสมอ

ในความชื่นชมนั้น สะท้อนถึงความรัก ความผูกพันอยู่ในน้ำเสียงและแววตา



เพลงรัก ที่เบ่งบานในดวงใจ

ใครเป็นผู้ให้กำเนิดกามเทพก็ตามที่เออะแต่กามเทพ ก็เป็นทูต แห่งความรักความหวานชื่นแก่หนุ่มสาวยาวนาน มาหลายยุคหลายสมัย

บ้านเกิดแห่งชีวิต ตอน “ห้องแห่งความรัก ความผูกพัน และความเอื้ออาทร” ย้อนกาลเวลา ฉายภาพความรัก ความหวานชื่นของศิลปินแห่งชาติ **นครินทร์ ชาทอง** กับอาจารย์ **ณัฐนิช ชาทอง**



ภาพวันสมรส ของ นครินทร์ ณัฐนิช

ภรรยา จารึกความงดงามแต่แรกพบจนถึงปัจจุบัน ไว้ดังนี้

“ย้อนอดีตเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๘ ดิฉันได้พบกับอาจารย์นครินทร์ ชาทอง ขณะได้เป็นนักศึกษา วิทยาลัยครูสงขลา (มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา) ในฐานะเพื่อนรุ่นพี่ เป็นเวลา ๒ ปี

ในปี พ.ศ.๒๕๑๐ ดิฉันได้สอบบรรจุเป็นข้าราชการครู องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา โรงเรียนบ้านสำนักขาม อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลาและอาจารย์นครินทร์ ชาทอง สำเร็จการศึกษาได้บรรจุเป็น ข้าราชการครู อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา เช่นเดียวกัน ทำให้ได้พบกันคุยกันในฐานะคนอยู่บ้านละแวกเดียวกัน เป็นเพื่อนบ้านที่ดีต่อกัน

ดิฉันเห็นว่าเขาเป็นคนดี จิตใจดีต่อเพื่อนบ้านและสังคมทั่ว ๆ ไป ในที่สุดในปี พ.ศ. ๒๕๑๓ เราได้แต่งงานกันและอยู่กินกันมาตามปกติ โดยมีบุตร - ธิดา ด้วยกัน ๓ คน

ไม่ว่าเวลาจะผ่านไปแล้วยาวนานเพียงใดก็ตามที่อาจารย์นครินทร์ ชาทอง ยังปฏิบัติตัวดีเป็นสามีที่ดี เป็นพ่อที่ดีเสมอมา ทั้ง ๆ ที่กลางวันปฏิบัติหน้าที่ราชการ แม้กระทั่งกลางคืนยังไปแสดงหนังตะลุงหารายได้ เสริมให้แก่ครอบครัว และยังร่วมกิจกรรมด้านวัฒนธรรมทั้งภาครัฐและเอกชนตลอดจนกระทั่งได้รับการยกย่อง เป็นผู้มีความดีเด่น ทั้งในระดับจังหวัดและระดับชาติ

ด้านสุขภาพของอาจารย์นครินทร์ ชาทอง แข็งแรงดีเสมอมาจนกระทั่ง ในวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ มีอาการเจ็บป่วยขึ้นรุนแรงอย่างกะทันหัน ในขณะที่ไปแสดงหนังที่อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา และ นำตัวส่งโรงพยาบาลเอกชนในอำเภอหาดใหญ่ หลังจากนั้นก็ไปรักษาตัวที่โรงพยาบาลหาดใหญ่ ตามแพทย์นัด และยังทำกิจกรรมเกี่ยวกับหนังตะลุงอยู่เป็นประจำทุก ๆ วัน เน้นการเขียนบทกลอน เรื่องหนังตะลุง และ ให้ความรู้เป็นวิทยาทานแก่นักเรียน นักศึกษา บรรดานายหนังตะลุง และลูกศิษย์ ตลอดผู้สนใจทั่วไป”

นางณัฐนิช ชาทอง



บ้านของชีวิต

“คือพยานแห่งรัก ; ธิดา และ บุตร”

พยานแห่งรัก ของ นครินทร์ และ ญัฐนิช มีจำนวน ๓ คน เป็น ธิดา ๒ คน บุตร ๑ คน ลูก ๆ ทั้ง ๓ มีวิถีชีวิตตามความรักความชอบตามความถนัด **ศุภาพิชญ์ พัทธโน** ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว **ณัทชยา ชาทอง** รับราชการครู นายปรีชาญา ชาทอง เป็นศิลปินนักดนตรี

แม้จะมีอาชีพที่แปลกแตกต่างกัน แต่ทั้ง ๓ คน มีมุมมองต่อพ่อ นครินทร์ ชาทอง ด้วยความรักความชื่นชม ในความเป็นพ่อที่รักและห่วงหาอาทรลูกตั้งแต่เล็กจนโตมาอย่างเสมอต้นเสมอปลาย โดยบอกเล่าความรู้สึกถึงพ่อ อันเป็นที่รักเคารพยิ่งไว้ดังนี้



ศุภาพิชญ์ พัทธโน

“

มีแต่คนชื่นชมพ่อว่าเล่นหนังตะลุงดี ถ้าไปแถว ๆ คลองหอยโข่ง ทุก ๆ บ้านก็จะบอกว่า เป็นพี่น้องกัน เพราะบ้านเกิดของพ่ออยู่ที่นั่น

ตอนเด็ก ๆ มักจะตามพ่อเวลาพ่อไปเล่นหนังตะลุง ก็จะพาหมอน ผ้าห่ม และขวดนมไปนอนบนโรงหนังของพ่อด้วย จะตามไปดูบ่อย ๆ ทุกวันนี่ พ่อก็ยังให้ความรู้กับลูก ให้คำแนะนำต่าง ๆ

”

“คิดว่าภูมิใจที่ได้เกิดมาเป็นลูกของพ่อ ถึงแม้ตอนที่พ่อยังไม่ได้เป็นศิลปินแห่งชาติ ก็รู้ยู่่ว่าพ่อเป็นคนดีที่โดดเด่น พ่อเกิดมาเพื่อเป็นตัวอย่างของคนดีที่ในสังคมหายาก มีใจเมตตาและมีความอดทนต่ออุปสรรค ทั้งปวง พ่อใจดี ไปไหนมาไหนใคร ๆ ก็ถามถึงพ่อว่า พ่อสบายดีหรือเปล่า มีแต่คนชื่นชมพ่อว่าเล่นหนังตะลุงดี ถ้าไปแถว ๆ คลองหอยโข่งทุก ๆ บ้านก็จะบอกว่า เราเป็นพี่น้องกัน เพราะบ้านเกิดของพ่ออยู่ที่นั่น

ตอนเด็ก ๆ มักจะตามพ่อเวลาพ่อไปเล่นหนังตะลุง ก็จะพาหมอน ผ้าห่ม และขวดนมไปนอนบนโรงหนังของพ่อด้วย จะตามไปดูบ่อย ๆ ทุกวันนี่พ่อก็ยังให้ความรู้กับลูกศิษย์ได้อยู่ ให้คำแนะนำต่าง ๆ กับลูกศิษย์ พ่อไม่ยอมท้อต่ออุปสรรค เป็นคนที่ใจกว้าง ไปไหนมาไหน จะเป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ ไม่เคยพุดจา ให้ใครเสียใจ ชอบให้กำลังใจผู้อื่น พ่อชอบสอนว่าคนเราจะเอาชนะคนได้ด้วยความดี ถ้าทำความดีและ ไม่มีใครเห็น ก็อย่าย่อท้อให้ทำอีก

พ่อเป็นผู้ชนะใจคนหลาย ๆ คนด้วยความดีของพ่อ ในความคิดของลูก คิดว่าความสามารถในการแสดงหนังตะลุงของพ่อที่ได้ดูมาตลอด พ่อเก่งไม่มีใครสู้ได้เลย และรางวัลที่พ่อได้รับคือ การได้เป็นศิลปินแห่งชาติ ก็คือเป็นสิ่งที่ควรแก่การได้รับเป็นอย่างยิ่ง

ถ้าจะถามใจลูกว่าใครเก่งที่สุดในการแสดงหนังตะลุงในประเทศนี้ ตอบได้อย่างมั่นใจเลยว่า อาจารย์ นครินทร์ ชาทอง คนนี้แหละพ่อของฉันทน์”

ศุภาพิชญ์ พัทธโน (ชาทอง)
ประกอบธุรกิจส่วนตัว





นางฉันทยา ขาทอง

“

ทุกสิ่งที่พ่อทำไปล้วนเป็นแบบอย่างที่ดี ในการดำรงชีวิตของลูก ๆ ได้ และคิดว่าพ่อคือพ่อที่ดีที่สุดในโลก เราจะหาพ่อแบบนี้ไม่ได้อีกแล้ว กิจวัตรหรือสิ่งต่าง ๆ ที่พ่อทำและนำไปใช้ในชีวิตมีอีกมากมาย จนบรรยายไม่หมด แค่รู้ว่าคนดีและคนเก่งอย่างพ่อนั้นน้อย แต่พ่อคือหนึ่งในนั้น และเป็นหนึ่งในดวงใจของลูก ๆ รักพ่อที่สุดค่ะ

”

ตั้งแต่จำความได้ จำได้ว่าพ่อทำงานทุกวันไม่เว้นวันหยุด เพราะพ่อทำงานทั้งกลางวันและกลางคืน กลางวันเป็นครูสอนนักเรียน กลางคืนแสดงหนังตะลุงตามสถานที่ต่าง ๆ แต่สิ่งที่พ่อทำตลอดคือ เมื่อพ่อกลับจากทำงานทุกครั้ง พ่อจะเข้ามาอุ้มลูกกอดลูก พ่อจะบอกว่าเมื่อพ่อกลับมาเหนื่อย ๆ แล้วได้เจอกับลูก พ่อจะหายเหนื่อย

พ่อทำงานไม่รู้จักเหนื่อยทั้งกลางวันและกลางคืน แต่พ่อไม่เคยที่จะลืมนัดคนในครอบครัว เมื่อพ่มีโอกาส พ่อจะพาพวกเราไปเที่ยวไปทานข้าว สิ่งที่พ่อทำทุกอย่างพ่อจะทำได้ด้วยความเต็มใจ พ่อจะมีความสุขที่สุดที่ได้อยู่กับพ่พร้อม ๆ หน้า

พอถึงวันเกิดของลูก ๆ พ่อก็ไม่เคยลืม พ่อจะต้องไปสั่งเค้กและสั่งรูปที่มีความหมายสำหรับชีวิตของลูกเสมอ แม้พ่เหนื่อยจากการทำงานกลางคืน ความรับผิดชอบของพ่ก็ยังต้องมี เพราะพ่ต้องทำหน้าที่ครูสอนหนังสือ พ่อเป็นที่รักของนักเรียน จะเห็นภาพพ่พานักเรียนขึ้นท้ายรถกระบะไปซ้อมกีฬาตามที่ต่าง ๆ และส่วนใหญ่จะประสบความสำเร็จ

สำหรับตัวลูกเองก็ได้รับสืบทอดความเป็นครูมาจากพ่เหมือนกัน เมื่อได้เห็นแบบอย่างจากพ่ที่พ่ทำอะไรด้วยความสำเร็จนั้น เพราะพ่มีความมุ่งมั่นในการทำงาน ทำอะไรก็จะได้ดีเสมอ สิ่งที่พ่ทำมาลูก ๆ ได้มองเห็นอยู่ตลอดและได้นำสิ่งที่ประทับใจมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันด้วย อย่างเช่น รับผิดชอบต่อครอบครัว นี่เป็นสิ่งที่พ่ทำเป็นสม่าเสมอ ลูก ๆ มองเห็นว่าพ่รักครอบครัว แม้งานเหน็ดเหนื่อยขนาดไหนพ่ไม่เคยทอดทิ้งครอบครัว อย่างว่าแต่ตัวลูก ๆ พ่ยังความรู้สึกไปถึงหลาน ๆ อีกด้วย

ทุกสิ่งที่พ่ทำไปล้วนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงชีวิตของลูก ๆ ได้ และคิดว่าพ่ คือ พ่อที่ดีที่สุดในโลก เราจะหาพ่อแบบนี้ไม่ได้อีกแล้ว กิจวัตรหรือสิ่งต่าง ๆ ที่พ่ทำและนำไปใช้ในชีวิตมีอีกมากมาย จนบรรยายไม่หมด แค่รู้ว่าคนดีและคนเก่งอย่างพ่มีน้อย แต่พ่คือหนึ่งในนั้น และเป็นหนึ่งในดวงใจของลูก ๆ รักพ่อที่สุดค่ะ

ฉันทยา ขาทอง (จุน)

ครูโรงเรียนเทศบาล ๓ (โสภณพิทยาคูณนุสรณ์) หาดใหญ่



นายปรัชญา ชาทอง

“

พ่อให้คาตาก่อนขึ้นเวที พ่อสั่งให้รวบรวมสมาธิก่อนขึ้นเวที ที่ผมจำได้จนถึงทุกวันนี้ คือ “คาตาพระเจ้าตากสิน ออกศึก” ก่อนขึ้นเวทีผมนั่งสมาธิแล้วท่องคาตาที่พ่อให้ จนการประกวดเสร็จสิ้น การประกาศผลเหลือ ๒ ทีมสุดท้าย เหลือทีมราชภัฏสงขลา กับ ทีมราชภัฏจันทรเกษม (ซึ่งเป็นตัวเต็งของรายการ) พิธีกรคือ สัญญา คุณากร ประกาศว่า ทีมชนะเลิศโฟล์คซองไทยแลนด์ไค้กมิวสิกอวอร์ด ได้แก่ ทีมจากราชภัฏสงขลา ผมหันไปเห็นพ่อกระโดดดีใจ ซึ่งเป็นวันที่ผมมีความสุขวันหนึ่งในชีวิต ซึ่งก็ยังมีพ่ออยู่ข้าง ๆ เหมือนวันแรกที่ผมเกิดมา

”

แรงบันดาลใจจากพ่อให้ผมเป็นศิลปิน

สำหรับคนเราทุกคน คำว่า พ่อ คือ คำที่ยิ่งใหญ่ที่สุด วีรบุรุษของเราทุกคนก็คือ พ่อ พ่อ คือแบบอย่างที่ดีของลูกทุกคน ผมได้เกิดมาลิ้มรสชาติโลกครั้งแรกในนามของ ลูกบ่าวหนังนครินทร์ ชาทอง ที่พ่อจะจำความได้ในวัยเด็กที่ได้มีโอกาสตามพ่อไปเล่นหนังในที่ต่าง ๆ ตามประสาเด็กทั่วไป การเลหนังตะลุงก็แลไป ตามประสาเด็ก ผมกลับสนใจและชื่นชอบเครื่องดนตรีประกอบหนังตะลุงเสียมากกว่า ได้ฟังได้แลเฉพาะ ตอนเริ่มโหมโรงเสียเป็นส่วนใหญ่ เพราะเมื่อก่อนหนังตะลุงกว่าจะแสดงก็ ๔ - ๕ ทุ่ม แต่พ่พรี^๑ ต้องทนจนกว่าจะออกโรงไป เพราะเพลงมีจังหวะห่วย^๒ (ประสาเด็ก) ทำให้ผมชอบเครื่องดนตรีชนิดหนึ่งมากเพราะเพลงโค ก็คือกลอง ผมหัดตีกลองเอง โดยการไปหากระป๋องนมที่เขาทิ้งแล้ว มาหะ^๓ ด้านหนึ่งออกและหุ้มด้วยถุงพลาสติก นำมาดัดแปลงคล้ายกับกลองจริง จนเริ่มตีได้เป็นจังหวะ

หลังจากนั้นผมอายุประมาณ ๗ - ๘ ขวบ ได้มีโอกาสตีกลองจริง ๆ บนโรงหนังของพ่อนี้แหละ มีกลองของพ่อตอนนั้นคือ น้าย่อง (เสียชีวิตแล้ว) ได้ให้ผมนั่งตักแล้วพามือตี แต่แกแกล้งปล่อยมือ ตอนไหนก็ไม่รู้ ลูกคู้หนังพ่อหลายคนยิ้มแล้วยกหัวแม่มือให้ผม หลังจากจบเพลง ผมตีใจที่ตีได้ น้าย่อง (มีกลอง) ตาใจ (มีปี่) ลุงบุรณ์ (มีฉิ่ง) ลุงหยิว (มีทับ) น้าจ้อง (มีโหม่ง) น้าเรณู (มีไวโอลิน) คือ ทีมลูกคู้ของพ่อ ในขณะนั้นผมขอกราบคารวะทุกท่าน ซึ่งนับว่าเป็นอาจารย์ดนตรีของผมทุกคน ซึ่งหลาย ๆ ท่านได้เสียชีวิต ไปแล้ว

^๑ พ่พรี คือ อย่างไร

^๒ ห่วยมาก คือ อร่อยมาก หรือสนุกมาก

^๓ หวะ คือ เจาะ





ผมอายุประมาณ ๘ - ๙ ขวบ ได้มีโอกาสติดลองให้พ่อ เป็นลูกคู่หนังนครินทร์ ขาทอง เล่นจนเกือบสว่าง ประมาณ ๔ - ๕ ครั้ง นายหนังให้ค่าตอบแทนผม หลังจากหนังแสดงเสร็จแล้วหลายร้อยบาท ซึ่งมีครั้งหนึ่ง พ่ออุ้มผมลงจากโรงหนังเลย

เมื่อผมโตขึ้นชั้น ม.๑ เริ่มเข้าวัยรุ่น ผมยังชอบดนตรีอยู่ตอนนั้นติดลองได้ชำนาญแล้ว และผม ก็เริ่มมาหัดเล่นกีตาร์ ซึ่งพ่อก็สนับสนุนโดยพาผมไปสมัครเรียนที่โรงเรียนสยามกลการ (โรงเรียนสอนดนตรี) เรียนประมาณ ๑ ปี ก็ออกเพราะเห็นว่าค่าเรียนแพง ออกมาหัดเล่นเองจนเริ่มเล่นและร้องเพลงได้

หลังจากจบ ม. ๓ ผมได้เข้าเรียนต่อที่วิทยาลัยเทคนิค เข้าเรียนปี ๑ ผมเห็นใบประกาศการประกวด โฟล์คซองชิงแชมป์วิทยาลัย ซึ่งผมสนใจและลองสมัครดู พอไปเห็นผู้สมัครก็ตกใจ เพราะมีทีมสมัคร ถึง ๔๐ ทีม แต่ก็ลองดู ผลปรากฏว่า ได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับ ๑ หลังจากนั้นก็ประกวดในปีต่อมาอีก ๒ ปี ซึ่งก็ได้ชนะเลิศ ๓ ปีซ้อน จนเริ่มมีความสนใจในการแสดงมากขึ้น

หลายครั้งที่ผมได้รับคำชมว่า เก่งเหมือนพ่อเลย ซึ่งทำให้ผมภูมิใจมาก จบจากวิทยาลัยเทคนิคผมเปลี่ยน เส้นทางเรียนมาเรียนต่อที่สถาบันราชภัฏสงขลา วิชาเอกดนตรี ซึ่งที่นี่ทำให้ผมได้รับรางวัลที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในชีวิตของผมกับการเล่นดนตรี แสดงให้หลายคนได้เห็นว่าคุณสมบัติที่ผมได้รับมาจากพ่อเข้มข้นแค่ไหน

การประกวดดนตรีชิงถ้วยพระราชทาน ชิงแชมป์ประเทศไทย หรือชื่อ รายการไทยแลนด์ไค้ก มิวสิคอวอร์ด ในปี ๒๕๓๙ การประกวดเต็มไปด้วยขวากหนามอุปสรรคมากมาย ต้องต่อสู้กัน ๘๐๐ กว่าทีม ทั่วประเทศ คัดออกรอบแล้วรอบเล่า จนเข้าสู่รอบชิงชนะเลิศ ซึ่งพ่อนำทีมเชียร์ไปทั้งครอบครัว ทำให้ผม รู้สึกอบอุ่นและมีความมั่นใจมาก พ่อสั่งทำเสื้อให้ผมใส่รอบชิงชนะเลิศ ที่หน้าอกเขียนรูปพระอิศวร(รูปโค) เขียนว่า ดาหลัง ซึ่งผมก็มองแล้วมองรูปโคแล้วคิดในใจว่า รูปนี้แหละที่ทำให้ผมมีวันนี้ ผมต้องไปต่ออีก ๑ ก้าว

พ่อให้คาถาก่อนขึ้นเวที พ่อสั่งให้รวบรวมสมาธิก่อนขึ้นเวที ที่ผมจำได้จนถึงทุกวันนี้ คือ “คาถา พระเจ้าตากสินออกศึก” ก่อนขึ้นเวทีผมนั่งสมาธิแล้วท่องคาถาที่พ่อให้ จนการประกวดเสร็จสิ้น การประกาศ ผลเหลือ ๒ ทีมสุดท้าย เหลือทีมราชภัฏสงขลา กับทีมราชภัฏจันทรเกษม (ซึ่งเป็นตัวเต็งของรายการ) พิธีกร คือ สัญญา คุณากร ประกาศว่า ทีมชนะเลิศโฟล์คซองไทยแลนด์ไค้กมิวสิคอวอร์ด ได้แก่ ทีมจาก ราชภัฏสงขลา ผมหันไปเห็นพ่อกระโดดดีใจ ซึ่งเป็นวันที่ผมมีความสุขวันหนึ่งในชีวิต ซึ่งก็ยังมียออยู่ข้าง ๆ เหมือนวันแรกที่ผมเกิดมา



ทำไมผมถึงเล่นดนตรีไม่เป็นนายหนังเหมือนพ่อ คำตอบ คือ ผมชอบหนังตะลุง เคยคิดลองเล่นหนังตะลุงเหมือนกัน แต่ความกดดันบางอย่างทำให้ผมต้องหยุดคิด ก็เพราะพ่อเก่งมากในการแสดงหนังตะลุงดังไปทั่วภาคใต้ (ตอนนี้ทั่วประเทศไทย) ใคร ๆ ก็รู้จักพ่อ ถ้าผมเล่นหนังใคร ๆ คงอยากจะดูว่าผมจะเล่นได้เหมือนพ่อหรือไม่ ผมคิดว่าถ้าทำได้ไม่ดี จะทำให้พ่อเสียชื่อ นี่แหละที่ทำให้ผมไม่กล้าเล่นหนังเหมือนพ่อ แต่ก็ดีใจแล้ว การเล่นดนตรีของผมทำให้พ่อภาคภูมิใจ

ปรัชญา ขาทอง (โจ้) นักดนตรี

รางวัลที่เคยได้รับ

๑. แชมป์โพล์ของภายในวิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ ๓ ปีซ้อน
๒. แชมป์โพล์ของอาชีวะชิงแชมป์จังหวัดสงขลา
๓. แชมป์โพล์ของรายการโลกสดใสในบ้านเกิดภาคใต้
๔. แชมป์โพล์ของชิงแชมป์ราชภัฏสงขลา
๕. แชมป์โพล์ของชิงแชมป์ราชภัฏทั่วประเทศ
๖. แชมป์โพล์ของชิงถ้วยพระราชทานชิงแชมป์ประเทศไทย ปี ๒๕๓๙
๗. ได้รับคัดเลือกเป็นเยาวชนดีเด่นแห่งชาติ ปี ๒๕๓๙





บ้านของมหาชน

ในความเป็นครุณัน นครินทร์ ชาทอง มีลูกศิษย์ อยู่เป็นจำนวนมาก ทั้งศิษย์ในภาคการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

แต่ในความเป็นศิลปินแห่งชาติ ชื่อก็บ่งบอกชัดเจนว่าเป็นศิลปินแห่งชาติ ที่ทำให้ นครินทร์ ชาทอง มีลูกศิษย์ลูกหาแผ่ขยายจากในระดับท้องถิ่น ไปสู่ระดับชาติ และ นานาชาติ เพิ่มขึ้น ไปอีกอย่างมากมายไพศาล

คราวนี้จำนวนศิษย์ที่มากอยู่แล้วยิ่งเพิ่มจำนวนนับทวีคูณเป็นอสงไขย

อสงไขย ก็คือจำนวนที่มากเสียจนนับไม่ถ้วนนั่นเอง

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การที่นครินทร์ ชาทอง ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ จากหน่วยงานต่าง ๆ เป็นจำนวนมากย่อม หมายถึงจำนวนศิษย์ยิ่งทวีตามเกียรติยศที่ได้รับเป็นเงาตามตัวตามตนไปด้วย

แค่รางวัลสำคัญระดับชาติ ก็มากถึง ๔ รางวัลแล้ว ได้แก่

๑. พุทธศักราช ๒๕๓๙ : ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม จาก คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

๒. พุทธศักราช ๒๕๔๔ : ครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๔ จาก สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

๓. พุทธศักราช ๒๕๔๔ : รางวัลราชชมมงคลเสริญ ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาศิลปะ (การแสดง) จาก สถาบันวัฒนธรรมราชชมมงคลเฉลิมพระเกียรติ

๔. พุทธศักราช ๒๕๕๐ : ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (การแสดงพื้นบ้าน-หนังตะลุง) จากคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

รางวัลและเกียรติคุณต่าง ๆ ที่ได้รับทำให้ **บ้านชีวิต** ของ นครินทร์ ชาทอง มีได้อยู่ในวงจำกัดเฉพาะตนเอง ภรรยา ธิดา บุตร เท่านั้น หากแต่ได้กลายเป็น **บ้านมหาชน** ที่แฟนหนังตะลุง สื่อมวลชน ทั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุโทรทัศน์ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ หน่วยงานด้านศิลปวัฒนธรรม หน่วยงานทางการศึกษา ฯลฯ ต่างเดินทางมาแสดงความยินดี มาคารวะ มาเยี่ยมเยือน ฝากตัวเป็นศิษย์ มาขอคำแนะนำ และอีกหลากหลายเหตุผล

แต่ทุกเหตุผล คือ ความชื่นชอบ ชื่นชม และ ยินดี



สองศิลปินแห่งชาติ นครินทร์ ชาทอง กับ เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์



รับรางวัล ราชชมมงคลเสริญฯ



บ้านคนของแผ่นดิน

“ภูมิปัญญาสร้างสรรค์ เพื่อความสุข ความเบิกบาน ของสังคม”

ชีวิต ความคิด และ งาน ของนครินทร์ ขาทอง เป็นตำราชีวิตเล่มใหญ่สำหรับผู้รักความเจริญก้าวหน้า โดยนำชุมทรัพย์ทางปัญญาในตนออกมาเจียรไนให้กลายเป็น อัญมณีแห่งภูมิปัญญาอันเลิศล้ำ จารจารึกไว้เป็นตำราเล่มใหญ่ ของแผ่นดิน

ผลงานทีนครินทร์ ขาทอง สร้างสรรค์ไว้เป็นจำนวนมาก ทำให้ชีวิตของเด็กชายธรรมดาคนหนึ่งจากแผ่นดินใต้ ซึ่งมีได้เกิด ในตระกูลของผู้มียศถาบรรดาศักดิ์มาแต่กาลก่อน ให้กลายเป็น ผู้มีเกียรติยศและเกียรติภูมิ ที่เป็นตำนานในฐานะบุคคลสำคัญด้านภูมิปัญญาวัฒนธรรมคนหนึ่งของชาติ

เกียรติยศ ; เกียรติโดยฐานะตำแหน่ง จากการเป็นข้าราชการครู และจากการได้รับการยกย่อง เชิดชูเกียรติจากสังคม หน่วยงานสำคัญของชาติ อาทิ ครูภูมิปัญญาไทย ด้านศิลปกรรม จาก สำนักงานเลขาธิการ สภากาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขา ศิลปะการแสดง, ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (การแสดงพื้นบ้าน-หนังตะลุง) จากคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม





เกียรติภูมิ ; เกียรติที่ได้รับจากความชื่นชมยินยอม
ในฐานะนายหนังยอดนิยมของประชาชน

ดูเหมือนว่า นครินทร์ ชาทอง เข้าสู่การหนังตะลุง
ที่อายุน้อยมากเมื่อเทียบเคียงกับนายหนัง ท่านอื่น ๆ การ
เริ่มเป็นนายหนังก็เริ่มมาตั้งแต่ยังเป็นนักเรียนต่อเนื่องยาวนาน
มาจนถึงปัจจุบัน

ด้วยระยะเวลาอันยาวนานในการเป็นนายหนัง นครินทร์
จึงสร้างสรรค์วรรณกรรมสำหรับการแสดงไว้เป็นจำนวนมาก
ในหลากหลายรูปแบบ และ หลากหลายลักษณะ จำแนกเพื่อเป็น
หลักฐานอ้างอิงในการศึกษาเรียนรู้ทั้งในวันนี้ และ ในอนาคตกาล
ข้างหน้าที่ได้จำแนกตามประเภทของการสร้างสรรค์ผลงานไว้
ในหนังสือเล่มนี้แล้ว

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา นครินทร์ ชาทอง นอกจาก
ผ่านการใช้ภูมิปัญญาสร้างสรรค์ผลงานสำหรับการแสดงต่าง ๆ
ไว้เป็นจำนวนมากแล้ว ยังต้องใช้ไหวพริบปฏิภาณทางด้าน
ศิลปะการแสดง ประชันกับ นายหนังตะลุงชาย หญิง รวมทั้งสิ้น
๓๗ คณะ จำนวน ๙๒ ครั้ง จนเป็นที่ลือลั่น ตื่นตาตื่นใจ และประทับใจในความทรงจำของผู้ชมมาจนถึงปัจจุบัน

ประทับใจในความทรงจำ เพราะการประชันของคณะหนังตะลุงในอดีต มิใช่เป็นการประชัน
เพื่อเอาชนะคะคานกันด้วยเล่ห์กลมนต์มายาและหักเหลี่ยมเฉือนคมเพื่อชัยชนะหักหน้าหักตากันและกันก็หาไม่

หากแต่เป็นการประชันกันเพื่อสร้างรอยยิ้ม เสียงหัวเราะ และความสุขสนุกสนานให้กับผู้ชมของกัน
และกันได้จดจำรำลึกไว้เป็นตำนานแห่งความสุขตลอดไป

บ้าน นครินทร์ ชาทอง เลขที่ ๖๖ หมู่ที่ ๕ ถนนบ้านพรุธานี ตำบลบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
จึงมิใช่เป็นเพียงบ้านศิลปินแห่งชาติ เท่านั้น

หากแต่เป็น

- ๐ บ้านของชีวิต
- ๐ บ้านของมหาชน
- ๐ และบ้านคนของแผ่นดิน อันเป็นที่รักยิ่งของประชาชนมาอย่างยาวนาน





ภูมิปัญญาสร้างสรรค์ ของนครินทร์ ชาทอง ศิลปินแห่งชาติ ดังกล่าวนี้นี้ คือ ผลงานที่น้อมเทิดบูชาไว้แก่ผืนแผ่นดินแห่งบิตมมรดา และบรรพบุรุษไทย ที่สร้างชาติ สร้างแผ่นดินให้เป็นที่อยู่อุ่นอันร่มเย็นของชาวไทยมาแต่เบื้องบรรพกาล





“

ในปี ๒๕๓๖ ข้าพเจ้าได้มีโอกาสใกล้ชิด
ครุฑครินทร์ ขาทอง ที่วิทยาลัยครูสงขลา เมื่อคราวมีงาน
ประชุมสัมมนาดนตรีหนังตะลุงจังหวัดสงขลา ในครั้งนั้น
ครุฑครินทร์ ได้เป็นผู้นำคนสำคัญ ท่านมีความมุ่งมั่น
ที่จะให้นักดนตรีหนังตะลุงได้เข้าใจ เข้าถึง อนุรักษ์ และ
มีเอกลักษณ์เป็น นแบบฉบับของชนบทหนังตะลุง
โดยเฉพาะหนังตะลุงสงขลาไว้มากที่สุด

”



ชัย เหล่าสิงห์ นายกสมาคมศิลปินพื้นบ้านจังหวัดสงขลา

ครุฑครินทร์ ขาทอง ในมุมมองของข้าพเจ้า

ประการแรก คือ การส่งเสริมผู้อื่นให้ได้รับโอกาสอย่างจริงใจและบริสุทธิ์ใจ

เพราะนับแต่เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๗ สมัยข้าพเจ้ายังเป็นนักเรียนระดับมัธยมต้น และอยู่ในวัยรุ่น แต่ชอบ
หนังตะลุง ได้มีโอกาสไปดูหนังตะลุงคณะหนังครินทร์ ขาทอง แสดงในอำเภอรัตภูมิ ข้างวัดจุ่มปะ หรือ
วัดเจริญภูผา ท่านแสดงในงานบวชนาค ข้าพเจ้าตั้งใจและติดตามเรื่อง ตั้งใจฟังดนตรี ฟังเสียงขับบท (ร้องกลอน)
ของนายหนัง ตั้งใจฟังการออกเสียงของตัวรูปหนัง ตัวตลกตัวต่าง ๆ ที่ไม่เหมือนกัน นับแต่พระราช ราชนี
อำมาตย์ ฤาษี เท่ง หนูน้อย หนูเนือย สีแก้ว ยอดทอง โกละ หม้อ ขวัญเมือง ดิก ปราบ ยักษ์ผู้ ยักษ์เมีย ยักษ์บ้า
ฤาษีนกกรง หรือ ฤาษีนกเค็ด

ในเวลานั้น ข้าพเจ้ามีความเกรงกลัว เกรงใจ ไม่กล้าขึ้นไปบนโรงหนังตะลุง เพราะรู้ตัวว่ายังเป็นเด็ก
ส่วนท่านเหล่านั้นเป็นผู้ที่ชำนาญ มีความสามารถมากเป็นพิเศษ ทั้งนายปี คนตีโหม่ง ตีกลอง ตีฉิ่ง ตีทับ สีซอ
สีไวโอลิน ล้วนแต่เป็นงานที่ทำไต่ยาก และยากมาก ๆ จึงชื่นชมทุกความสามารถ ที่ชื่นชมมาก คือตัวนายหนัง
ที่ต้องทำหน้าที่ขับบท เจริญออกเสียงแทนตัวรูปทุกตัวที่กล่าวมาแล้วให้ “กินรูป” ข้าพเจ้าฟังมาก ๆ ทำให้เกิด
แรงบันดาลใจให้วัยรุ่นอย่างข้าพเจ้าจนประทับใจ และใฝ่ฝันที่จะเข้าถึงงานเหล่านั้นบ้าง แต่ก็เพียงความฝัน
ลม ๆ แล้ง ๆ

จนกระทั่ง ในภายหลัง ข้าพเจ้ามีโอกาสเล่นดนตรีได้บ้างขึ้น เริ่มจากเป่าขลุ่ย สีซอดัง ซอฮู้ และ
ขยับมาเป่าปี่ ก็ทำให้มีโอกาสขึ้นไปร่วมงานบนโรงหนังตะลุงคณะละมุนศิลป์แห่งอำเภอรัตภูมิ และคณะหนังอื่น ๆ
อยู่บ่อย ๆ แต่ตลอดเวลานั้น ถ้าหนังครินทร์ ขาทองไปแสดงแถวใกล้บ้าน ก็จะต้องไปดูให้จนได้ และดูแล้ว
ต้องเก็บเกี่ยวทั้งนิยาย ดนตรี บทกลอน สื่การพากย์ การพูดหรือเจรจารูป





และในปี ๒๕๓๖ ข้าพเจ้าได้มีโอกาสใกล้ชิด ครุณครินทร์ ชาทอง ที่วิทยาลัยครูสงขลา เมื่อคราว มีงาน ประชุมสมมนาคนตรีหนังตะลุงจังหวัดสงขลา ในครั้งนั้น ครุณครินทร์ ได้เป็นผู้นำคนสำคัญ ท่านมีความมุ่งมั่น ที่จะให้นักดนตรีหนังตะลุงได้เข้าใจ เข้าถึง อนุรักษ์ และมีเอกลักษณ์เป็นแบบฉบับของชนบทหนังตะลุง โดยเฉพาะ หนังตะลุงสงขลาไว้มากที่สุด เมื่อจบสิ้นการสัมมนาครั้งนั้น ข้าพเจ้าได้ถูกเสนอให้เป็นประธานคนตรีหนังตะลุง ของจังหวัดสงขลา โดยการสนับสนุนของครุณครินทร์ ชาทอง ในครั้งนั้นทำให้ข้าพเจ้าเกิดความหนักใจมาก เพราะรู้ว่าตัวเองยังไม่มีความสามารถที่จะทำหน้าที่ตรงนั้นได้ดี แต่ครุณครินทร์ ท่านยืนยันว่าทำได้

จากเหตุการณ์คราวนั้น ได้ผลักดันให้ข้าพเจ้าต้องเพิ่มความตั้งใจ ในการหาความรู้ ความเข้าใจ ให้เข้าถึงเรื่องของดนตรีหนังตะลุงให้มากยิ่งขึ้น จนในที่สุด ในปัจจุบันนี้ (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๖) ข้าพเจ้า ได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งนายกสมาคมศิลปินพื้นบ้านจังหวัดสงขลา ด้วยเหตุผลที่เขาบอกว่า ข้าพเจ้า ได้ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปะพื้นบ้านหลายอย่าง ทั้งแสดงหนังตะลุง การรำโนรา การขับร้องเพลงบอก การเขียนกลอน การแต่งนิยายหนังตะลุง การเล่นดนตรีหนังตะลุง และโนรา การเล่นเพลงเรือ การสร้างอุปกรณ์ ดนตรีหนังตะลุง โนรา

แต่ข้าพเจ้าขอบอกว่า บรรดางานทั้งหมดที่ข้าพเจ้าได้ “เข้าใจ เข้าถึง ทำได้” เหล่านั้น ข้าพเจ้าเกิดขึ้น เพราะการผลักดันของครุณครินทร์ ชาทอง เป็นสำคัญ ถ้าไม่มีครุณครินทร์ ข้าพเจ้าก็ไม่มีโอกาสยืนอยู่ ณ จุดนี้ได้

ในเรื่องการส่งเสริมคนนี้ ยังรวมถึงบรรดาคนดี คนเก่งรุ่นเก่า ๆ ท่านก็ทำให้เห็นเป็นแบบอย่างตลอดมา เช่น นายปีของหนังกัน คือ นายปีเลื่อน แก้วแจ่มแจ่ม ผู้มีความสามารถ ครุณครินทร์ ท่านก็เชิญมาร่วมงานและ ส่งเสริมให้มีการสืบทอดไปยังนายปีรุ่นน้องจำนวนหลายคนด้วย

ประการที่สอง ครุณครินทร์ ชาทอง เป็นคนแสวงหาความรู้อยู่เป็นนิจ ทุกครั้งที่ข้าพเจ้าไปเยี่ยมท่าน ที่บ้าน จะพบว่าท่านทำหน้าที่อยู่สองอย่าง คือ เขียนหนังสือ กับอ่านหนังสือ ข้าพเจ้าทราบจากหนังประเสริฐ รัชชวงศ์ ว่าครุณครินทร์ฯ ใช้ปากกาถูกลิ้นเปลืองมากที่สุด เพราะท่านเขียนอยู่ทุกวัน ทุกเวลา เขียนเพื่องาน ของท่านและของคนทุกคนที่เกี่ยวข้อง

ประการที่สามที่สำคัญมาก ๆ คือครุณครินทร์ ชาทอง เป็นคนที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความกตัญญู กตเวทิต่อพ่อ แม่ ครูอาจารย์และผู้มีพระคุณอย่างยิ่ง ครูของท่านมีมากมาย แต่หนึ่งก้น ทองหล่อ ท่านจะกล่าวถึงมากที่สุด การปฏิบัติตนอย่างนี้ จึงได้ชื่อว่าเป็นคนดี อย่างไม่ต้องสงสัย สมดังพุทธศาสนสุภาษิตที่ว่า “นิมิตต์ สาธุ รูปานํ กตญญูกตเวทิตา” ความกตัญญูกตเวทิตาเป็นเครื่องหมายของคนดี



ครุฑครินทร์ ขาทอง จึงเป็นแบบอย่างที่ดียิ่งในการครองตน ครองคน และครองงาน ให้บรรดา
ผู้ใกล้ชิด ลูกศิษย์ลูกหา ได้เห็นและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับตนเองได้ ทุกคน ทุกเวลา

ครุฑคือแบบ แยกกาย ของชายหญิง
ตั้งใจจริง สืบสาน ในงานศิลป์
จึงก้าวถึงซึ่งยอดศิลปิน
คนทั้งสิ้น ยอมรับ ประทับใจ
เป็นศิลปินแห่งชาติประกาศก้อง
ศิษย์ทั้งผองยินดี จะมีไหน
จุดประกายความหวัง กำลังใจ
ให้ก้าวไปร่วมสืบทอดตลอดกาล

ชัย เหล่าสิงห์
นายกสมาคมศิลปินพื้นบ้านจังหวัดสงขลา
๑๔ ก.พ. ๒๕๕๖



นครินทร์ ชาทอง เป็นทั้งครู และศิลปิน

“

เรื่องหนังตะลุงทุกคนได้รู้ได้ฟังมามากมาย ส่วนมากเหมือนหรือคล้าย ๆ กัน แต่ว่าอาจารย์นครินทร์นี้ต้องยกย่องว่าเป็นครูหนังตะลุงแท้ ๆ เพราะผมดูแล้วหนังตะลุงมีมากมายหลายคณะ แต่บางคณะพูดเสียมากกว่า ไม่ได้ขับเป็นกลอน เพราะหนังตะลุงโบราณเวลารักเขาก็พูดเป็นกลอน โกรธก็พูดเป็นกลอน ดุต่อก็พูดเป็นกลอน เวลาวิชาก็ขับเป็นกลอนทั้งหมด

เพราะฉะนั้น คำสอนในรูปแบบดังกล่าวเป็นศิลปะการพูดที่สำคัญของภาษาไทย ซึ่งครูนครินทร์ชำนาญในเรื่องนี้อยู่แล้ว ทำให้การสอนมีความพิเศษกว่าครูคนอื่น



”

ครูลัภย์ หนูประดิษฐ์ ครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๑ ของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ให้ทรรศนะถึงนครินทร์ไว้อย่างน่าสนใจ ดังนี้

“รู้จักมักคุ้นกับอาจารย์นครินทร์มานาน ครั้งที่ยังเป็นเด็กอยู่ที่วัดโคกสมานคุณ เป็นนักเรียนด้วย ฝึกฝนเรื่องหนังตะลุงไปด้วยทำให้มีทั้งความรู้ ความสามารถ และทักษะด้านหนังตะลุงมาตั้งแต่เด็ก ๆ

เมื่อจบการศึกษาก็ไปเป็นครูสอนนักเรียนอยู่หลายแห่งหลายที่ ได้เห็นความสามารถพิเศษที่แตกต่างจากครูทั่วไปตรงที่เป็นครูสอนนักเรียนในระบบด้วย แล้วยังเป็นครูที่มีความเป็นศิลปินอยู่ในตัว โดยสอนเรื่องหนังตะลุงควบคู่ไปกับการเรียนการสอนปกติ

เรื่องหนังตะลุงทุกคนได้รู้ได้ฟังมามากมาย ส่วนมากเหมือนหรือคล้าย ๆ กัน แต่ว่าอาจารย์นครินทร์นี้ต้องยกย่องว่าเป็นครูหนังตะลุงแท้ ๆ เพราะผมดูแล้วหนังตะลุงมีมากมายหลายคณะ แต่บางคณะพูดเสียมากกว่าไม่ได้ขับเป็นกลอน เพราะหนังตะลุงโบราณ เวลารักเขาก็พูดเป็นกลอน โกรธก็พูดเป็นกลอน ดุต่อก็พูดเป็นกลอน เวลาวิชาก็ขับเป็นกลอนทั้งหมด

เพราะฉะนั้นคำสอนในรูปแบบดังกล่าวเป็นศิลปะการพูดที่สำคัญของภาษาไทย ซึ่งครูนครินทร์ชำนาญในเรื่องนี้อยู่แล้ว ทำให้การสอนมีความพิเศษกว่าครูคนอื่น



หนึ่งเป็นครูที่สอนเก่งหาตัวจับยาก สอง ใช้ศิลปะการแสดงหนังตะลุงถ่ายทอดให้เกิดการเรียนรู้ที่เพลิดเพลิน ศิษย์ที่ไปสอนมาถอดรูปแบบอาจารย์นครินทร์เสียเป็นส่วนใหญ่ ทั้งเรื่องคำกลอนก็ดี คำพูดก็ดี คำต่าง ๆ เป็นหนังตะลุงแท้ ๆ ไม่ใช่หนังตะลุงเพียงชื่อหนังตะลุง

ในความเห็นของผมมีสองส่วน ส่วนแรก เป็นครูสอนที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นครูดีเด่นหลายโรงเรียน สอง เรื่องหนังตะลุงก็ได้เป็นศิลปินแห่งชาติ เรียกว่าสองเรื่องอยู่ในคน ๆ เดียวกัน ทั้งความเป็นครู และความเป็นศิลปิน

ความคิดเห็นผมเป็นอย่างนี้”





ครุนครินทร์ ขาทอง จากมุมมองของศิษย์

“

...ผมเล่นหนังตะลุงได้ระดับหนึ่ง คุณอาบอกว่าถ้าจะเล่นหนังให้ดีกว่านี้จะต้องไปเป็นศิษย์ของหนังนครินทร์ ขาทอง เพราะหนังนครินทร์ ขาทอง เป็นหนังที่ดี มีความรู้ดี เป็นครูหนังที่เก่งมาก คุณอาก็นำผมไปฝากให้เป็นศิษย์ของครุนครินทร์ ขาทอง

”

ผมเกิดในสังคมชนบทภาคใต้เมื่อห้าสิบกว่าปีที่แล้ว โнораและหนังตะลุงเป็นสื่อพื้นบ้านที่มีอิทธิพลและชี้นำสังคมได้มากที่สุดในยุคนั้น ศิลปินในยุคนั้นหลายท่านมีรายได้มากกว่าข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในระดับจังหวัด ศิลปินเป็นขวัญใจของชาวบ้าน

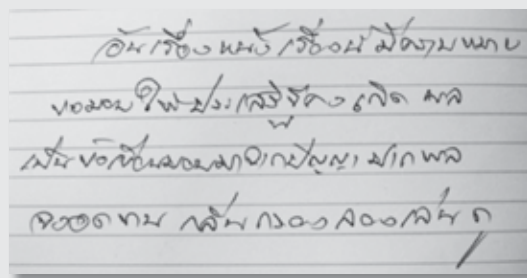
ผมเกิดในครอบครัวที่มีเชื้อสายของศิลปิน พ่อเป็นราชาครูโนราโรงครู อาเป็นนายหนังตะลุงที่มีชื่อเสียงพอสมควร ผมหัดรำโนราตั้งแต่สมัยอยู่ชั้นประถมศึกษา รำโนราในสังกัดคณะของพ่อ ขอบดูโนราทุกคณะ ชอบดูหนังตะลุงและจะดูหนังตะลุงจนสว่างแทบทุกครั้งที่มีหนังตะลุงมาแสดงในละแวกใกล้บ้าน ชอบแกะรูปหนังตะลุง ตอนเด็ก ๆ จะแกะรูปหนังตะลุงไว้เป็นจำนวนมาก โดยการจดจำแบบจากหนังตะลุงที่มีชื่อเสียงในขณะนั้น แล้วเก็บรูปหนังตะลุงไว้ในแผงเก็บรูปที่สานเองด้วยเปลือกของก้านใบกระพ้อ

ผมฝึกหัดหนังด้วยตัวเองตั้งแต่เล็ก ๆ ผมชอบดูหนังกัน ทองหล่อ หนังฉิ่น ธรรมโฆชน์ หนังจวนแม่นาง แล้วก็หนังนครินทร์ ขาทอง ตอนเด็ก ๆ ผมเคยตามไปเชียร์คุณอาของผมประชันหนังตะลุงกับหนังนครินทร์ ขาทอง ที่วัดโคกสมานคุณ ผลจากการประชันกันในครั้งนั้น คุณอาของผมได้เป็นเพื่อนสนิทกับหนังนครินทร์ ขาทอง

เมื่อผมจบชั้น ม.ศ.๕ คุณอาเห็นผมพอมิแวทที่จะเป็นนายหนัง คือ เสียงดี บทกลอน และคำพูดดี ก็ฝึกให้ผมเล่นหนังตะลุงอย่างจริงจัง จนผมเล่นหนังตะลุงได้ระดับหนึ่งคุณอาบอกว่าถ้าจะเล่นหนังให้ดีกว่านี้จะต้องไปเป็นศิษย์ของหนังนครินทร์ ขาทอง เพราะหนังนครินทร์ ขาทอง เป็นหนังที่ดีมีความรู้ดีเป็นครูหนัง ที่เก่งมาก คุณอาก็นำผมไปฝากให้เป็นศิษย์ของครุนครินทร์ ขาทอง



หนัง ประเสริฐ รักรวงศ์ ศิษย์ผู้ทำหน้าที่
เป็นเลขาขององค์กรและเลขาส่วนตัวของครู





เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งเป็นยุคที่หนังตะลุงวิฤตอย่างหนัก การแสดงหนังตะลุงซบเซาลงอย่างเห็นได้ชัด หนังตะลุงหลายคณะต้องยุติการแสดงหนังหันไปประกอบอาชีพอื่น ครูนครินทร์ ขาทอง จึงจัดตั้งชมรมหนังตะลุงจังหวัดสงขลาขึ้น เพื่อรวบรวมหนังตะลุงในจังหวัดสงขลาให้เป็นหนึ่งเดียวร่วมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฝ่าวิฤตที่เกิดขึ้นในขณะนั้น หนังตะลุงมีการพัฒนาขึ้นอย่างเห็นได้ชัด มีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

ในช่วงนั้นผมเป็นเพียงสมาชิกชมรมคนหนึ่งเท่านั้นคอยช่วยเหลือด้านงานสารบรรณให้กับชมรมหนังตะลุงจังหวัดสงขลาได้นำเสนอแนวคิดต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาชมรมในด้านต่าง ๆ จนได้รับคัดเลือกให้ทำหน้าที่เป็นเลขานุการของชมรมหนังตะลุงจังหวัดสงขลา และได้ทำงานใกล้ชิดกับครูนครินทร์ ขาทอง ตลอดมา จากชมรมหนังตะลุงจังหวัดสงขลาในฐานะเป็นสมาพันธ์หนังตะลุงจังหวัดสงขลา จนสุดท้ายรวบรวม ศิลปินพื้นบ้านจังหวัดสงขลาทั้งโนรา หนังตะลุง และเพลงพื้นบ้านต่าง ๆ จัดตั้งเป็นสมาคมศิลปินพื้นบ้านจังหวัดสงขลา ทำกิจกรรมด้านการพัฒนาวงการศิลปินพื้นบ้านจนเป็นองค์กรในระดับแนวหน้าของจังหวัดสงขลา ทำงานร่วมกับหลาย ๆ เครือข่าย ที่มีจุดประสงค์ร่วมกันคือการพัฒนาสังคมให้อยู่เย็นเป็นสุข เช่น เครือข่ายรักษำบ้านเกิด เครือข่ายรักษำคลองอู่ตะเภา เครือข่ายรักษำปาดำ เครือข่ายสร้างเสริมสุขภาพจังหวัดสงขลา เครือข่ายเพลงเรือ ลดอุบัติเหตุแก่นักเรียนจังหวัดสงขลา เครือข่ายหลักประกันสุขภาพ เป็นกรรมการสภาวัฒนธรรมตั้งแต่ระดับอำเภอถึงระดับจังหวัดเป็นอาสาสมัครคุมประพฤติเป็นที่ปรึกษาเทศบาลนครหาดใหญ่ เทศบาลเมืองบ้านพรุ และอีกหลาย ๆ ตำแหน่งในช่วงบั้นปลายของชีวิตราชการ กลางวันสอนนักเรียน กลางคืนเล่นหนังตะลุงวันหยุดทำกิจกรรมกับเครือข่ายต่าง ๆ แต่ทุกงานที่ ครูนครินทร์ ขาทอง ทำ ก็ทำด้วยจิตวิญญาณผลที่เกิดขึ้นจึงประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ

เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๗ ครูนครินทร์ ขาทอง ตัดสินใจลาออกจากราชการก่อนกำหนด หันมาทุ่มเทกับการพัฒนาองค์กรศิลปินและสังคมอย่างจริงจัง จนได้รับการยกย่องเป็นครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๔ ด้านศิลปกรรม ก็ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการบริหารสมาคมครุภูมิปัญญาไทย และเป็นประธานกรรมการสมาคมครุภูมิปัญญาไทย ภาคใต้ ก็ทุ่มเทกับการทำงานให้กับสมาคมฯ อย่างดีเยี่ยม จนในที่สุดได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง ในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ครูนครินทร์ ขาทอง ก็ยังไม่ยุติบทบาทของครุศิลปิน ยังมีกิจกรรมด้านการสั่งสอน อบรม ให้ความรู้กับศิษย์และผู้สนใจทั่วไปอยู่ตลอดเวลา รามเกียรติ์วรรณกรรมชิ้นเอกของชาติ ก็เป็นผลงานที่ครูได้นำมาสร้างสรรค์ในขณะนี้ เพื่อเป็นมรดก อันทรงคุณค่าในรูปแบบของหนังตะลุงต่อไป

ถึงวันนี้ครูต้องรักษาสุขภาพ ครูยังไม่หยุด ครูยังทำงานต่อไป ครูบอกว่า “อย่าอยู่ให้สบาย จะไม่สบาย ถ้าอยู่ไม่สบาย จะสบาย”

หนังประเสริฐ รัชวงศ์
ศิษย์ผู้ทำหน้าที่เป็นเลขาขององค์กรและเลขส่วนตัวของครู





นิทัศน์ลิขิต

เมื่อผมได้รับการติดต่อจากท่านอาจารย์ประเสริฐ รักช่วงค์ ว่า กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม จะจัดกิจกรรมเปิดบ้านศิลปิน คุณครูนครินทร์ ขาทอง จะขอความกรุณาผมให้เป็นผู้เรียบเรียงเนื้อหาสาระหนังสือ ที่สำหรับงานวันเปิดบ้านศิลปินพอจะมีเวลาหรือไม่?



ถวัลย์ มาศจรัส
ขณะดำรงตำแหน่ง
หัวหน้าฝ่ายศิลปินแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๓๕ - ๒๕๔๒

ผมตอบรับโดยไม่ลังเล ทั้งนี้เพราะผมเองเคยรับราชการในตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายศิลปินแห่งชาติ และผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม มาก่อน ก่อนที่จะโอนย้ายไปทำเรื่องภูมิปัญญาไทย ที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่ง ครูนครินทร์ ขาทอง ก็ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ เป็นครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๔ ปีพุทธศักราช ๒๕๔๘ โดยมีอาจารย์ประเสริฐ รักช่วงค์ เป็นผู้ช่วยครูภูมิปัญญาไทย จาก สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

หนังสือ เปิดบ้านศิลปิน นครินทร์ ขาทอง “ทองแท้ของแผ่นดิน” ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๐ เล่มนี้ เป็นเสมือนนิทรรศการที่แสดงให้เห็นถึง วิถีชีวิต ความคิด และงาน ในบางส่วนสั้นๆ ของครูนครินทร์ ขาทอง เท่านั้น เพราะผลงานสร้างสรรค์ที่มีมาแต่วัยเยาว์จวบจนปัจจุบันของครูนครินทร์ ขาทองนั้น ไม่เคยว่างเว้นเลย ตั้งแต่บัดนั้นจนถึงบัดนี้

ถ้าจะถามว่า ผู้เขียนมีความรู้สึกอย่างไรที่มีโอกาสได้เขียนถึงตำนานความยิ่งใหญ่ในการสร้างสรรค์ผลงานของครูนครินทร์ ขาทอง “ทองแท้ของแผ่นดิน” ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๐ แล้ว ก็ขอให้ท่านได้อ่านเนื้อหาสาระที่เป็นเสมือนนิทรรศการ วิถีชีวิต ความคิด และงานฯ เล่มนี้ตั้งแต่ต้นจนจบ ท่านก็จะสัมผัสความรู้สึก อิ่มเอมเปรมปรีดอย่างหาที่สุดมิได้

การเขียนครั้งนี้ ในความรู้สึก รู้สึกว่ามิใช่เป็นการเขียนหนังสือธรรมดา หากแต่เป็นการจารจารึก สลักเสลาวิถีชีวิต ความคิด และผลงานของบุคคลสำคัญของชาติของแผ่นดิน ให้ปรากฏเป็นเกียรติภูมิและเป็นสง่าราศีของบ้านของเมือง ที่ทุกคนสามารถก้มลงกราบได้โดยมิต้องรู้สึกตะขิดตะขวงใจแต่อย่างใด

กราบได้เหมือนกับกราบพระคู่บ้านคู่เมืององค์หนึ่งอย่างไรก็อย่างนั้น

คุณค่าของหนังสือเล่มนี้ น้อมเทิดบูชา แต่ นครินทร์ ขาทอง “ทองแท้ของแผ่นดิน” ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๐

และมอบเนื้อหาสาระในหนังสือเล่มนี้ ไว้เป็นเสมือนประกาศแห่งภูมิปัญญา ศิลปะ วัฒนธรรม ของท้องถิ่น ของชาติบ้านเมือง และ ของมวลมนุษยชาติ ทั้งปวง

ถวัลย์ มาศจรัส

ประธานอำนวยการ

สถาบันส่งเสริมและพัฒนาก่อนการอ่านการเขียนแห่งประเทศไทย (สพกท.)

THAILAND INSTITUTE FOR THE LITERACY PROMOTION AND DEVELOPMENT (TILPAD)





ภาคผนวก



ผู้เขียนและผู้เรียบเรียง ถวัลย์ ภาสกรวิทย์

๑. ชีวิตปัจจุบัน

- ๑. ข้าราชการบำนาญ (เกษียณอายุก่อนกำหนด พ.ศ. ๒๕๕๓)
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
- ๑. ประธานอำนวยการสถาบันส่งเสริมและพัฒนาการอ่านการเขียนแห่งประเทศไทย (สพท.)
- ๑. บรรณาธิการบริหาร บริษัท สำนักพิมพ์ธารอักษร จำกัด
- ๑. คณะกรรมการจัดทำสารานุกรมวิชาชีพรู เลิ้มพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ของคุรุสภา
- ๑. ประธานกรรมการ หนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม ด้านแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ของ คุรุสภา

๒. อดีต

- ๑. หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
- ๑. หัวหน้าฝ่ายศิลปินแห่งชาติ และผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

ฯลฯ



๓. เกียรติคุณที่เคยได้รับจากทางราชการ

- พ.ศ. ๒๕๒๖ ข้าราชการครูดีเด่น
- พ.ศ. ๒๕๓๑ - ๒๕๓๒ เกียรติคุณบัตรข้าราชการอุทิศเวลาราชการ
- พ.ศ. ๒๕๓๗ ประกาศเชิดชูเกียรติ เป็นผู้สนับสนุนส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม
จากสภาผู้แทนราษฎร
- พ.ศ. ๒๕๓๘ เกียรติคุณบัตรช่วยงานศิลปะผู้เสียสละ
ของมูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์
- พ.ศ. ๒๕๓๘ ได้รับการประเมินจากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ให้เป็นผู้ถ่ายทอดเรื่อง
ความรู้ในการเขียนหนังสือได้ดี ในลำดับที่ ๑
- พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้รับการคัดเลือกจากสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทยให้เป็น ๑ ใน ๕๐
นักเขียนไทย เขียนเรื่องเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- พ.ศ. ๒๕๕๐ รางวัลผู้ทำคุณประโยชน์ให้แก่กระทรวงศึกษาธิการ

๔. รางวัลทางด้านวรรณกรรม รวม ๒๗ รางวัล ได้แก่

- พ.ศ. ๒๕๒๔ รางวัลเรื่องสั้น เรื่อง ละคอนวันครู จากนิตยสารคู่สร้างคู่สม
- พ.ศ. ๒๕๓๐ รางวัลเรื่องสั้น รางวัลชมเชย เรื่อง บ้านของปาน จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- พ.ศ. ๒๕๓๒ รางวัลเรื่องสั้น รางวัลชมเชย เรื่อง ใบไม้แห่งกาลเวลา จากสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์
ร่วมกับ สหพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย
- พ.ศ. ๒๕๓๒ รางวัลรวมเรื่องสั้น ชุด ฟ้าหมาดฝน รางวัลชมเชยคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ
- พ.ศ. ๒๕๓๓ รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ (นวนิยาย) เรื่อง คนในกรม รางวัลชมเชย
(ไม่มีรางวัลชนะเลิศ) รางวัลวีโดมพระจันทร์
- พ.ศ. ๒๕๓๔ รางวัลวรรณกรรมเยาวชน เรื่อง กระท่อมแสงตะวัน รางวัลดีเด่นคณะกรรมการพัฒนา
หนังสือแห่งชาติ
- พ.ศ. ๒๕๓๕ รางวัลรวมเรื่องสั้น ชุด หมอใบไม้ รางวัลชมเชย คณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ
- พ.ศ. ๒๕๓๘ รางวัลหนังสือเด็ก เรื่อง สิงโตเจ้าปัญญา จากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ
- พ.ศ. ๒๕๓๘ รางวัลเรื่องสั้นดีเด่น ๑ รางวัล ชมเชย ๒ รางวัล จากสถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ
- พ.ศ. ๒๕๓๙ รางวัลเรื่องสั้น ๗ รางวัล จากสถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
- พ.ศ. ๒๕๔๐ รางวัลเรื่องสั้นรางวัลชมเชย จากกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ร่วมกับบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน)





- พ.ศ. ๒๕๔๐ รางวัลเรื่องสั้นรองชนะเลิศอันดับ ๓ โลกนายกรัฐมนตรียุติ
จัดโดยบริษัทอเมริกัน อินเตอร์เนชั่นแนล แอสซัวร์นส์ จำกัด
ร่วมกับนิตยสารสกุลไทย หนังสือพิมพ์แนวหน้า และหนังสือพิมพ์สยามโพสต์
- พ.ศ. ๒๕๔๐ รางวัลเรื่องสั้นสถาบันภาษาไทย กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน ๔ รางวัล
- พ.ศ. ๒๕๔๒ รางวัลวรรณกรรมเยาวชน เรื่อง พ่อ ขวาลูกชาย ชัยลูกสาว
จากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ
- พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้รับยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินดีเด่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (สาขาวรรณศิลป์)
- พ.ศ. ๒๕๔๗ รางวัลชนะเลิศ อันดับ ๓ Seven Books Award
- พ.ศ. ๒๕๕๐ รางวัลผู้ทำคุณประโยชน์ให้แก่กระทรวงศึกษาธิการ
- พ.ศ. ๒๕๕๕ รางวัลพ่อตัวอย่างแห่งชาติ

๕. ประสบการณ์ศึกษาดูงานด้านศิลปะ วัฒนธรรม วรรณกรรม ต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศฝรั่งเศส สหรัฐอเมริกา สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สาธารณรัฐออสเตรเลีย ออสเตรเลีย สาธารณรัฐประชาชนจีน มาเลเซีย สาธารณรัฐสิงคโปร์ สาธารณรัฐเกาหลี สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สหภาพพม่า สาธารณรัฐอินเดีย ฯลฯ



คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นางปริศนา พงษ์ทัดศิริกุล

นายชาย นครชัย

นางวิไล วิทยานารถไพศาล

นายนครินทร์ ชาทอง

ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม

อธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม

รองอธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง

(การแสดงพื้นบ้าน-หนังตะลุง) พุทธศักราช ๒๕๕๐

ผู้จัดทำ

กลุ่มบริหารกองทุนและระดมทุน กองกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม

ชั้น ๔ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม เลขที่ ๑๔ ถนนเทียมร่วมมิตร เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๑๐

โทร ๐ ๒๒๔๗ ๐๐๑๓ ต่อ ๑๔๐๗ - ๑๔๐๘ โทรสาร ๐ ๒๒๔๘ ๕๘๕๒ <http://www.culture.go.th>

คณะทำงาน

นางสาวทัศนีย์ เทพกำปนาท

นางวิภา ปานประชา

นางสาวกชนันท์ เขยชื่น

นางสาวธนะจิตร์ สอนคม

นางสาวศิวพร ฉันทไกรวัฒน์

นางศรีสุคล พรหมโส

นางสาวรุ่งนภา กระเสียร

นางสาวสุธาทิพย์ พระพร

นางสาวสงกรานต์ ฟันประสาน

นางสาวทศวรรณ จิตรบำเพ็ญ

ผู้อำนวยการกองกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม

นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการพิเศษ

นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ

นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ

นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ

นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ

นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ

นักวิชาการเงินและบัญชีปฏิบัติการ

เจ้าพนักงานวัฒนธรรมปฏิบัติงาน

นักวิชาการเงินและบัญชี



ออกแบบ/รูปเล่ม

นายพิพัฒน์ ชำเฑตุ
นายนาถภพ สีหาบัว
นายวิจักขณ์ ภูสอาด
นางสาวปิยมาส กล่ำพินิจ

นักวิชาการช่างศิลป์ชำนาญการพิเศษ
นักวิชาการช่างศิลป์ชำนาญการ
นักวิชาการช่างศิลป์ปฏิบัติการ
นายช่างศิลป์

เรียบเรียงข้อมูลและภาพ

นายถวัลย์ มาศจรัส
นายประเสริฐ รักษ์วงศ์

ผู้ประสานการจัดพิมพ์

นางอรณภัก เจษฎาคม

นักวิชาการพัสดุชำนาญการ

สนับสนุนโดย คณะกรรมการกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม

